

ALŪKSNES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģistrācijas numurs 90000018622
Dārza iela 11, Alūksne, Alūksnes novads, LV – 4301, tālruni: 64381496, 29453047, e-pasts: dome@aluksne.lv,
www.aluksne.lv
A/S “SEB banka”, kods UNLALV2X, konts Nr.LV58UNLA0025004130335

Alūksnē

APSTIPRINĀTS
ar Alūksnes novada pašvaldības
domes 23.12.2025.
lēmumu Nr. 420

ALŪKSNES NOVADA SADARBĪBAS TERITORIJAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 17.11.2017. noteikumiem Nr. 658
“Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru
un tajos iekļaujamo informāciju”

SATURS

ALŪKSNES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME.....	1
Alūksnē.....	1
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	5
IEVADS	6
1. ALŪKSNES NOVADA TERITORIJAS ADMINISTRATĪVI TERITORIĀLAIS RAKSTUROJUMS.....	7
1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums.....	7
1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums	9
1.3. Blakus esošo pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas.....	10
2. PAŠVALDĪBAS TERITORIJĀ IESPĒJAMIE RISKI	11
3. KOPSAVILKUMS PAR RISKU NOVĒRTĒŠANU	12
3.1. Risku scenāriji.....	12
3.1.1. Zemesrīce.....	12
3.1.2. Zemes nogrūvumi	14
3.1.3. Pali un plūdi, vējuzplūdi	14
3.1.4. Lietusgāzes un ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums	18
3.1.5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas.....	26
3.1.6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki.....	27
3.1.7. Epidēmija un pandēmija	30
3.1.8. Epizootijas	33
3.1.9. Epifitotijas.....	36
3.1.10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā	40
3.1.11. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā	42
3.1.12. Radiācijas avārijas	45
3.1.13. Bioloģisko vielu negadījumi.....	47
3.1.14. Ugunsgrēki būvēs	49
3.1.15. Būvju sabrukums	50
3.1.16. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi.....	52
3.1.17. Avārija komunālajos tīklos un ūdens apgādes sistēmās	54
3.1.18. Autotransporta avārija	55
3.1.19. Aviācijas nelaiemes gadījums ar gaisa kuģi.....	58
3.1.20. Dzelzceļa transporta katastrofa.....	59
3.1.21. Sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri	60
3.1.22. Terora akti.....	61
3.1.23. Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā.....	64
3.2. Risku matrica	64
4. ALŪKSNES NOVADA KATASTROFU RISKU KOPSAVILKUMS	65
5. PREVENTĪVIE, GATAVĪBAS, REAĢĒŠANAS UN SEKU LIKVIDĒŠANAS PASĀKUMI ATSEVIŠĶI KATRAM RISKAM.....	66
6. REAĢĒŠANAS UN SEKU LIKVIDĒŠANAS DARBU VADĪTĀJI	153
7. IEDZĪVOTĀJU EVAKUĀCIJA NO KATASTROFAS APDRAUDĒTAJĀM VAI SKARTAJĀM TERITORIJĀM, ŅEMOT VĒRĀ ATTIECĪGĀ APDRAUDĒJUMA SEKAS.....	154
7.1. Evakuācijas veids.....	154
7.2. Rīcība evakuācijas gadījumā	154
7.3. Pulcēšanās vietas.....	155

7.4. Evakuācijas maršruti	155
7.5. Transporta nodrošinājums.....	155
7.6. Evakuācijas punkti	156
7.7. Pagaidu izmitināšanas vietas	157
7.8. Evakuēto uzskaitē	157
7.9. Evakuēto ēdināšana.....	157
7.10. Evakuēto sociālā aprūpe	157
7.11. Evakuēto īpašuma apsardze	158
7.12. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā	158
8. IESAISTĀMIE RESURSI.....	159
8.1. Pašvaldības resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos	159
8.2. Fizisko vai juridisko personu resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos.....	159
8.3. Nodrošinājums ar energoresursiem energoapgādes traucējumu gadījumā.....	159
9. SADARBĪBA AR CITU ADMINISTRATĪVO TERITORIJU SADARBĪBAS TERITORIJAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS KOMISIJĀM, VALSTS UN CITU VALSTU GLĀBŠANAS DIENESTIEM UN BLAKUS ESOŠAJĀM PAŠVALDĪBĀM	160
10. ĀRKĀRTĒJĀ SITUĀCIJA VAI IZŅĒMUMA STĀVOKLIS.....	160

PIELIKUMI

1. pielikums. CAK nolikums.
2. pielikums. CAK un citu institūciju pārstāvju CA jautājumos kontaktinformācija.
3. pielikums. Alūksnes novada pašvaldības atbildīgo personu kontaktinformācija.
4. pielikums. Apziņošanas shēmas.
5. pielikums. Notikumu scenāriji katastrofu riskiem, kuru pārvaldīšanu koordinē Alūksnes novada pašvaldība.
6. pielikums. Evakuācijas pulcēšanās vietas.
7. pielikums. Potenciālie evakuācijas punkti Alūksnes novadā.
8. pielikums. Evakuēto personu uzskaites kartiņas paraugs.
9. pielikums. Alūksnes novada pašvaldības īpašumā esošie transportlīdzekļi.
10. pielikums. Pagaidu izmitināšanas vietu saraksts.
11. pielikums. Alūksnes novada pašvaldības, tās iestāžu un kapitālsabiedrību pieejamie energoresursi energoapgādes traucējumu gadījumā.
12. pielikums. Alūksnes novada publiskās infrastruktūras karte.
13. pielikums. Alūksnes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības darbības militāra iebrukuma gadījumā un kara laikā (ierobežotas pieejamības informācija).

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ĀCM	– Āfrikas cūku mēris
AIM	– Aizsardzības ministrija
ANP	– Alūksnes novada pašvaldība
ANPAP	– Alūksnes novada pagastu apvienības pārvalde
AS	– akciju sabiedrība
BS	– virs Baltijas jūras līmeņa
BVKB	– Būvniecības valsts kontroles birojs
CA	– civilā aizsardzība
CAK (arī STCAK)	– Civilās aizsardzības komisija
DUS	– degvielas uzpildes stacija
EM	– Ekonomikas ministrija
IeM	– Iekšlietu ministrija
IT	– informācijas tehnoloģijas
KAC	– klientu apkalpošanas centri
KCM	– Klasiskais cūku mēris
KM	– Kultūras ministrija
LM	– Labklājības ministrija
LVMI	– Latvijas valsts mežzinātnes institūts
LVĢMC	– Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	– Ministru kabinets
NATO	– Ziemeļatlantijas Līguma organizācija, militāra savienība, kas apvieno vairākas Eiropas un Ziemeļamerikas valstis
NBS	– Nacionālie bruņotie spēki
NMPD	– Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NVD	– Nacionālais veselības dienests
NVO	– nevalstiskās organizācijas
SPKC	– Slimību profilakses un kontroles centrs
ST	– sadarbības teritorija
PP	– Pašvaldības policija
PTAC	– Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
PVD	– Pārtikas un veterinārais dienests
TIC	– Tūrisma informācijas centrs
UNT	– uguns novērošanas torņi
VAAD	– Valsts augu aizsardzības dienests
VARAM	– Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VAS	– Valsts akciju sabiedrība
VCAP	– valsts civilās aizsardzības plāns
VDD	– Valsts drošības dienests
VDI	– Valsts darba inspekcija
VI	– Veselības inspekcija
VM	– Veselības ministrija
VMD	– Valsts meža dienests
VP	– Valsts policija
VPVB	– Vides pārraudzības valsts birojs
VPVKAC	– Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri
VUGD	– Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVD	– Valsts vides dienests
VZD	– Valsts zemes dienests
ZM	– Zemkopības ministrija
ZMNĪ	– Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi

IEVADS

CA ir pasākumu kopums, kurus īsteno valsts un pašvaldību institūcijas un sabiedrība, lai nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību, kā arī īstenotu atbilstošu rīcību katastrofas un tās draudu gadījumā.

CA sistēma ir nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, kuru veido valsts un pašvaldību institūcijas, juridiskās un fiziskās personas, kam ir likumā noteiktas tiesības, uzdevumi un atbildība CA jomā. CA sistēma ir pamats efektīvai un visaptverošai valsts aizsardzības sistēmas funkcionēšanai, nodrošinot civilo un militāro institūciju savstarpēju koordināciju, resursu koordinēšanu un spēju harmonizāciju.

Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam, CA uzdevumi ir:

- 1) nodrošināt cilvēku, vides un īpašuma drošību;
- 2) pēc iespējas nodrošināt sabiedrībai minimāli nepieciešamās pamatvajadzības katastrofas vai tās draudu gadījumā;
- 3) savlaicīgi prognozēt katastrofas;
- 4) plānot un savlaicīgi veikt preventīvos pasākumus;
- 5) sniegt palīdzību katastrofā cietušajiem un mazināt kaitējumu, ko tā radījusi vai var radīt cilvēkiem, videi un īpašumiem;
- 6) plānot un veikt atjaunošanas pasākumus;
- 7) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniegt un saņemt starptautisko palīdzību;
- 8) atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš.

Alūksnes novadā par civilo aizsardzību atbild Alūksnes STCAK.

Alūksnes novada sadarbības teritorijas CA plāns ir CA sistēmas plānošanas dokuments, kas sagatavots, ņemot vērā risku novērtējumu, un kurā ir noteikti pašvaldības administratīvajā teritorijā iespējamo katastrofu pārvaldīšanas pasākumi un to īstenotāji.

CA plānā apkopota informācija par iespējamajiem apdraudējuma veidiem, to avotiem, kaitīgās izpausmes veidiem Alūksnes novadā. Ņemot vērā VCAP norādīto informāciju, uzskaitīti iespējamie riski un novērtēta to varbūtība (zema, vidēja, augsta un ļoti augsta). CA plānā ir informācija par iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, pamatvajadzību nodrošināšanu, preventīvajiem, gatavības, reaģēšanas un katastrofu seku likvidēšanas pasākumiem, kā arī rīcību militāra iebrukuma gadījumā.

Saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 17. panta pirmo daļu Alūksnes novada CA plānu apstiprina pašvaldības dome ne retāk kā reizi četros gados.

Alūksnes novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā, apvienojoties 16 bijušā Alūksnes rajona pašvaldībām – Alūksnes pilsētai, Alsviķu, Annas, Ilzenes, Jaunalūksnes, Jaunannas, Jaunlaicenes, Kalncempju, Liepnas, Malienas, Mārupes, Mārkalnes, Pededzes, Veclaicenes, Zeltiņu un Ziemera pagastiem. Skatīt 2. attēlu.

Alūksnes novada teritorijas kopējā platība 1697,72 km², kas ir 2,63% no Latvijas teritorijas kopējās platības. Alūksnes novada administratīvais centrs ir Alūksnes pilsēta, kas vēsturiski veidojusies ezera krastā. Pilsētas kopplatība ir 1432 ha, no tiem 387 ha aizņem Alūksnes ezers.

Alūksnes novads ir viens no aukstākajiem un mitrākajiem novadiem. Novada klimats veidojas atkarībā no augstienes paugurainā reljefa un valdošo atmosfēras procesu iedarbības, radot pārmērīgus mitruma apstākļus. Novadā valdošie ir dienvidrietumu un rietumu vēji.

57% no visas novada teritorijas platības aizņem meži. Lielākie mežu masīvi atrodas Alsviķu, Zeltiņu, Jaunalūksnes, Liepnas, Pededzes un Ziemera pagastos.²

1. tabula

Alūksnes novada administratīvās teritorijas sadalījums³

Nr. p.k.	Pašvaldības teritorija	Platība (km ²)	Platības īpatsvars kopējā teritorijā (%)	Pagasta centrs	Ciemi skaits pagastā
1.	Alūksnes pilsēta	14,27	0,84	-	-
2.	Alsviķu pagasts	212,90	12,54	Alsviķi	4 (Alsviķi, Strautiņi, Aizupītes, Pullans)
3.	Annas pagasts	52,59	3,10	Anna	1
4.	Ilzenes pagasts	62,45	3,68	Jaunzemi	1
5.	Jaunalūksnes pagasts	183,92	10,83	Kolbergis	2 (Beja, Kolbergis)
6.	Jaunannas pagasts	93,95	5,53	Jaunanna	1
7.	Jaunlaicenes pagasts	52,20	3,07	Jaunlaicene	1
8.	Kalncempju pagasts	42,92	2,53	Kalncempji	1
9.	Liepnas pagasts	280,71	16,53	Liepna	1
10.	Malienas pagasts	55,38	3,26	Brenci	1
11.	Mārupes pagasts	129,40	7,62	Mālupe	2 (Mālupe, Sofikalns)
12.	Mārkalnes pagasts	123,88	7,30	Mārkalne	1
13.	Pededzes pagasts	141,59	8,34	Pededze	1
14.	Veclaicenes pagasts	71,87	4,23	Korneti	1
15.	Zeltiņu pagasts	62,91	3,71	Zeltiņi	1
16.	Ziemera pagasts	116,78	6,89	Māriņkalns	2 (Ziemeri, Māriņkalns)

² Alūksnes novada pašvaldības mežu apsaimniekošanas plāns 2020.-2024. gadam.

³ Alūksnes novada teritorijas plānojums 2015.-2027. gadam

1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums

Alūksnes novadā saskaņā ar Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldes fizisko personu reģistra statistiku⁴ uz 01.01.2025. reģistrēto iedzīvotāju skaits ir 14 254. Vidējais iedzīvotāju blīvums 2024. gadā⁵ 8 iedz./ km².

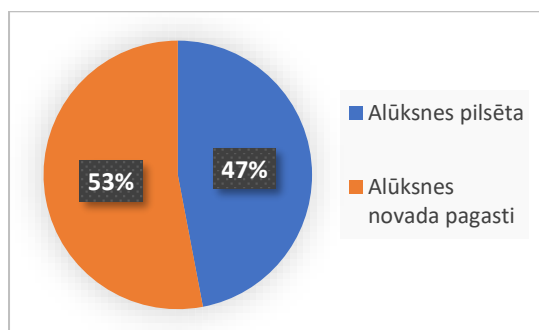
2. tabula

Alūksnes novada iedzīvotāju sadalījums⁶

Nr.p. k.	Pašvaldības teritorija	Iedzīvotāju skaits uz 01.01.2025.	Iedzīvotāju blīvums (iedz./ km ²)
1.	Alūksnes pilsēta	6680	454
2.	Alsviķu pagasts	1226	5
3.	Annas pagasts	398	7
4.	Ilzenes pagasts	269	4
5.	Jaunalūksnes pagasts	977	5
6.	Jaunannas pagasts	437	4
7.	Jaunlaicenes pagasts	391	7
8.	Kalnecmpju pagasts	163	3
9.	Liepnas pagasts	712	2
10.	Malienas pagasts	339	6
11.	Mālpupes pagasts	538	4
12.	Mārkalnes pagasts	322	2
13.	Pededzes pagasts	536	3
14.	Veclaicenes pagasts	306	4
15.	Zeltiņu pagasts	283	4
16.	Ziemera pagasts	677	5

Visvairāk iedzīvotāju koncentrējas Alūksnes pilsētā.

Pēc iedzīvotāju skaita un teritorijas platības lielākie novadā ir Alsviķu, Jaunalūksnes un Liepnas pagasti, kas ir lielākais arī pēc teritoriālās platības (280,70 km²), taču ar vismazāko iedzīvotāju blīvumu.

3. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums pilsētā un pagastos

⁴ Avots: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/fizisko-personu-registra-statistika-2025gada>

⁵ Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD062/table/tableViewLayout1/

⁶ Avots: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/fizisko-personu-registra-statistika-2025gada>

Kopumā analizējot datus par iedzīvotāju skaitu Alūksnes novadā no 2021. gada līdz 2025. gadam, secināms, ka iedzīvotāju skaits ir ar tendenci samazināties visā teritorijā. Iedzīvotāju skaita samazināšanās iemesli ir negatīvs dabiskais pieaugums un negatīvs migrācijas saldo (negatīva starpība starp iebraukušo un izbraukušo skaitu).⁷

1.3. Blakus esošo pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas

Pēc 2021. gadā notikušās administratīvi teritoriālās reformas Alūksnes novads robežojas ar Smiltenes, Gulbenes un Balvu novadiem. Blakus esošo pašvaldību sadarbības teritorijas CA komisiju saraksts apkopots atbilstoši informācijai MK 2017.gada 26.septembra noteikumos Nr. 582 “Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām” (informāciju skatīt 3. tabulā).

3. tabula

Blakus esošo pašvaldību sadarbības teritorijas CA komisiju saraksts

Nr. p.k.	Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nosaukums	Pašvaldības, kuras veido sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisiju	Kontakti
1.	Smiltenes sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Smiltenes novada pašvaldība	Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads LV-4729 pasts@smiltenesnovads.lv +371 20022348 +371 64707588
2.	Gulbenes sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Gulbenes novada pašvaldība	Ābeļu iela 2, Gulbene, Gulbenes novads, LV-4401 dome@gulbene.lv +371 64497710
3.	Balvu sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Balvu novada pašvaldība	Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501 dome@balvi.lv +371 64522453 +371 26104539

⁷ Alūksnes novada pašvaldības 2023. gada publiskais pārskats

2. PAŠVALDĪBAS TERITORIJĀ IESPĒJAMIE RISKI

Valsts civilās aizsardzības plānā ir iekļauti 35 iespējamie apdraudējumi, kurus atbilstoši katastrofas riska novērtēšanas metodikai apzināja katastrofas pārvaldīšanas subjekti.⁸ Ērtībai un pārskatāmībai apdraudējumi sagrupēti šādi:

Dabas katastrofas (ģeofiziskās, hidroloģiskās, meteoroloģiskās, klimatoloģiskās, bioloģiskās):

- 1) zemestrīces;
- 2) zemes nogrūvumi;
- 3) pali un plūdi;
- 4) vējuzplūdi;
- 5) lietusgāzes un ilgstošas lietavas, pērkonu negaiss un krusa;
- 6) vētras un krasas vēja brāzmas;
- 7) viesuļi;
- 8) stiprs sals, sniegs un putenis, apledojums, slapja sniega nogulums;
- 9) karstums;
- 10) sausums;
- 11) mežu un kūdras purvu ugunsgrēks;
- 12) epidēmijas, pandēmijas;
- 13) epizootijas jeb infekcijas slimības masveida izplatīšanās dzīvnieku vidū;
- 14) epifitotijas jeb augu infekcijas slimības vienlaicīga izplatīšanās plašā teritorijā;

Tehnogēnās (antropogēnās) katastrofas:

- 1) bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā;
- 2) avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā;
- 3) avārija dabasgāzes apgādes sistēmā;
- 4) radioaktīvo vielu avārija objektā;
- 5) bioloģisko vielu negadījumi;
- 6) ugunsgrēki ēkās un būvēs;
- 7) dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi – Daugavas hidroelektrostaciju kaskādes hidrobūve;
- 8) avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs;
- 9) sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi;
- 10) būvju sabrukums;
- 11) bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem;
- 12) kuģa uzskriešanas uz sēkļa;
- 13) kuģu sadursme;
- 14) pasažieru kuģu katastrofa;
- 15) autotransporta avārija;
- 16) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi;
- 17) dzelzceļa transporta katastrofa;
- 18) sabiedriskās nekārtības;
- 19) terora akti;
- 20) iekšējie nemieri.

⁸ Valsts civilās aizsardzības plāna 1. pielikums "Iespējamo apdraudējumu saraksts"

3. KOPSAVILKUMS PAR RISKU NOVĒRTĒŠANU

Šajā nodaļā katram riskam veikta visaptveroša risku analīze. Katastrofu risku novērtēšanā izmantota Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izstrādātā riska novērtēšanas metodika (rekomendācijas). Dabas katastrofu risku scenāriji sīkāk netiek modelēti, jo to apmērs, intensitāte un postījumi nav pastāvīgi un ir mainīgi atkarībā no klimatiskajiem apstākļiem. Sīkāk apskatīti katastrofu riski, kuru pārvaldīšanu koordinē Alūksnes novada pašvaldība (CA plānam pievienoti notikumu scenāriji, skat. 5. pielikumu).

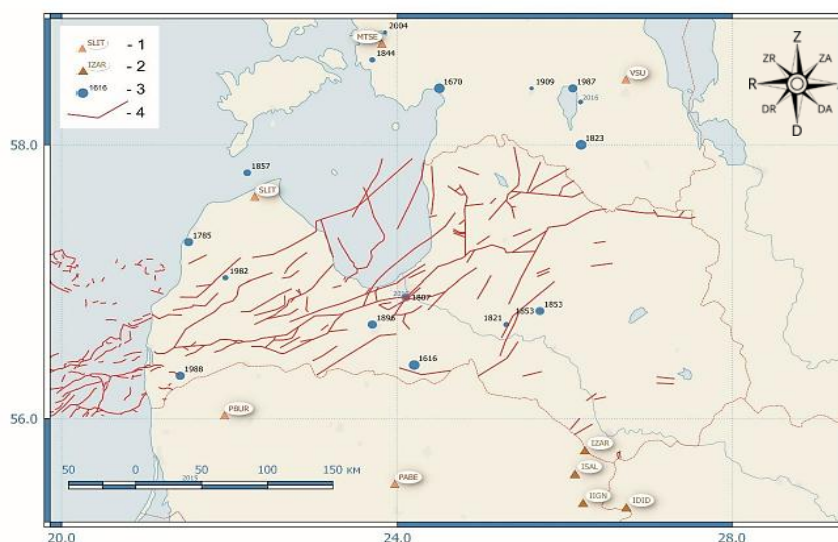
3.1. Risku scenāriji

3.1.1. Zemestrīce

Latvijas teritorija neatrodas seismiski aktīvajā zonā, tomēr katru gadu Latvijā tiek konstatēts no 150 līdz 200 seismiskiem notikumiem. Tajos tiek ieskaitīti gan tektoniskie notikumi, gan sprādzieni, gan viltus seismiskie notikumi jeb aparatūras kļūdas. Parasti zemestrīces Latvijā nav jūtamas, jo to intensitāte pārsvarā gadījumu nepārsniedz 3 bales un šeit var just tikai zemestrīču atbalsis, kuru epicentri atrodas ārpus Latvijas teritorijas.⁹

Vēstures un statistikas dati liecina par astoņām samērā vieglām zemestrīcēm Latvijas teritorijā no 1976. līdz 2004. gadam, kas bija jūtamas iedzīvotājiem. Šo indicēto zemestrīču magnitūda pēc Rihtera skalas bija 3,5 līdz 5 bales, un visos gadījumos zemestrīču epicentri atradās ārpus Latvijas teritorijas.¹⁰

Latvijas Zemes garozā tektonisko lūzumu ir relatīvi daudz, piemēram, Liepājas-Rīgas-Pleskavas tektoniskā zona šķērso Latvijas teritoriju virzienā no DA uz ZA no Liepājas līdz Valmierai un turpinās uz austrumiem Pleskavas virzienā (skatīt 4. attēlu). Zemestrīču cilmvietas parasti ir saistītas ar aktīviem tektoniskiem lūzumiem. Latvijas teritorijā tektoniskie lūzumi eksistē, bet to aktivitāte nav daudz pētīta.

4. attēls. Latvijas vispārējās seismiskās rajonēšanas karte¹¹

Apzīmējumi kartei:

- 1 – BAVSEN tīkla seismiskās stacijas
- 2 – Ignalinas AES lokālā seismiskā tīkla stacijas
- 3 – Vēsturisko zemestrīču epicentri, gads (punkta izmērs ir proporcionāls zemestrīces magnitūdai)
- 4 – Kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas

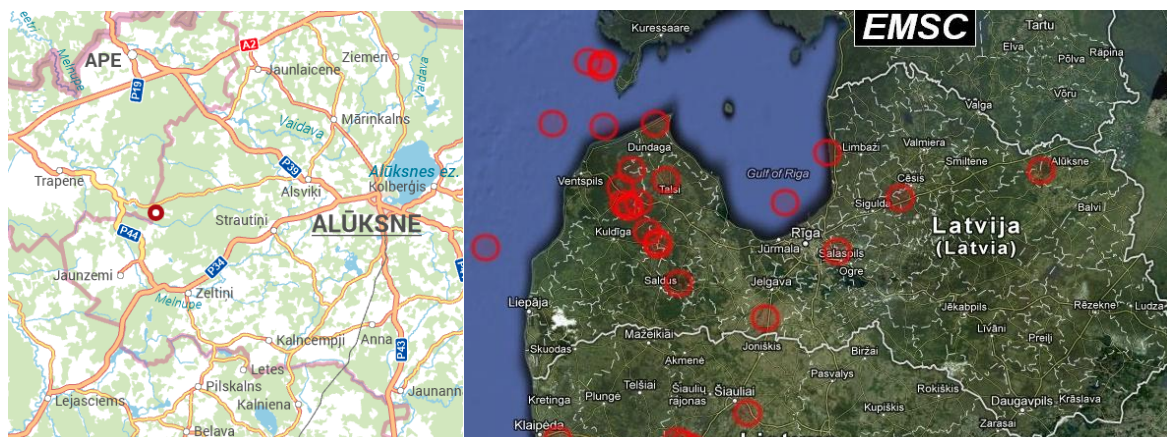
⁹ Avots: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/seismologiskais-monitorings>

¹⁰ Avots: <http://www.meteo.lv/public/27761.html>

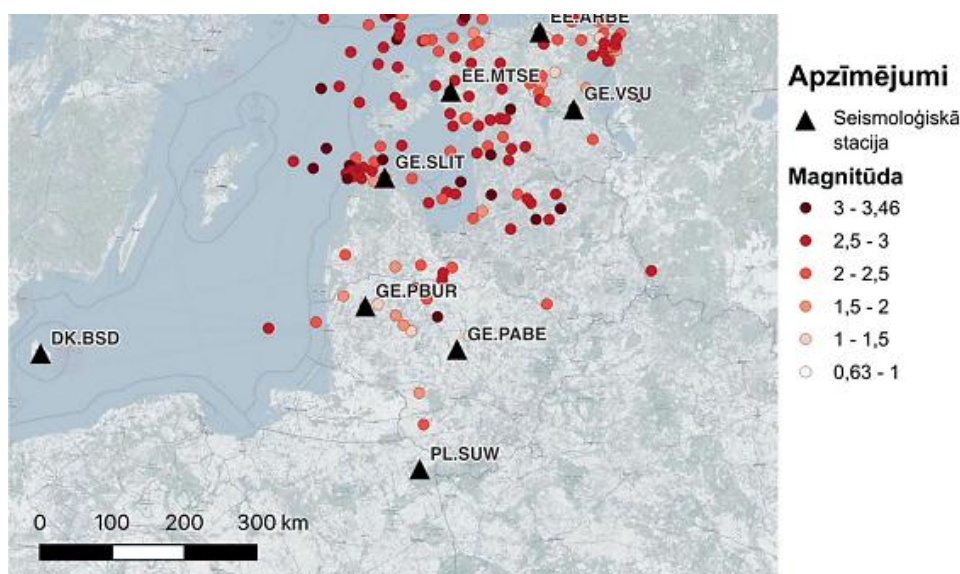
¹¹ Latvijas vides un ģeoloģijas centra informatīvais pārskats Nr.9 "Latvijas un Baltijas austrumu reģiona seismoloģiskais monitorings par 2020. gadu"

Aplūkojot karti, var secināt, ka Alūksnes novada teritoriju ziemeļos skar Kaledonijas struktūrstrāva tektonisko lūzumu zona, kurā ietilpst Smiltenes-Apes lūzums.

Saskaņā ar *European-Mediterranean Seismological Centre* datiem¹² 2006. gadā Igaunijas-Latvijas robežas reģionā, Alūksnes novada rietumu daļā fiksēta seismiska aktivitāte ar magnitūdu 3,6 (skatīt 5. un 6. attēlu).

5. attēls. 2006.gadā fiksētās seismiskās aktivitātes lokācijas vieta un fiksētās seismiskās aktivitātes Latvijas teritorijā kopš 2004. gada¹³

6. attēls. Seismiskie notikumi Baltijas valstu apkārtnē 2023. gadā¹⁴

Pamatojoties uz Latvijas seismiskās bīstamības pētījumu rezultātiem, Latvijā ir pamats uzskatīt par ticamu zemestrīces rašanās scenāriju ar ne mazāk kā 5,2 magnitūdu pēc Rihtera skalas. Šāda stipruma zemestrīces var izraisīt ēku sienu bojājumus, plaisas, zemes nogrūzumus, spēcīgas vibrācijas, dažādu objektu krišanu.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) sniegtām ziņām Alūksnes novadā zemestrīces nav fiksētas.

Zemestrīču riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts, jo to radītie draudi Alūksnes novadā uzskatāmi par nebūtiskiem. Ņemot vērā, ka Baltijas reģionā eksistē relatīvi maza seismiskā

¹² Avots: https://www.emsc-csem.org/Earthquake_information/earthquake.php?id=37131

¹³ Avots: <https://citadapasaule.com/zemestrices-latvija/>

¹⁴ Latvijas vides un ģeoloģijas centra “Seismoloģiskais monitoringa Latvijā informatīvais pārskats par 2023. gadu”.

aktivitāte, Latvijā, t.sk. Alūksnes novadā, zemestrīces apdraudējums novērtēts kā maznozīmīgs risks ar ļoti zemu varbūtību.

3.1.2. Zemes nogruvumi

Zemes nogruvums ir ģeoloģiska parādība, kuras laikā dažādu faktoru ietekmē notiek iežu vai augsnes nobrukšana. Šie nogruvumi var notikt ūdenstilpju krastos, kā arī jebkur, kur ir augsts reljefa pacēlums. Lai gan gravitācija ir galvenais zemes nogruvumu izraisītājs, nogruvuma rašanos ietekmē vairāki citi faktori, kas ietekmē iežu un augsnes stabilitāti. Klimata pārmaiņu rezultātā aizvien biežāk novērojamas intensīvas lietusgāzes un citi ekstremāli apstākļi, kā rezultātā gruntsūdeņu ietekme, erozija un augsnes sašķidrināšanās var izraisīt zemes nogruvumus. Arī būvniecība vai mežu izciršana var izraisīt augsnes stabilitātes samazināšanos un veicināt nogruvumu rašanos.

Zemes nogruvumi var būt dažādu veidu – tajos var nogrūt dažādas nobiras, dubļi, akmeņi u. c.. Šādi nogruvumi var izraisīt mega cunami, kā arī būt ļoti postoši. Latvijā zemes nogruvumi visbiežāk novērojami Baltijas jūras piekrastes zonā.

Alūksnes novada teritorijā lielākā zemes nogruvumu iespējamība saistās ar Alūksnes ezera, Pededzes un Vaidavas upju piekrastes apkārtnes reljefu, kā arī aizsargājamo ainavu apvidu “Veclaicene” – vietās, kur izveidojušās stāvas nogāzes.

Saskaņā ar Alūksnes novada teritorijas plānojumu ģeoloģiska riska teritorijas (noslīdeņi, nogruvumi, krasta erozija) Alūksnes novadā nav konstatētas.¹⁵ Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) sniegtām ziņām zemes nogruvumi Alūksnes novadā nav fiksēti.

Zemes nogruvumu scenārijs sīkāk netiek apskatīts, jo to radītie draudi Alūksnes novadā uzskatāmi par nebūtiskiem. Zemes nogruvumu apdraudējums novērtēts kā maznozīmīgs risks ar zemu varbūtību.

3.1.3. Pali un plūdi, vējuzplūdi

Globālās klimata pārmaiņas ir noteikušas arī ilgtermiņa un sezonālās izmaiņas Latvijas upju notecē, novērojot būtiskas izmaiņas upju hidrogrāfos tieši ziemas un pavasara sezonās.

Pali – virszemes ūdens objekta hidroloģiska režīma fāze, kas konkrētos klimatiskos apstākļos katru gadu atkārtojas vienā un tajā pašā sezonā un raksturojas ar gadā vislielāko ūdenīgumu, ilgstošiem augstiem ūdens līmeņiem un palieņu applūšanu. Latvijā pali novērojami pavasarī (parasti martā vai aprīlī) sniega kušanas laikā.

Plūdi – sauszemes, kas parasti nav klāta ar ūdeni, applūšana. Latvijas teritorijā plūdu cēloņi ir vētras uzplūdi jūras piekrastē un strauja ūdens līmeņa celšanās upēs un ezeros palu un lietus uzplūdu laikā.

Vējuzplūdi – ūdens līmeņa paaugstināšanās jūrā vai upju grīvās, ko izraisa noteiktu vēju iedarbība.

Plūdu risks ir plūdu iestāšanās varbūtība kopā ar nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

Plūdu apdraudētās teritorijas pēc to izcelsmes Latvijā iedalāmas divās pamatgrupās: dabiskās (ar plūdu vai jūras uzplūdu) apdraudētās teritorijas, kuras tiek applūdinātas dabas apstākļu ietekmes rezultātā, un mākslīgās – cilvēka radītās (antropogēni izraisītās) applūdinātās

¹⁵ Alūksnes novada teritorijas plānojuma 2015.-2027. gadam grozījumi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

vai applūdinājuma ietekmētās teritorijas.¹⁶ Turklāt, ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi, jāizdala šādas applūšanas riska teritorijas:

- pilsētu teritorijas, kur lietusgāzu laikā notiek ielu un ceļu applūšana;
- samērā līdzenas lauku teritorijas, kuras applūst ilgstošā lietus periodā.

Plūdu cēloņi¹⁷ ir visi dabas un klimatiskie apstākļi, kas nosaka vai veicina plūdu veidošanos: nokrišņu intensitāte un slānis, gaisa temperatūra un mitrums, vēja virziens un ātrums, teritorijas reljefs, augu sega, hidroģeoloģiskie apstākļi, hidrogrāfiskais tīkls un tā stāvoklis, ūdens teču un ūdenstilpju sateces baseina lielums, upju gultnes morfometriskie un hidrauliskie parametri:

- **Pali un sniega kušana**, kad gaisa temperatūra un sniega daudzums ir noteicošie plūdu lieluma faktori;
- **Ledus sastrēgumi un ledus iešana**, kas ir sevišķi smagi, ja pēkšņi paaugstinās gaisa temperatūra un ledus nepaspēj izkust, ceļas ūdens līmenis un ledus tiek atrauts no krastiem. Ledus sastrēgumu un sablīvējumu izraisīti plūdi raksturīgi ar ledus un vižņu uzkrāšanās zem ledus segas vai salauzts ledus upē, kas izraisa upes kanāla sašaurināšanos un ūdens līmeņa paaugstināšanos;
- **Vasaras-rudens lietus radīti plūdi**, kad uzreiz nolīst 100 mm un vairāk nokrišņu. Šādi plūdi parasti ir lokāli un postījumi ģeogrāfiski relatīvi ierobežoti. Parasti straujāk ūdens līmenis ceļas mazās upēs, kur jebkurš piesārņojums (zari, dūņas u.c.) var radīt aizdambējumu un tam sekojošu pārrāvumu;
- **Ilgstoši lietaini periodi**, kad zeme pakāpeniski piesātinās ar ūdeni un nespēj to uzsūkt. Lietum turpinoties, šādā gadījumā pastāv priekšnoteikumi ļoti straujam ūdens plūsmas pieaugumam. Parasti ir apdraudēti plašāki apgabali ap upēm;
- **Hidrotehnisko būvju avārijas** un to radītā pārplūšana, kas var būt aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ. Veidojas triecienvilnis, kas leļpus aizsprostam strauji plūstot un raujot sev līdzī kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara lielus postījumus. Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Aizsprosta avārijas ietekme vislielākā ir tūlīt aiz aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam;
- **Vējuzplūdi teritorijās gar jūras krastu un lielāko upju grīvās**, kas rodas, pieturoties zemam atmosfēras spiedienam virs Baltijas jūras un vējam ar ātrumu 20 metri sekundē un vairāk.

Alūksnes novadā ir plašs ūdenstilpju izvietojums. Alūksnes novada ūdeņu teritorijas ietilpst Daugavas, Gaujas un Veļikajas upju baseinos.

Daugavas upju baseinā nozīmīgākā upe Alūksnes novadā ir Pededze, kas sākas Igaunijā, Veru apriņķī, un 8 km tek pa Igaunijas un Krievijas robežu, tad dienvidrietumu-dienvidu virzienā pa Alūksnes, Gulbenes un Madonas novadiem, īsā posmā ir robežupe starp Gulbenes un Balvu novadiem. Pededzes upes lielākās pietekas: Akaviņa, Alūksne, Igrīve, Ievedne, Paparze, Virguļica.

Gaujas baseina ūdensteces veido Vaidava, kas iztek no Murata ezera uz Latvijas un Igaunijas robežas. Pēc iztekas ~3,4 km garumā Vaidava ir abu valstu robežupe. Upi šķērso autoceļš A2. Vaidavas lielākās pietekas: Raudupe, Dzilnupe, Cekuļupīte un Melnupe ar lielākajām pietekām – Medņupi, Blīgzni, Dzirnāvupīti. Veļikajas baseina ūdensteces ir Kūdupe ar pieteku Bērzupe un Liepna ar pieteku Vorubku.

¹⁶ LVĢMC sākotnējā plūdu riska novērtējuma ziņojums 2025.-2030. gadam

¹⁷ LVĢMC sākotnējā plūdu riska novērtējuma ziņojums 2025.-2030. gadam

Alūksnes novadā ir 124 ezeri, kas ir lielāki par 1 ha. Lielākais no tiem – Alūksnes ezers ar baseina platību 28 km².

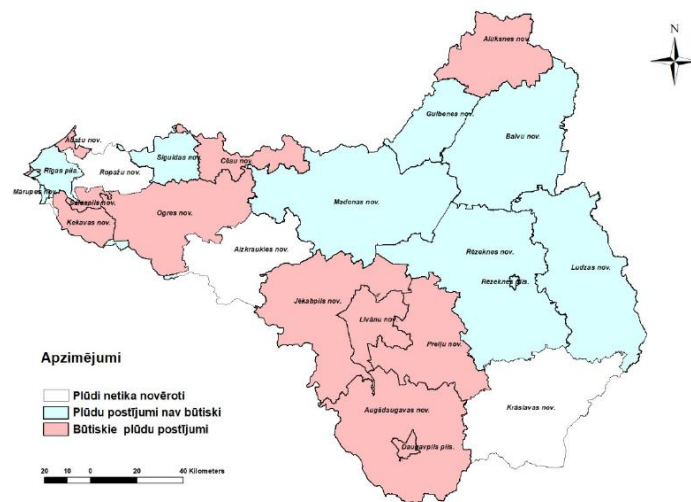

7. attēls. Ūdensobjekti Alūksnes novadā¹⁸

Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) sniegtām ziņām Alūksnes novadā 2009. un 2014. gadā fiksēti pali, bet plūdi, ko izraisīja stipras lietusgāzes, novadā konstatēti 2017. gadā.

2022. gada jūnijā ilgstošas un intensīvas lietavas veicināja strauju ūdens plūsmas pieaugumu Alūksnes novada upēs, kā rezultātā applūda un tika izskaloji labības sējumi, kā arī applūdināti un pārrauti atsevišķi pašvaldības ceļu posmi Alsviķu, Annas, Jaunalūksnes, Jaunannas, Malienas, Mālupe un Zeltiņu pagastos. Satiksmei pilnībā tika slēgti trīs vietējās nozīmes autoceļu posmi – V378 posms Karva-Ādams, V399 posms Mālupe-Beja un V396 posms Beja-Maliena, nodrošinot šo ceļa posmu apbraukšanu.

Saskaņā ar LVĢMC vēsturisko datu analīzi, kuras ietvaros tika veikta pašvaldību aptauja, 11 no 20 Daugavas upju baseina apgabalā ietilpstošajām pašvaldībām, tostarp Alūksnes novada pašvaldībai, pali, lietus un ledus plūdi (Jēkabpils novads) laika periodā no 2019. līdz 2023. gadam radīja būtiskas problēmas, prasot nozīmīgus ieguldījumus seku likvidācijā (skatīt 7. attēlu).¹⁹

8. attēls. Plūdu skartās teritorijas periodā 2019.-2023. gadam Daugavas UBA

Alūksnes novadā plūdu riskus, galvenokārt, rada pavasara pali, ilgstoši lietus periodi, spēcīgas lietusgāzes, kā arī strauji kūstošs sniegs. Lielākie applūstošu teritoriju riski pastāv Pededzes un Melnupes palienēs, Pededzes, Jaunalūksnes, Malienas, Mālupe, Zeltiņu, Jaunannas

¹⁸ Avots: <https://geodata.lv GMC.lv/portal/apps/webappviewer/index.html?id=e92266271ccd40258ac22f4c3e7213d9>

¹⁹ LVĢMC Sākotnējais plūdu riska novērtējums 2025.-2030. gada plūdu risku pārvaldības plānu sagatavošanai

un Ilzenes pagastos, kuru rezultātā var applūst plašas upēm piegulošas teritorijas un būt nozīmīgi ceļu infrastruktūras bojājumi.

Līdzenās lauku teritorijās lietus izraisīti plūdi pārsvarā novērojami vasaras otrajā pusē vai rudenī, kad samazinājies ūdens patēriņš veģetācijas vajadzībām. Lietus ūdens parasti tiek akumulēts augsnē, kanālos, grāvjos, upēs un ezeros vai tiek novadīts. Intensīvu un/vai ilgstošu nokrišņu rezultātā meliorācijas sistēmas nespēj aizvadīt nepieciešamo ūdens apjomu un notiek teritorijas applūšana.

Par nozīmīgu plūdu risku radītāju tiek uzskatīti hidrotehnisku būvju pārrāvumi vai to nepareiza ekspluatācija. Šāds risks nav saistīts tikai ar meteoroloģisko apstākļu ietekmi, bet arī ir atkarīgs no būvju tehniskā stāvokļa.

Alūksnes ezeram ūdens līmeņa regulēšanai ir izbūvēta hidrotehniska būve – zušķērājs, kas sajūgts ar ezera iztekas (Alūksnes upe) krastiem dabiskā reljefa līmenī. Hidrotehnisku būvju ekspluatācijas noteikumi tiek saskaņoti ar dabisko svārstību intervālu un applūduma teritorija nav pieļaujama lielāka nekā dabiskajā režīmā. Tomēr plūdu risks pastāv situācijā, ja netiek ievērota pirms plūdu vai palu ezera līmeņa pazemināšana līdz rekomendētajai atzīmei, kas garantētu plūdu pieteces uzkrāšanu ezerā, nepārsniedzot ezeram noteikto maksimālo līmeni.

Saskaņā ar Alūksnes ezera ekspluatācijas apsaimniekošanas noteikumiem teritorijās lejpus Alūksnes ezera regulēšanas būvei (ap Alūksnes upi) plūdu apdraudētas ir praktiski tikai lauksaimniecībā izmantojamās zemes un mežu zemes, kam applūšana pavasara palu periodā nenodara nekādus zaudējumus, jo veģetācijas periods vēl nav sācijas. Vasaras-rudens plūdu apdraudētās teritorijas ir mazākas, bet zaudējumi var būt lielāki, jo tiktu bojāti lauksaimniecības kultūru sējumi, nodarot zaudējumus zemkopībai. Esot upē pavasara palu perioda maksimālajam caurplūdumam, kas pārsniedz palu ar nodrošinājumu $p=3\%$ (plūdu atkārtotāšanās biežums 1 reizi 33 gados) vērtību, var tikt deformētas vai pilnībā izskalotas caurtekas uz vietējas nozīmes ceļiem. Ne pavasara palu, ne vasaras-rudens plūdu straujums nav iespējams tik bīstams, lai tas spētu apdraudēt iedzīvotāju veselību vai dzīvību.²⁰

Zeltiņu ciemā uz Melnupes izbūvēta hidrotehniskā būve – aizsprosts. Būve ir atklāta tipa dzelzsbetona pārgāzne ar izņemamiem koka aizvāriem, kas kalpo ūdens līmeņa regulēšanai Zeltiņu dzirnavezera, kas, savukārt, ir mākslīgi izveidots uzpludinājums uz Melnupes. Hidrotehniskās būves ekspluatāciju nosaka Zeltiņu dzirnavezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi, kas apstiprināti 2016. gadā.

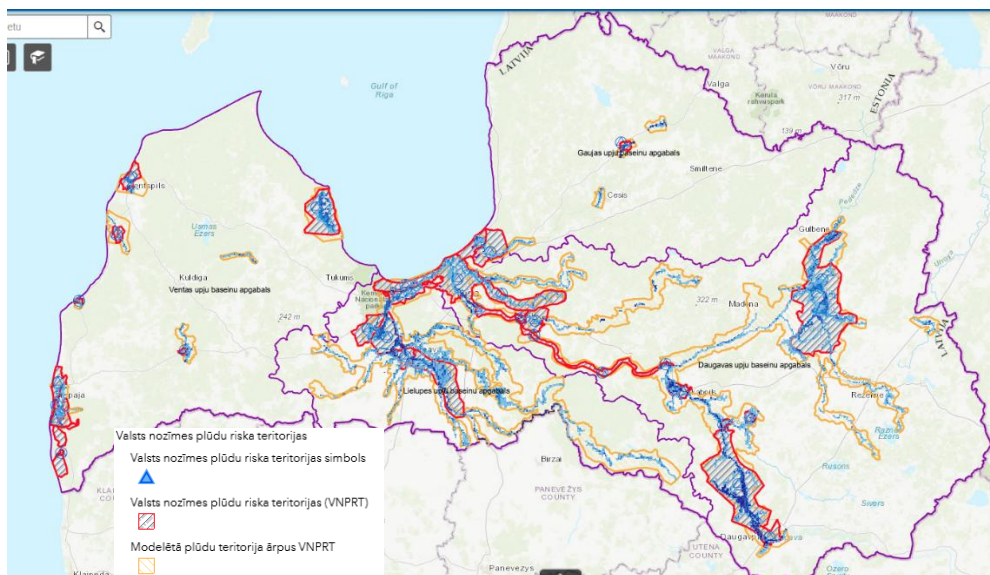
Ates (Otes) dzirnavās, kas ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis, pie vietējās nozīmes ceļa “Ate-Augstiekalni-Niedras 4”, izbūvēta hidrotehniska būve – slūžu tilts, kas darbojas kopā ar aizsprostu. Aizsprosts veido mākslīgu uzpludinājumu uz Paparzes upes, bet slūžu tilts regulē ūdens plūsmu un līmeni. Straujas ūdens līmeņa celšanās gadījumā ir iespējams plūdu apdraudējums tuvumā esošai infrastruktūrai.

Alūksnes novada teritorijā darbojas arī divas mazās hidroelektrostacijas ar “C” drošuma klasi – būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums ir nenozīmīgs, tās ir: Karvas HES uz Vaidavas upes un Jaunannas HES uz Pededzes upes.²¹

Lai pavasaros un rudenos novērstu plūdu iespējamību novada teritorijā, jāregulē un jāsaskaņo hidrotehnisko būvju apsaimniekošana. Alūksnes novadā applūstošās teritorijas nevar izraisīt rūpnieciskas avārijas, jo šajās teritorijās neatrodas uzņēmumi.

²⁰ Alūksnes novada teritorijas plānojums 2015.-2027. gadam. Vides pārskats

²¹ Alūksnes novada teritorijas plānojums 2015.-2027. gadam. Vides pārskats

8. attēls. Latvijas plūdu riska karte²²

Lai arī Alūksnes novadā plūdu risks pastāv, tomēr saskaņā ar LVĢMC Sākotnējo plūdu riska novērtējumu, tas netiek identificēts valsts nozīmes plūdu riska teritoriju sarakstā, kā arī novadā netiek modelēta plūdu teritorija ārpus valsts nozīmes plūdu riska teritorijas (skatīt 8. attēlu).²³ Tomēr jāatceras, ka ir iespējami gan vietējās, gan reģionālās nozīmes plūdu riski.

Palu un plūdu apdraudējums Alūksnes novadā tiek novērtēts kā nozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

3.1.4. Lietusgāzes un ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums

Lietusgāzes un ilgstošas lietavas

Lietus izraisīto ietekmi var raksturot divos dažādos mērogos:

- 1) ilgstošs periods (nedēļas līdz pat mēneši), kad bieži tiek novērots lietus, augsne pakāpeniski kļūst pārmitra un vairs nespēj uzsūkt lieko mitrumu. Ilgstoši regulāra lietusūdeņu pieplūduma rezultātā ūdens līmenis novadgrāvjos un upēs ir paaugstināts, ūdens uzkrājas arī zemās vietās ar sliktu noteci vai vāju uzsūkšanos augsnē. Īpaši bīstamas situācijas veidojas, ja viena otrai seko vairākas šādas epizodes. Ilgstoša lietus epizodes parasti skar teritoriāli plašākus apgabalus, vairākus novadus.
- 2) īslaicīgs, bet intensīvs lietus. Parasti tas tiek novērots gada siltajā sezonā, sevišķi vasarā, to bieži pavada pērkona negaiss, iespējama arī krusa. Šādos apstākļos īsā laika periodā nolīst liels nokrišņu daudzums, kuru nespēj uzsūkt augsne, kā arī tas nespēj notecēt uz ūdenstilpēm, sevišķi bīstamas situācijas veidojas pilsētvides apstākļos, kur zaļā zona, kas varētu uzsūkt ūdeni, ir ierobežota.

Latvijā ilgstoša lietus raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai izmanto nokrišņu daudzumu 12 h periodā. Lietu par stipru definē, ja 12 h periodā nolīst 20-39 mm, par ļoti stipru – 40-59 mm, bet par bīstami jeb ekstremāli stipru – ja šādā laika periodā nolīst 60 mm un vairāk.

Īslaicīgu lietusgāžu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai Latvijā tiek piemēroti sekojoši kritēriji – nokrišņu daudzums 3 h vai īsākā periodā. Saskaņā ar to **stipras lietusgāzes laikā 3 h vai īsākā periodā nolīst 10-19 mm, ļoti stipras lietusgāzes laikā – 20-29 mm, bet bīstami jeb ekstremāli stipras – 30 mm un vairāk.**

²² Avots: LVĢMC Plūdu informācijas sistēma

²³ LVĢMC Sākotnējā plūdu riska novērtējuma ziņojums 2025.-2030. gadam (projekts, 2024.)

Saskaņā ar MK 17.09.2019. noteikumiem Nr. 432 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 “Būvklimatoloģija”” gada nokrišņu summa Alūksnes novadā ir 765 mm gadā. Klimatoloģiskie rādītāji novadā norādīti, ņemot vērā Alūksnes hidrometeoroloģiskās stacijas datus (pieņemta kā visaptverošākā stacija Alūksnes novadam).²⁴

Mēnešu griezumā visvairāk nokrišņu Latvijā tiek novērots jūnijā (vidēji 85 mm), bet vismazāk – aprīlī, kad kopējais nokrišņu daudzums sasniedz 37,4 mm. Jāatzīmē, ka nokrišņu daudzums Latvijā, līdzīgi kā citās Ziemeļeiropas valstīs, ir ar tendenci palielināties.

Nokrišņu daudzums 50 mm un vairāk 12 h laikā vai īsākā laika periodā var izsaukt ūdens līmeņa celšanos upēs, applūdinot zemākās vietas, māju pagrabus u.c. Tā, piemēram, 2022. gadā, vasaras kopējam nokrišņu daudzumam palielinoties līdz 228,7 mm, kas ir 3% virs gadalaika normas (222,6 mm), daudzviet Latvijā tika novērotas ekstremālas lietusgāzes, tostarp Alūksnē nolija 365,6 mm nokrišņu, kas ir 43% virs normas.²⁵ Savukārt, 28.07.2011. Alūksnes novadā pāris stundās nolija 50 mm nokrišņu, 24 h laikā sasniedzot 57 mm.

Lietusgāzes ar nokrišņu daudzumu ≥ 30 mm 3 stundu laikā Alūksnes novadā novērotas 2017., 2018. un 2022. gadā.²⁶

Saskaņā ar LVĢMC Sākotnējo plūdu riska novērtējumu 2025.-2030. gadam, applūšanas cēlonis pilsētu teritorijās ir lietus ūdens kanalizācijas sistēmu trūkums vai lietus ūdens novadīšanas sistēmu projektēto parametru neatbilstība intensīvām lietusgāzēm. Lietus ūdens pilsētās lielākoties tiek novadīts ūdenstilpēs un kanalizācijas sistēmās, jo apbūves dēļ ir maz zaļās zonas, kuras nodrošinātu lietus ūdeņu infiltrāciju. Spēcīgu lietusgāžu rezultātā īslaicīgi lokāli plūdi bieži ir novērojami gan lielās, gan mazākās Latvijas pilsētās.²⁷

Lietus kanalizācija bieži ir blakus sadzīves kanalizācijas tīkliem, līdz ar to bojājumi var izraisīt lietus un sadzīves kanalizācijas ūdens sajaukšanos un noplūdes virszemē, radot bioloģisko piesārņojumu. Ir nepieciešams veikt regulāru lietus un sadzīves kanalizācijas tīklu uzraudzību un uzturēšanu, lai izvairītos no noplūdēm un piesārņojuma.

Ņemot vērā, ka Alūksnes augstiene ir viens no augstākajiem reģioniem Latvijā, kas ietekmē nokrišņu daudzumu – augstienēs tas parasti ir lielāks, reģiona klimatiskās īpatnības un LVĢMC vēsturiskos datus, Alūksnes novadā lietusgāzes un ilgstošas lietavas novērtētas kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

Pērkona negaiss un krusa

Pērkona negaiss ir atmosfēras elektriskā parādība, kas parasti ir novērojama gada siltajā sezonā, bet ir iespējams jebkurā no gada mēnešiem.

Negaisis veidojas gubu-lietus mākoņos, kad spēcīgas gaisa strāvas mākonī izraisa lietus lāšu un/vai krusas graudu savstarpēju berzi, radot elektriskās izlādes – zibeni. No lielā siltuma daudzuma, kas izdalās zibens rezultātā, apkārtējais gaiss strauji izplešas, izraisot skaņu – pērkonu. Negaisa mākoņi parasti veidojas mitrās, tveicīgās dienās, kad intensīvi iztvaiko liels daudzums ūdens, kas, spēcīgās augšup vērstās gaisa straumēs, kuru ātrums pārsniedz 20 m/s, veido masīvus gubu mākoņus.

Pērkona negaisu var pavadīt gan intensīvas lietusgāzes, gan arī krasas vēja brāzmas un krusa. Atsevišķos gadījumos krusa var tikt novērota arī tad, ja nav pērkona negaisa. Latvijas teritoriju regulāri šķērso gubu-lietus mākoņu zonas.

Pērkona negaisu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti šādi kritēriji:

- **stiprs:** pērkona negaisu pavada stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 15-19 m/s un / vai krusa ar diametru < 6 mm;

²⁴ Avots: <https://likumi.lv/ta/id/309453-noteikumi-par-latvijas-buvnormativu-lbn-003-19-buvklimatologija>

²⁵ Avots: https://klimats.meteo.lv/operativais_klimats/laikapstaklu_apskati/2022/vasara/

²⁶ Avots: https://lv.wikipedia.org/wiki/2018._gada_laikapst%C4%81k%C4%BCi_Latvij%C4%81

²⁷ LVĢMC Sākotnējā plūdu riska novērtējuma ziņojums 2025.-2030. gadam (projekts, 2024.)

- **ļoti stiprs:** pērkona negaisu pavada ļoti stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 20-24 m/s un / vai krusa ar diametru 6-19 mm;
- **bīstami jeb ekstremāli stiprs:** pērkona negaisu pavada ekstremāli stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s, un / vai krusa ar diametru ≥ 20 mm.

Negaisa ietekmē var rasties bojājumi elektrotīklā, ko rada gaisvadu līnijās iegāzti koki un to zari, kā arī zibensizlādes laikā bojātie balsti un citi elektrotīkla elementi, tāpat intensīva lietus ietekmē iespējama ceļu applūšana, kavēta satiksme un stipra vēja ietekmē laužti koki.

Negaisa laikā nav droši atrasties ārā, jo īpaši jāuzmanās gaisvadu elektrolīniju un citu elektroietaišu tuvumā. Nekādā gadījumā nedrīkstētu tuvuoties elektrolīnijām, ja tajās iekārušies koki, zari, vai zemē ir redzams pārrauts elektrolīnijas vads.

Ja ēka nav aprīkota ar zibens un pārsprieguma aizsardzības sistēmām, negaisa laikā elektroierīces darbināt ir bīstami – tās ir jāatvieno no elektrotīkla. Zibensizlāde var radīt krasu sprieguma paaugstināšanos nama elektrotīklos, un šis pārspriegums var būt pat 20 reizes augstāks par īpašumā esošo iekārtu darba spriegumu. Zibensizlādes vieta nav prognozējama, un rozetei pieslēgtas elektroierīces negaisa laikā var tikt bojātas, radot elektrotraumas riskus un materiālus zaudējumus.

Alūksnes novads ģeogrāfiski ir izvietots Alūksnes augstienē, kas ir relatīvi augstāka virsma un var nedaudz veicināt lokālu negaisu rašanos un klimata īpatnības.

LVĢMC novērojumu stacijā “Alūksne” iegūtie dati liecina, ka novadā gada vidējais vēja ātrums ir 2,5 m/s, vēja virziens galvenokārt no dienvidrietumiem un 5,5% gada reģionā valda bezvējš, kas norāda uz relatīvi mierīgiem laika apstākļiem.

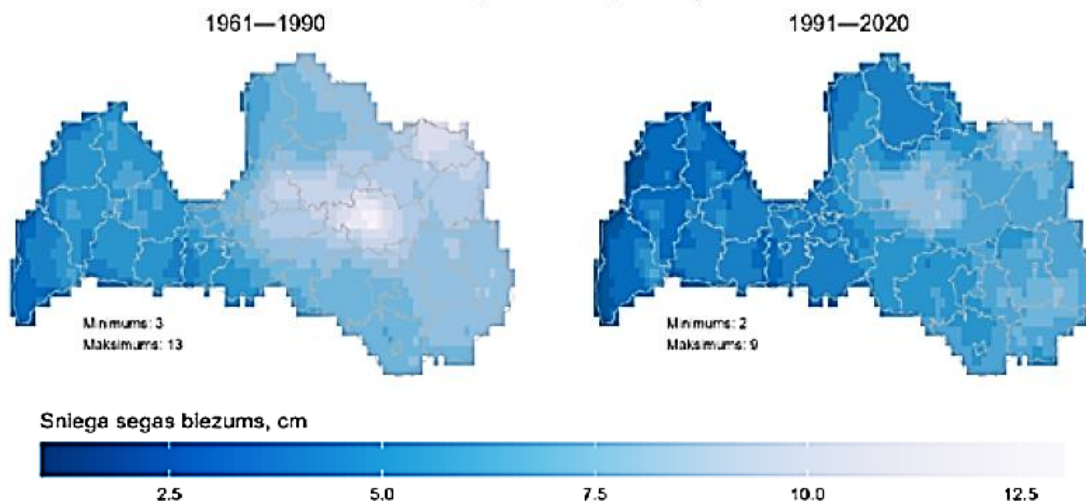
Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, pērkona negaiss un krusa Alūksnes novadā novērtēts kā nozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

Sniegs un puteņi

Sniegs un puteņi kā ziemas laika parādības nozīmīgu ietekmi rada gan intensīvas vai ilgstošas snigšanas un putināšanas apstākļos, kad nozīmīgi pieaug sniega sega un tiek aizputināti ceļi, gan arī neierasti agras vai vēlas šo dabas parādību iestāšanās gadījumos, kad vēl nav sākušies vai jau noslēgušies atbilstošie ceļu uzturēšanas apstākļi. Agra vai vēla snigšana var radīt postījumus arī sala neizturīgām lauksaimniecības kultūrām. Snigšanas un puteņa apstākļos papildu ietekmi rada vēja pastiprināšanās, kas var veicināt ceļu aizputināšanu, turklāt atsevišķās situācijās, kad zemes virsmu klāj pietiekami bieza, bet nesablietēta sniega sega, ceļu aizputināšana var notikt arī situācijās, kad nesnieg, bet stipra vēja apstākļos tiek pārvietots uz zemes virsmas esošais sniegs. Tāpat kā papildu nozīmīgs faktors ir redzamības tāluma samazināšanās intensīvas snigšanas un puteņa laikā.

Klimata pārmaiņas ir ievērojami ietekmējušas sezonālā sniega pārklājumu un biezumu. Latvijas teritorijā kopumā tiek novērota vidējā sniega segas biezuma samazināšanās par ~ 4 cm klimatiskās references periodā. Arī sezonas garums, kad tiek novēroti stabili sniega apstākļi, kļūst īsāks, tomēr ļoti agrīna vai vēlīna snigšana aizvien var tikt novērota. Nākotnes klimata pārmaiņu pētījumi liecina, ka šīs tendences saglabāsies, tomēr arī saglabāsies augsti ekstremālu gadījumu iestāšanās riski.

Vidējais sniega segas biežums Līdzšinējās klimata pārmaiņas

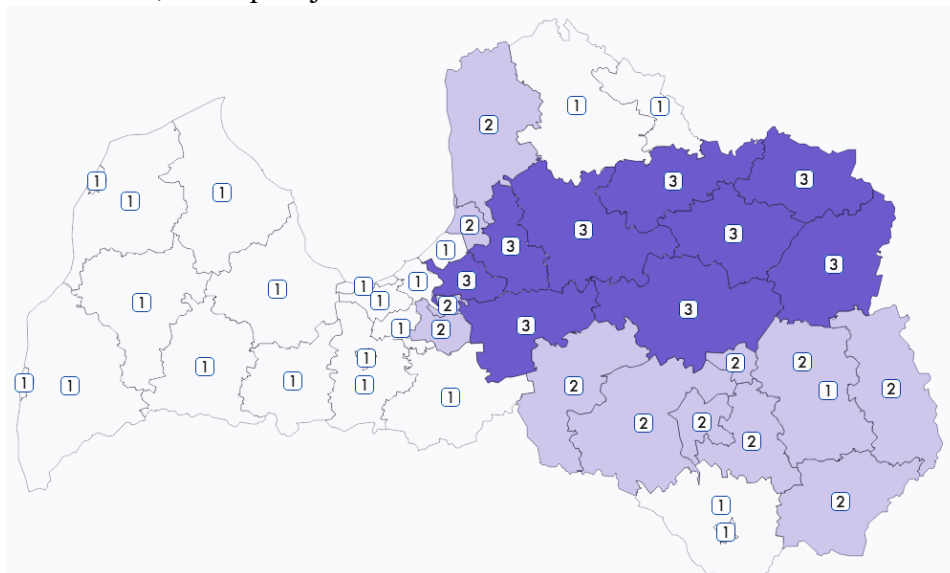

9. attēls. Vidējais sniega segas biežums 1961.-1990. un 1991.-2020. gadā²⁸

Snigšanas apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stipra snigšana:** sniega segas pieaugums 5-9 cm 12 stundu laikā;
- **ļoti stipra snigšana:** sniega segas pieaugums 10-14 cm 12 stundu laikā;
- **bīstami jeb ekstremāli stipra snigšana:** sniega segas pieaugums ≥ 15 cm 12 stundu laikā.

Stipra snigšana ar sniega segas palielināšanos par 6-13 cm un vairāk 12 stundās vai īsākā laika periodā, kā arī putenis un apledojums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus.

10. attēls. Sniega riska klase²⁹

LVĢMC ir apkopojusi informāciju par sniega riskiem Latvijā (skatīt 10. attēlu). Kartē redzams, kuras no Latvijas pašvaldībām ar konkrētiem klimatiskajiem riskiem tiek skartas visvairāk (3. riska klase), kuras vismazāk (1. riska klase). Alūksnes novads ir iekļauts 3. sniega riska klasē.

²⁸ LVĢMC ziņojums “Līdzšinējās un nākotnes klimata pārmaiņas Latvijā” (2024)

²⁹ Avots: https://klimats.meteo.lv/klimats_latvija/pasvaldibu_apskati/#close

Saskaņā ar LVĢMC publiski pieejamo informāciju sniega segas biežums Alūksnes novadā 2020. gadā sasniedz 20 cm, kas ir plānākā fiksētā sniega sega kopš 1961. gada, savukārt 2023. gadā maksimālais sniega segas biežums Alūksnes novadā ir 49 cm. Visbiežākā sniega sega Latvijā konstatēta Alūksnē 2013. gada aprīlī, sasniedzot 70 cm.

Alūksnes novadā noturīga sniega sega parasti izveidojas decembra pirmajā dekādē. Vidējais dienu skaits ar sniega segu ir 133 dienas. Vidējais maksimālais sniega segas biežums ir virs 20 cm. Novērots, ka pēdējā desmitgadē sniega sega nav noturīga, vairākkārt nokūst vai neveidojas vispār, jo samērā bieži ir periodi, kad gaisa temperatūra zem nulles mijas ar strauju temperatūras paaugstināšanos un atkušņiem.³⁰

Alūksnes novadam jāseko līdzi LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sniegputeņiem.

Alūksnes novadā sniegs un putenis novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Apledojums un slapja sniega nogulumu

Apledojums ir ziemas sezonas laika parādība, tas rodas, kad negatīvas temperatūras apstākļos veidojas intensīva migla, smidzina vai pat līst lietus (tiek novērota atkala) un uz virsmām (ceļiem, ielām, trotuāriem u.c.) vai objektiem (vadiem, koku zariem u.c.) veidojas ledus kārtas. Ielas un trotuāri šādos apstākļos jau ļoti ātri kļūst slideni, bet uz vadiem un koku zariem izveidojies biezs apledojuma slānis var izraisīt to lūšanu.

Slapja sniega nogulums arī ir ziemas sezonas laika parādība. Tas veidojas, kad krīt slapjš sniegs, bet gaisa temperatūra ir negatīva, izraisot slapjā sniega piesalšanu.

Apledojums un slapja sniega nogulums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Apledojums var veidoties gan pēc nokrišņiem (piemēram, lietus vai sniega), gan arī miglas vai mitruma apstākļos, kad temperatūra strauji pazeminās zem 0°C. Apledojuma klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs apledojums:** sasalstoši nokrišņi ar intensitāti < 1 mm/12 stundās,
- **ļoti stiprs apledojums:** sasalstoši nokrišņi ar intensitāti 1-4 mm/12 stundās,
- **bīstami jeb ekstremāli stiprs apledojums:** sasalstoši nokrišņi ar intensitāti ≥ 5 mm/12 stundās.

Nemot vērā Alūksnes novada ģeogrāfiskās un klimatiskās īpatnības (reģionā zema temperatūra parasti saglabājas ilgāk nekā citviet Latvijā, kā arī relatīvais mitrums ir augsts visa gada garumā), apledojums un slapja sniega nogulums vērtējams kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

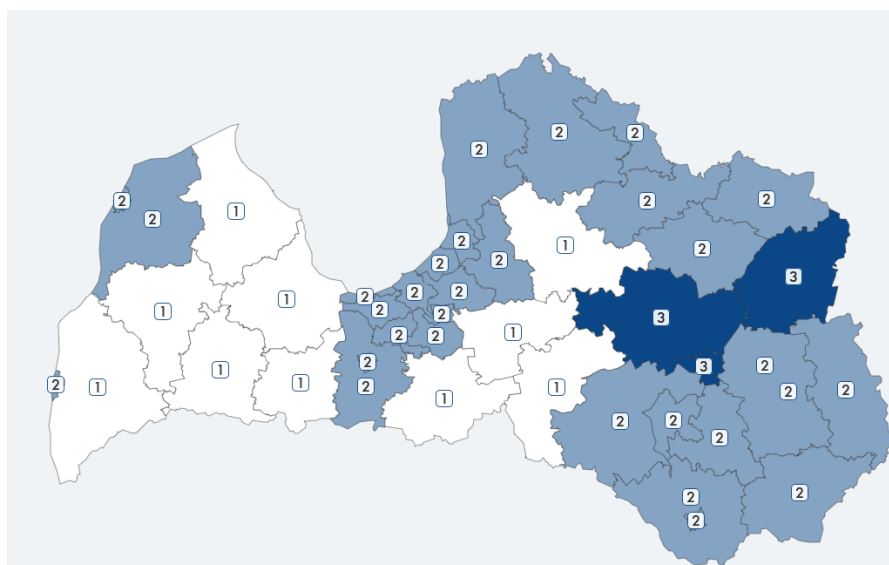
Stiprs sals

Dažādos pētījumos lielākoties ir noskaidrots, ka ilggadīgajā laika periodā (parasti 30 gadu periods, ko izmanto klimata normu aprēķināšanai) lielākajā pasaules daļā auksto dienu un nakšu kļūst mazāk. Arī Latvijā nepilnu pēdējo 100 gadu laikā ir norisinājušās līdzīgas izmaiņas - samazinās dienu skaits ar stabilu salu un sevišķi zemu gaisa temperatūru. Tomēr Latvijā vēl aizvien ziemas periodā var iestāties stiprs sals, kas var apdraudēt cilvēku veselību un pat dzīvību, kā arī izraisīt tehnogēnus bojājumus – cauruļvadu un apkures sistēmas bojājumus, lauksaimniecības kultūru izsalšanu u.c. Sala ietekmi būtiski var palielināt stiprs vējš vai apstākļi, kad zemes virsmu neklāj sniegs – ir kailsals.

Sala intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji: stiprs sals, kad gaisa temperatūra pazeminās līdz -20...-24 °C, ļoti stiprs sals, kad gaisa

³⁰ Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (https://aluksne.lv/zpp_dlemumi/2024/2902/29_Putni_2.4.Pielikums_Vides_parskats.pdf)

temperatūra ir -25...-29 °C un bīstami jeb ekstremāli stiprs sals tiek novērots, kad termometra stabiņš noslīd līdz -30 °C atzīmei un vēl zemāk.

11. attēls. Aukstuma viļņu riska klase³¹

Aukstuma vilnis – periods, kad vismaz 6 dienas pēc kārtas diennakts minimālā gaisa temperatūra ir zem klimatiskās references 10. procentiles

LVĢMC ir apkopojusi informāciju par aukstuma viļņu riskiem Latvijā (skatīt 11. attēlu). Kartē redzams, kuras no Latvijas pašvaldībām ar konkrētiem klimatiskajiem riskiem tiek skartas visvairāk (3. riska klase), kuras vismazāk (1. riska klase). Alūksnes novads ir iekļauts 2. aukstuma viļņu riska klasē.

4. tabula

Gaisa temperatūras absolūtais minimums un tā varbūtības (°C)³²

Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada minimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
Alūksne	-37,4	-36,8	-28,8	-15,9	-5,8	-0,3	2,9	0,7	-5,1	-10,6	-20,6	-36,8	-37,4	-35,5	-31,5

Piezīmes:

1. Tabulā norādīta katra mēneša diennakts minimālās gaisa temperatūras vērtība visā novērojumu periodā. Mēneša un gada gaisa temperatūras absolūtais minimums ir novērojumu termiņā fiksētā viszemākā gaisa temperatūra.
2. Gada absolūtās minimālās gaisa temperatūras varbūtība raksturota ar temperatūras vērtībām, kuru pārsniegšanas varbūtība ir 0,02 un 0,1 (šādas varbūtības parāda konkrētās gaisa temperatūras vērtības iestāšanās iespējamību attiecīgi reizi 50 gados un reizi 10 gados).

2023. gadā vidējā gaisa temperatūra Alūksnes novadā bija +6,8 °C, šim gadam esot 0,8 °C siltākam par 1991.–2020. gada normu (+6 °C). Viszemākā gaisa temperatūra (-37,4 °C) meteoroloģisko novērojumu stacijā “Alūksne” reģistrēta 1956. gada 31. janvārī.

Stiprs sals Alūksnes novadā ir samērā bieža parādība. Pēdējoreiz stiprs sals Alūksnes novadā fiksēts 2024. gada 3. janvārī, kad gaisa temperatūra noslīdēja līdz -22 °C. Šis bija lielākais aukstums Latvijā kopš 2023. gada marta. Sajūtu ziņā temperatūra sasniedza -30 °C.

Alūksnes novadam jāseko līdzi LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem aukstuma periodiem. Alūksnes novadā stiprs sals novērtēts kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

³¹ Avots: https://klimats.meteo.lv/klimats_latvija/pasvaldibu_apskati/

³² MK noteikumi Nr. 432-01.05.2021. “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 “Būvklimatoloģija””

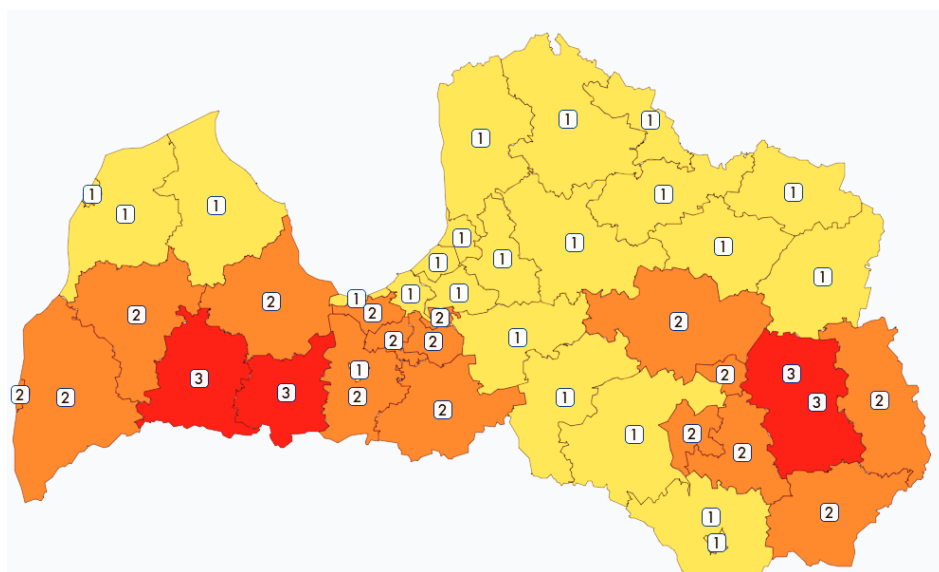
Karstums

Karstuma viļņiem jeb ilgstošu nepārtraukta karstuma periodu biežuma un intensitātes pieaugumam arvien biežāk tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, jo tie negatīvi ietekmē cilvēku veselību un mirstību, sevišķi vasarā. Īpaši satraucošas šīs pārmaiņas ir lielo pilsētu aglomerāciju iedzīvotājiem, jo pilsētas kā “siltuma salas” ietekmē gaisa temperatūra pilsētas centrā – tā ir augstāka nekā nomalē, līdz ar to arī karstuma radītais diskomforts pilsētas centrā būs lielāks.

Spēcīgi karstuma viļņi var izraisīt kultūraugu bojājumus, nāves gadījumus no hipertermijas, un plašus strāvas zudumus, jo masveidā tiek izmantoti gaisa kondicionieri un ventilatori.

Karstuma intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs karstums:** maksimālā gaisa temperatūra 2 dienas un ilgāk paaugstinās līdz +27...+32 °C,
- **ļoti stiprs karstums:** maksimālā gaisa temperatūra ir $\geq +32$ °C vai minimālā gaisa temperatūra naktī nav $< +20$ °C (turklāt pirms tam jau ir bijušas dienas ar stipru karstumu),
- **bīstami jeb ekstremāli stiprs karstums:** 2 dienas un ilgāk termometra stabiņš pakāpjas virs +30 °C atzīmes vai arī 2 naktis un ilgāk termometra stabiņš nenoslīd zem +20 °C atzīmes.

12. attēls. Karstuma viļņu riska klase³³

Karstuma vilnis – periods, kad vismaz 6 dienas pēc kārtas diennakts maksimālā gaisa temperatūra ir virs klimatiskās references perioda 90. procentiles

LVĢMC ir apkopojusi informāciju par karstuma viļņu riskiem Latvijā (skatīt 12. attēlu). Kartē redzams, kuras no Latvijas pašvaldībām ar konkrētiem klimatiskajiem riskiem tiek skartas visvairāk (3. riska klase), kuras vismazāk (1. riska klase). Alūksnes novads ir iekļauts 1. karstuma viļņu riska klasē. 2024. gadā karstuma viļņi Alūksnes novadā fiksēti martā, maijā, septembrī un decembrī.³⁴

Saskaņā ar LVĢMC publisko informāciju 2022. gada vasara (jūnijs-augusts) ar vidējo gaisa temperatūru +18,1 °C kopā ar 2018. gada vasaru kļuva par trešo siltāko novērojumu vēsturē. Karstākas vasaras bijušas vienīgi 2010. (+18,4 °C) un 2021. gadā (+18,8 °C). Savukārt

³³ Avots: https://klimats.meteo.lv/klimats_latvija/pasvaldibu_apskati/

³⁴ Avots: https://klimats.meteo.lv/operativais_klimats/operativie_rekordi/

2023. gads kļuva par 3. siltāko gadu novērojumu vēsturē, vidējai gaisa temperatūrai pieaugot līdz +7,8 °C, kas ir 1,0 °C virs klimatiskās standarta normas (1991.–2020. gads). Teritoriāli vidējās gaisa temperatūras novirzes no normas 2023. gadā bija no +0,7 °C Latvijas rietumos līdz +1,4 °C valsts dienvidaustrumos (Alūksnē + 0,9 °C).³⁵

5. tabula

Gaisa temperatūras absolūtais maksimums un tā varbūtības (°C)³⁶

Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada maksimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
	Alūksne	8,8	10,9	18,2	26,5	30,2	30,8	33,3	32,9	29,4	21,1	13,1		10,8	33,3

Piezīmes:

1. Tabulā norādīta katra mēneša diennakts maksimālās gaisa temperatūras vērtība visā novērojumu periodā. Mēneša un gada gaisa temperatūras absolūtais maksimums ir novērojumu termiņā fiksētā visaugstākā gaisa temperatūra.
2. Gada absolūtās maksimālās gaisa temperatūras varbūtība raksturota ar temperatūras vērtībām, kuru pārsniegšanas varbūtība ir 0,02 un 0,1 (šādas varbūtības parāda konkrētās gaisa temperatūras vērtības iestāšanās iespējamību attiecīgi reizi 50 gados un reizi 10 gados).

Klimatiskās standarta normas periodā (1991.–2020. gads) Alūksnes novadā vissiltākais mēnesis ir jūlijs, tā vidējā gaisa temperatūra ir +17,7 °C. Visā novērojumu periodā visaugstākā reģistrētā gaisa temperatūra Alūksnes novada novērojumu stacijā “Alūksne” ir +33,3 °C (novērota 1959. gada 13. jūlijā). Nākotnes prognozes liecina, ka gada vidējā gaisa temperatūra Alūksnes novadā turpinās paaugstināties.

Alūksnes novadam jāseko līdzī LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem karstuma periodiem. Alūksnes novadā karstums novērtēts kā nozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

Sausums

Sausums ir apstākļi dabā, kad ilgāku laika periodu netiek novēroti nokrišņi. Sevišķi nelabvēlīgi apstākļi var veidoties, ja tas tiek novērots aktīvās veģetācijas periodā, vienlaikus iestājoties arī karstumam – tad sausums būtiski ietekmē lauksaimniecību, kā arī mežsaimniecību. Turklāt sausuma apstākļos parasti ievērojami pieaug ugunsbīstamība mežos. Ilgstošs sausums izkaltē augsnes virskārtu un zāli, samazinot gaisa mitrumu un mākoņu daudzumu. Tas veicina straujāku gaisa atdzišanu diennakts tumšajā laikā un straujāku sakaršanu dienas gaitā. Latvijā sausuma raksturošanai ir ieviests Standartizētais nokrišņu daudzuma indekss (SPI, Standardized precipitation index) – rādītājs, kas raksturo sausuma un mitruma periodus.

2018. gads Latvijā bija sausākais gads novērojumu vēsturē, bija tikai 2 mēneši, kad nokrišņi bija vairāk par normu, bet kopējais gada nokrišņu daudzums vidēji Latvijā bija 472,7 mm (32% zem gada normas - 692,3 mm), kas ir mazākais gada nokrišņu daudzums Latvijā novērojumu vēsturē (kopš 1924. gada).³⁷ Ilgstošs sausums novērots arī 2023. gadā, piemēram, jūnijā vairākās novērojumu stacijās bija 17 dienu periods, kad kopējais nokrišņu daudzums nerasniedza 0,1 mm, bet kopējais mēneša nokrišņu daudzums bija vien 22,9 mm, kas ir 67% zem

³⁵ Avots: https://klimats.meteo.lv/operativais_klimats/laikapstaklu_apskati/2023/gads/

³⁶ MK noteikumi Nr. 432-01.05.2021. “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 “Būvklimatoloģija””

³⁷ Avots: https://lv.wikipedia.org/wiki/2018._gada_laikapst%C4%81k%C4%BCi_Latvij%C4%81

mēneša normas.³⁸ 2023. gada sausums, kas ieilga no aprīļa līdz jūlijam, negatīvi ietekmēja lauksaimniecību un sekmēja dažādu augu kaitēkļu vairošanos.

Sausuma apstākļu raksturošanai tiek izmantoti sekojoši SPI kritēriji: **mēreni sauss** -1...-1,49, **ļoti sauss** -1,5...-2 un **ekstremāli sauss**, ja SPI ir ≤ -2 .

Alūksnes novadam jāseko līdzīgai LVGMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sausuma periodiem. Alūksnes novadā sausums novērtēts kā nozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

3.1.5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas

Vēja ātrums un tā izmaiņas gada griezumā ir būtiski atkarīgas no atmosfēras kopējās cirkulācijas īpatnībām, kā arī no vietējiem apstākļiem. Svarīgs vēja ātruma parametrs ir vēja ātrums brāzmās, kas ir ievērojami lielāks nekā vidējais vēja ātrums. Vētru laikā tieši vēja brāzmas izraisa lielākos postījumus. Vēja brāzmas ir raksturīgas piezemes gaisa plūsmai, jo tās izraisa berze. Vīrs sauszemes vējš ir brāzmaināks nekā vīrs akvatorijas. Piezemes vēja ātrumam un virzienam ir spēcīga ietekme arī uz Baltijas jūras reģionu un cilvēku aktivitātēm reģionā. Ekstremāls vēja ātrums ir tiešs drauds cilvēku dzīvībai un materiālajām vērtībām, tai skaitā dažāda veida infrastruktūrai. Tāpat lielu vēja ātrumu var saistīt arī ar netiešu ietekmi, piemēram, augstiem viļņiem, vējuzplūdiem, kā arī piekrastes eroziju, kas var radīt ekonomiskos zaudējumus. Pēc vējlauzēm pasliktinās meža sanitārais stāvoklis, jo ievērojami pieaug kukaiņu masveida savairošanās risks. It īpaši bīstama ir egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās.

Vidēji valstī visspēcīgākās vēja brāzmas novērotas 1967., 1969. un 2005. gadā, kad novērotas līdz šim spēcīgākās valstī piedzīvotās vētras. Tiek prognozēts, ka tuvāko gadu laikā klimata pārmaiņu negatīvo seku rezultātā vētras risks var palielināties.

Vēja ātruma brāzmās raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai par vēja pastiprināšanos Latvijā tiek izmantoti sekojoši kritēriji³⁹:

- **stipra vētra** – vējā ātrums brāzmās sasniedz 20-24 m/s,
- **ļoti stipra vētra** – 25-32 m/s,
- **bīstami jeb ekstremāli stipra vētra** - ≥ 33 m/s.

Krasas vēja brāzmas ir piepeša strauja vēja ātruma palielināšanās par 8 m/s un vairāk īsā laika intervālā (vismaz 1 minūte), kad vēja ātrums ir ≥ 11 m/s. Kraso vēja brāzmu postījumi var būt lielāki nekā vēja postījumi gadījumos, kad vēja pastiprināšanās notiek pakāpeniski. Turklāt krasās vēja brāzmas pērkona negaisa laikā visbiežāk tiek novērotas vasaras sezonā. Kraso vēja brāzmu pērkona negaisa laikā klasifikācijai un brīdinājumu sagatavošanai sabiedrībai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stipras**: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 15-19 m/s,
- **ļoti stipras**: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 20-24 m/s,
- **bīstami jeb ekstremāli stipras**: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s.

Ļoti lokāli pērkona negaisa laikā Latvijā var tikt novēroti arī virpuļviesuļi jeb tornado. To darbības joslā tiek nopostīti ne tikai meži, elektrolīnijas un ēkas, gaisā tiek pacelti ievērojami smagumi, tādējādi nodarot lielus postījumus. Iedzīvotājus, tautsaimniecības objektus un citus objektus var apdraudēt vētra ar vēja ātrumu 25 m/s un vairāk, kas var radīt elektronisko sakaru līniju un elektrolīniju pārrāvumus, kontaktu un kabeļu bojājumus pilsētu elektrotransporta un elektrovilcienu līnijās. Var tikt sagrautas vai bojātas dzīvojamās mājas un ražošanas ēkas,

³⁸ Avots: https://klimats.meteo.lv/operativais_klimats/laikapstaklu_apskati/2023/gads/

³⁹ Valsts civilās aizsardzības plāna 6. pielikums

izraisītas transporta avārijas, mežu postījumi, autoceļu un ielu aizsprostojumi (nogāzti koki, konstrukcijas).

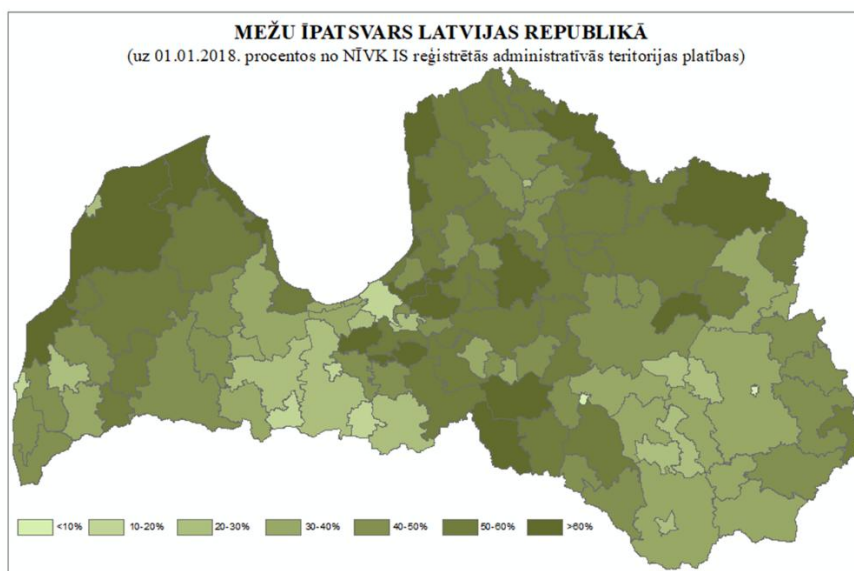
Alūksnes novads atrodas Vidzemē, kur vētras nav tik bieži sastopamas kā piekrastes reģionos un teritorijās, kas atrodas tuvāk Rīgai. Latvijā stiprākās vētras parasti skar piekrastes reģionus un teritorijas pie jūras, jo tās ir vairāk pakļautas atmosfēras procesiem. Ņemot vērā, ka Alūksnes novads atrodas iekšzemē, vēja ātrums un intensitāte šeit parasti ir mazāka. Alūksnes novadā ir novērotas vētras ar vēja brāzmām līdz 24 m/s (86 km/h), piemēram 2005. gada janvārī, kad Latviju skāra orkāns “Ervīns”, kā rezultātā Latvijas lielākajā daļā tika traucēta energoapgāde. Arī 2015. gada aprīlī un 2019. gada oktobrī Alūksnē novērotas vēja brāzmas ar intensitāti līdz 24 m/s. Pēc ilggadējiem datiem vētru iespējamība paaugstinās rudens periodos, bet viesuļvētras iespējamās no jūlija līdz augustam.

Alūksnes novadam jāseko līdzi LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajām vētrām. Neskaitot koku lūšanu, viens no lielākajiem riskiem vētras laikā ir elektrības pārrāvumi. Ja vētras laikā tiek bojātas augstsprieguma līnijas, īpaši lielās platībās vai grūti pieejamās vietās, atjaunošanas darbi var prasīt ievērojamu laiku. Atkarībā no bojājumu apmēra, to atrašanās vietas un laika apstākļiem, var pāriet vairākas dienas un pat nedēļas, līdz tiek atjaunota elektrodarbība. Dažādi infrastruktūras objekti (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ūdens sūkņi, sakaru torņi u.c.) nespēj darboties bez elektrības un, ja nav pieejami elektriskie ģeneratori, šo infrastruktūru darbība tiek paralizēta.

Alūksnes novadā vētru (vēja brāzmas), viesuļu un krasu vējabrāzmu apdraudējums novērtēts kā vidējs risks ar vidēju varbūtību.

3.1.6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki

Alūksnes novads ir viens no bagātākajiem meža resursu ziņā – uz 2024. gada 1. janvāri novada teritoriju 106 606 ha platībā veido meži, kas sastāda 62,81 % kopējās platības un 2627 ha veido purvi, kas ir 1,55 %.⁴⁰

13. attēls. Mežu īpatsvars Latvijā⁴¹

Lielākie mežu masīvi atrodas Alsviķu, Zeltiņu, Jaunalūksnes, Liepnas, Pededzes un Ziemera pagastos. Alūksnes pilsētas mežainums ~ 13,9 %. Valdošās koku sugas ir skuju koki –

⁴⁰ Avots: <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

⁴¹ VZD pārskata dati. Kartoshēmas 2017.

priedes un egles, tiem seko lapu koki – bērzs, apse, baltalksnis. Privāto īpašnieku un pašvaldības mežu izvietojums ir sadrumstalots.⁴²

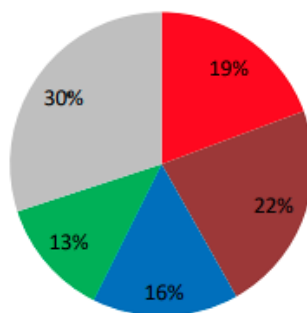
Alūksnes novadā ir vairāki kūdras purvi, jo šajā reģionā ir piemēroti apstākļi kūdras veidošanai. Lielākie no tiem – Silguldas purvs (851 ha) Liepna pagastā, tam seko Ķikšu purvs (322 ha) un Grundes purvs (298 ha) Mārupes pagastā un Baltais purvs (304 ha) Jaunalūksnes pagastā.

Alūksnes novadā ir daudz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – aizsargājamo ainavu apvidus “Veclaicene”, 14 dabas liegumi, vairāki dabas pieminekļi un mikroliegumi. Dabas liegumu kopējā platība aizņem 14% no novada teritorijas. Visi dabas liegumi, kas atrodas Alūksnes novadā, ir iekļauti NATURE 2000 tīklā. 138,86 ha Alūksnes novada pašvaldības meža zemju atrodas īpaši aizsargājamo ainavu apvidū “Veclaicene”. Alūksnes novada pašvaldības mežu apsaimniekošanas platībās ir iekļauti 2 dabas liegumi – “Indzera ezera salas” un “Kaļķu gārša”, kuru kopējā platība ir 54 ha. Pašvaldības mežus skar 6 kultūras pieminekļi – Liepna kapliņas, Zeltiņu muižas kroga un 4 senkapu (Putreņu, Lielbriežu, Maskāļu, Franciskopoles) aizsargjosla.

Alūksnes novadā, Alsviķu pagasta meža objektā ir izvietots militārais poligons “Lāčusils”, kur sistemātiski notiek karavīru un zemessargu apmācības, kurās tiek izmantota mācību munīcija.

Klimata pārmaiņu kontekstā ir prognozēts, ka sausuma un karstuma periodi nākotnē kļūs biežāki, kas palielina reģiona ugunsbīstamību mežos un kūdras purvos. Par meža un purvu ugunsgrēka cēloņiem var būt apzināta vai neapzināta cilvēka darbība vai arī dabas stihija - sausums, karstums, zibens iedarbība. Ugunsbīstamākās ir jaunaudzes un vidēja vecuma skujkoku audzes. Aplūkojot 14. attēlu, var konstatēt, ka 41% novada mežu veido jaunaudzes un vidēja vecuma audzes. Alūksnes novadā, galvenokārt, dominē sausieņu (sausuma izturīgu sugu) meža tips.

■ Jaunaudzes ■ Vidēja vec. audzes ■ Briestaudzes ■ Pieaugušas audzes ■ Pāraugušas audzes

14. attēls. Mežaudžu vecumu grupas Alūksnes novadā⁴⁰

Meža ugunsnedrošo laikposmu visā valsts teritorijā katru gadu nosaka VMD ar rīkojumu. Pašvaldības pēc saskaņošanas ar VMD attiecīgajā administratīvajā teritorijā var noteikt un izsludināt citu meža ugunsnedrošo laikposmu, taču ne vēlāk, kā tas izsludināts visā valstī.⁴³ Sevišķas ugunsbīstamības apstākļos pašvaldībām ir tiesības veikt pasākumus, kas samazina ugunsgrēku izcelšanās iespējas mežā. Meža ugunsnedrošais laikposms atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem un parasti ilgst no sniega nokušanas līdz rudens lietavām.

Vietēja mēroga ārkārtas situāciju saistībā ar ilgstošu sausuma periodu un novada mežu augsto ugunsbīstamību vai sakarā ar konkrētu meža ugunsgrēku ierosina izsludināt VMD vai VUGD. Ārkārtējās situācijas izsludināšanas kārtība ir šāda: viena no iepriekš minēto iestāžu amatpersonām iesniedz rakstisku ierosinājumu STCAK priekšsēdētājam. STCAK priekšsēdētājs,

⁴² Alūksnes novada pašvaldības mežu apsaimniekošanas plāns 2020.-2024. gadam

⁴³ Ministru kabineta 19.04.2016. noteikumi Nr.238 “Ugunsdrošības noteikumi” 412. pants

nekavējoties pēc ierosinājuma saņemšanas, sasauc novada civilās aizsardzības komisijas sēdi. Sēdē izskata ierosinājumu un pieņem lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu vai ierosinājuma noraidīšanu. Par minētās komisijas lēmumu novada domes priekšsēdētājs nekavējoties informē zemkopības ministru.⁴⁴

15. attēls. Meža ugunsdzēsības staciju, autocisternu un uguns novērošanas torņu dislokācijas vietas⁴⁵

Meža ugunsapsardzība tiek organizēta tā, lai pēc iespējas ātrāk atklātu un ierobežotu meža ugunsgrēkus visos mežos neatkarīgi no īpašuma veida un piederības. Lai sekmīgi veiktu šo uzdevumu, visā valstī ir izveidots meža uguns novērošanas torņu (turpmāk – UNT) un meža ugunsdzēsības staciju tīkls, kas ugunsnedrošajā laikposmā sekmē ugunsgrēku atklāšanu. Alūksnes novadā ir izvietoti 6 UNT – Zeltiņos, Mālpupē, Liepnā, Ziemeros, Bejā un Alūksnē (Tempļakalnā). No tiem 2024. gada sezonā dežūras notika Zeltiņu un Mālpupes UNT, savukārt Bejas UNT uz šo brīdi nav darba kārtībā. Paredzams, ka turpmākajos gados uguns novērošanas torņu izmantošana samazināsies, jo palielinās mobilo tālruņu izmantošana. Visbiežāk par ugunsgrēku esību VUGD ziņo iedzīvotāji, tiem seko ziņojumi no UNT dežurantiem, kuri par ugunsgrēka esamību primāri ziņo Austrumu virsmežniecībai. Alūksnes mežniecība atrodas Ozolu ielā 1, Alūksnē, Alūksnes novadā, LV-4301 (tālruni 64381232, 26331648).

Pēc ziņojuma saņemšanas uz iespējamā ugunsgrēka vietu vispirms izbrauc VMD amatpersona, kuras uzdevums ir pārliecināties par izsaukuma pamatotību un situāciju izsaukuma vietā. Ja tiek konstatēts, ka tiešām ir izcēlies ugunsgrēks, amatpersona uz izsaukuma vietu izsauc tuvāko meža ugunsdzēsības staciju ugunsdzēsības autocisternu ar komandu. Alūksnes mežniecībā atrodas viena meža ugunsdzēsības stacija – Kolberģa ielā 7, Alūksnē, Alūksnes novadā. Citas tuvākās meža ugunsdzēsības stacijas atrodas Balvu mežniecībā un Smiltenes mežniecībā.

Gadījumā, ja mežniecība ar saviem resursiem nespēj meža degšanu ierobežot, tā pieprasa palīdzību VUGD. Ugunsdzēsības darbus un kārtību reglamentē MK 2008. gada 10. jūnija noteikumi Nr. 420 “Noteikumi par meža ugunsdzēsības darbiem un Valsts meža dienesta un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sadarbības kārtību, veicot meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidācijas darbus”.

⁴⁴ Likums par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli, 6. panta otrā daļa.

⁴⁵ Uguns apsardzības darbu organizācija Valsts meža dienestā, prezentācija 05.04.2019.

Saskaņā ar Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas darbu likumu ugunsgrēka ierobežošanas un likvidācijas darbus mežā un meža zemēs vada VMD atbildīgā amatpersona.

Meža un kūdras purvu ugunsgrēkiem piemīt arī pārrobežu izplatīšanās risks, līdz ar to iespējama pārrobežu sadarbības nepieciešamība katastrofas pārvarēšanai. Visu mežu apsaimniekošanu, ugunsdrošības uzraudzību un meža ugunsgrēku atklāšanu, ierobežošanu un likvidēšanu organizē Valsts meža dienesta Austrumu virsmežniecība. Pēc virsmežniecības pieprasījuma palīdzību ugunsgrēku ierobežošanā sniedz VUGD Vidzemes reģiona brigāde, kā arī citas valsts un pašvaldību iestādes.

Gandrīz visi ugunsgrēki tiek atklāti pusstundas laikā no to izcelšanās brīža un uz ugunsgrēka vietu tiek izsūtīta attiecīgās ugunsdzēsības stacijas automašīna ar meža ugunsdzēsēju komandu. Līdz 80% no visiem ugunsgrēkiem tiek atklāti un operatīvi likvidēti tā, ka ugunsgrēkā cietusī platība nepārsniedz 0,5 ha.⁴⁶ Lielu mežu ugunsgrēku dzēšana ir darbietilpīgs un ilgstošs process, kas var turpināties vairākas diennaktis un pat nedēļas. Kūdras purvu degšana var ilgt pat vairākus mēnešus, līdz brīdim, kad sākas spēcīgas lietavas. Šādos gadījumos var tikt izsludināta ārkārtas situācija. Ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai jāiesaista cilvēkresursi, transportlīdzekļi (buldozeri, ekskavatori u.c.), energoresursi, sakaru līdzekļi u.c. Pēc meža ugunsgrēka likvidācijas ugunsgrēka vietas uzraudzību veic meža īpašnieks (valdītājs).

Atbilstoši VZD Zemes pārskata datiem, ~25,28 % Alūksnes novada mežu pieder pašvaldībai, privātiem uzņēmumiem vai privātpersonām, bet ~74,41 % pieder valstij.⁴⁷ Valsts mežos uzraudzības funkcijas veic AS "Latvijas valsts meži". Atbilstoši AS "Latvijas valsts meži" mežsaimniecību sadalījumam, Alūksnes novads iekļaujas Austrumvidzemes mežsaimniecības reģionā.

Saskaņā ar Valsts meža dienesta Austrumu virsmežniecības sniegto informāciju Alūksnes novadā augstas ugunsbīstamības meži (I ugunsbīstamības klase) sastāda 33351,12 ha un vidējas ugunsbīstamības meži (II ugunsbīstamības klase) 63258,54 ha. Alūksnes novadā meža ugunsgrēki tiek fiksēti regulāri, parasti tie ir 1-2 ugunsgrēki gadā. Laika posmā no 2019. līdz 2024. gadam Alūksnes novadā reģistrēti 8 meža ugunsgrēki ar kopējo platību 6,57 ha jeb vidēji 0,82 ha. Jāatzīmē, ka 2022. gadā nav fiksēts neviens ugunsgrēks.

Ugunsgrēku apjoms un intensitāte ir ļoti mainīga, jo atkarīga no daudziem faktoriem: sausuma periodiem, ugunsgrēka atklāšanas laika, reaģēšanas ātruma u.c.

Alūksnes novadā mežu un kūdras purvu ugunsgrēku apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar ļoti augstu varbūtību.

3.1.7. Epidēmija un pandēmija

Epidēmija ir infekcijas slimības izplatīšanās tādos apmēros, kas pārsniedz konkrētai teritorijai raksturīgu saslimstības līmeni, vai arī slimības parādīšanās un intensīva izplatīšanās teritorijā, kurā iepriekš tā nav reģistrēta, savukārt **pandēmija** ir epidēmija, kas skar plašas ģeogrāfiskas teritorijas vai kontinentus (Epidemioloģiskās drošības likuma 1. panta 6. un 35. punkts).

Atkarībā no infekcijas slimības īpatnībām un izplatīšanās apstākļiem epidēmijas var atšķirties pēc intensitātes saslimušo skaita ziņā, ģeogrāfiskās izplatības, skarto iedzīvotāju grupu loka un norises ilguma.

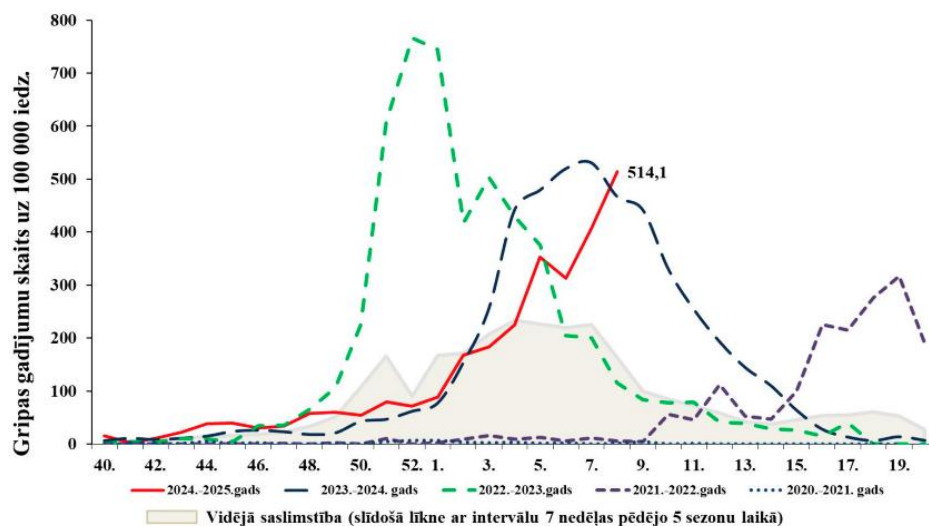
Infekciju slimības izplatības īpatnības ir atkarīgas no daudziem faktoriem, tai skaitā, iedzīvotāju imunitātes, vakcinācijas aptveres, dzīves apstākļiem un sanitārās kultūras līmeņa, gadalaika (dažām infekcijas slimībām raksturīga sezonālitate), ģeogrāfiskām un klimatiskajām

⁴⁶ Avots: <https://www.vmd.gov.lv/lv/ugunsapsardziba>

⁴⁷ VZD Zemes pārskats par 2017. gadu.

joslām, klimata pārmaiņām, kā arī veikto pretepidēmijas pasākumu efektivitātes. Epidēmiju iespējamība palielinās ārkārtas situācijās, piemēram, ja ir notikusi dabas katastrofa vai militārs iebrukums, kā arī evakuācijas laikā, masveida izmitināšanas vietās un citur, kur lielā daudzumā uzturas un pulcējas cilvēki, ir paaugstināts risks vides piesārņojumam, kas veicina infekciju slimības ieviešanu un izplatīšanos. Tāpat epidēmijas draudi var rasties infekcijas pārrobežu pārnesšanas gadījumā, kā arī globālas pandēmijas rezultātā.

Latvijā par aktuālāko epidēmijas risku var uzskatīt gripas strauju izplatīšanos. Saskaņā ar SPKC vadlīnijām gripas epidēmiju var pasludināt, ja gripas slimības gadījumu skaits attiecīgajā reģionā vai valstī pārsniedz 100 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem vienas nedēļas laikā. Saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu vidēji gripas sezonas laikā 3 000 pacienti tiek hospitalizēti saistībā ar gripu un tās izraisītu pneimoniju, bet ārstēšanu ambulatori saņem ap 50 000 pacientu. Lielākais nāves gadījums skaits tiek reģistrēts nedēļās, kad ir augstākā gripas epidēmijas intensitāte. Vienlaicīgi gripas infekcijas izplatīšanās novēršanai ir pieejami efektīvi līdzekļi – vakcinācija, tādēļ, nodrošinot sabiedrības vai riska grupu vakcināciju, ir iespējams ievērojami novērst gripas izplatīšanās riskus.

16. attēls. Gripas gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem Latvijā (SPKC dati)⁴⁸

16. attēlā redzama kopējā gripas statistika Latvijā uz 2025. gada 26. februāri, atsevišķi dati par Alūksnes novadu nav pieejami. Gripas epidēmiskā izplatība 2020.-2021. gada sezonā nav novērota. Pārējās sezonās epidēmijas sākums pārsvarā tiek novērots decembrī, janvārī vai februāra sākumā. Epidēmiskā izplatība pārsvarā ilgst līdz marta sākumam vai līdz pat aprīļa beigām. Maksimālais pēc palīdzības vērsušos pacientu skaits reģistrēts 2024. gadā.

2020. gada 12. martā Latvijā tika oficiāli izsludināta COVID-19 pandēmija, kas ir infekcioza slimība, kuru izraisa vīruss no koronavīrusu grupas. COVID-19 pirmo reizi tika identificēts 2019. gada decembrī Vuhanas pilsētā, Ķīnā, no kurienes ļoti ātri izplatījās visā pasaulē, izraisot globālu pandēmiju. Iespējams, ka COVID-19 tika pārnesti no dzīvnieku pasaules, jo daļa saslimušo bija saistīti ar Vuhanas Dienvidķīnas Jūras produktu un dzīvnieku tirgu. Latvijā no 29.01.2020. līdz 05.05.2021. tika reģistrētas 120 736 ar COVID-19 inficētas personas (406 gadījumi 14 dienās uz 100 000 iedzīvotājiem). 2020. gada 13. martā Latvijas Republikas valdība izsludināja ārkārtas stāvokli valstī un noteica ierobežojumus ar mērķi samazināt pandēmijas uzliesmojumu. Tā paša gada 9. jūnijā ārkārtas stāvoklis tika atcelts, taču 6. novembrī izsludināts atkārtoti un ilga līdz 2021. gada 6. aprīlim.

⁴⁸ <https://www.spkc.gov.lv/lv/media/22875/download?attachment>

Saskaņā ar SPKC datiem augstākā saslimstība ar COVID-19 Alūksnes novadā novērota 2022. gada martā, kad reģistrēti 943,8 saslimšanas gadījumi uz 100 000 cilvēkiem. Šajā periodā Alūksnes novads bija starp pašvaldībām ar visaugstāko saslimstības līmeni valstī.

COVID-19 kalpoja kā lielisks piemērs pasaules un Latvijas sagatavotībai reaģēšanā uz pandēmijām, kā arī pārbaudīja atbildīgo iestāžu spēju reaģēt krīzes situācijās. Kā jauns drauds, kas negatīvi ietekmē cīņu ar pandēmijas izskaušanu, iezīmējās informācijas laikmeta dezinformācija. Ņemot vērā klimatiskās izmaiņas, pārapsūņotības palielināšanos pasaulē un sociālekonomiskos faktorus, nākotnē sagaidāmas jaunas globālas vai vietēja mēroga pandēmijas.

Epidēmijas vai pandēmijas iestāšanās gadījumā tās radīts apdraudējums (seku līmenis) vērtējams kā augsts, jo būtiski tiek noslogota veselības nozares kapacitāte, kā arī liela strādājošo skaita saslimšana vai darba nespēja, aprūpējot saslimušos bērnus, var ietekmēt citu sabiedrībai svarīgo pakalpojumu nodrošināšanu, piemēram, ūdensapgādi, elektroapgādi, reaģēšanu uz ugunsgrēkiem, glābšanas darbiem un citiem ar drošību saistītiem pasākumiem. Vērā ņemama arī paaugstināta mirstība.

COVID-19 un gripas infekcijas izplatīšanās novēršanai ir pieejams efektīvs profilakses līdzeklis – vakcinācija, kas ievērojami mazina epidēmijas negatīvo ietekmi. Papildus tam ir nozīmīga cilvēku informēšana par profilakses un pretepidēmijas nefarmaceitiskiem profilakses pasākumiem: distancēšanās, sejas maskas un respiratori, telpu ventilācija un vēdināšana, roku higiēna. Integrēta un efektīva epidemioloģiskā uzraudzība ir būtiska, lai savlaicīgi atklātu infekciju izplatības pieaugumu un pielāgotu pretepidēmijas pasākumus atbilstoši epidēmijas attīstībai un mazinātu tās negatīvās sekas.

Atbildīgās institūcijas darbību koordinācijai ārkārtējās situācijas laikā veic Krīzes vadības padome un Veselības ministrija. Ministrija un tās pakļautībā esošās iestādes, tai skaitā slimnīcas, ārstniecības iestādes, Slimību profilakses un kontroles centrs u.c., organizē pretepidēmijas pasākumus saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Latvijā ir apstiprināts Valsts katastrofu medicīnas plāns, kas ir stratēģiska līmeņa dokuments, kurš, ņemot vērā Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktos katastrofu pārvaldīšanas pasākumus, katastrofu medicīnas sistēmas ietvaros nosaka ārkārtas medicīnisko situāciju un ārkārtas sabiedrības veselības situāciju pārvaldīšanā iesaistīto institūciju atbildību un rīcību. Saskaņā ar Ārstniecības likumu katastrofu medicīnas sistēma ir valsts koordinētu pasākumu kopums, ko veic ārstniecības iestādes un citas veselības aprūpes nozares institūcijas neatkarīgi no īpašuma formas, lai ārkārtas medicīniskajās un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās (turpmāk kopā – ārkārtas situācija) glābtu cilvēku dzīvību un mazinātu postošo ietekmi uz sabiedrības veselību. Katastrofu medicīnas sistēmu aktivizē ārkārtas medicīniskajā situācijā un ārkārtas sabiedrības veselības situācijā. Ārkārtas medicīniskā situācija ārstniecības iestādē, pašvaldības administratīvajā teritorijā vai valstī ir tādā gadījumā, ja tūlītēji pieejamo medicīnisko resursu apjoms neatbilst esošajam vai prognozējamam cietušo vai saslimušo skaitam. Ārkārtas sabiedrības veselības situācija ir infekcijas slimību uzliesmojums vai uzliesmojuma drauds ar ievērojamu un grūti kontrolējamu izplatīšanās potenciālu, kā arī notikums vai notikuma drauds ar veselībai kaitīga bioloģiskā, ķīmiskā vai fizikālā faktora iedarbību uz iedzīvotājiem, kad nepieciešama sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu veikšana pastiprinātā režīmā un koordinēta iesaistīto institūciju rīcība.⁴⁹

Alūksnē, Pils ielā 1, atrodas SIA “Alūksnes slimnīca”, kas sniedz neatliekamo un plānveida palīdzību Alūksnes novada iedzīvotājiem terapijas, neiroloģijas, ķirurģijas, traumatoloģijas, akušērijas-ginekoloģijas un pediatrijas profilos. Slimnīcā ir kopumā 67 gultasvietas. Tai skaitā

⁴⁹ Avots: <https://www.nmpd.gov.lv/lv/katastrofu-medicinas-plani>

terapijas nodaļā 28, ķirurģijas nodaļā 23 (no tām nosacīti 9 gultas ir ķirurģiska, 8 traumatoloģiska, 4 ginekoloģiska profila, 2 hronisko pacientu gultas), bērnu nodaļā 11. Ir otrā līmeņa intensīvās terapijas un reanimācijas nodaļa ar 5 gultām, no kurām 2 – ķirurģiska profila, 2 internā profila, 1 bērnu slimību profila. Slimnīca nodrošina savlaicīgu un kvalitatīvu 24 stundu medicīnisko palīdzību Alūksnes novada iedzīvotājiem, kā arī sniedz sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus.⁵⁰

Alūksnē, Vidus ielā 1, atrodas SIA “Alūksnes primārās veselības aprūpes centrs”, kur ir pieejami dažādi medicīnas pakalpojumi un ģimenes ārstu privātprakses.

Alūksnes novadā primārās veselības aprūpes pakalpojumus sniedz 7 feldšerpunkti, kas atrodas Alsviķos, Strautiņos, Bejā, Mārkalnē, Ilzenē, Kalncempjos un Pededzē.

Alūksnes novadā, tāpat kā kopumā Latvijā, epidēmiju apdraudējums novērtēts kā augsts risks ar augstu varbūtību.

3.1.8. Epizootijas

Epizootijas ir dzīvniekiem sevišķi bīstamu infekcijas slimību strauja izplatīšanās, kas izraisa dzīvnieku masveida saslimšanu.

Konstatējot epizootijas uzliesmojumu lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulkā, nosaka aizsardzības zonu (vismaz 3 km) un uzraudzības zonu (vismaz 10 km) apkārt infekcijas slimību skartai novietnei. Konstatējot bīstamo infekciju slimības uzliesmojumu savvaļas dzīvniekiem, tiek veikti teritorijas ierobežojumi (vismaz 200 km²), ņemot vērā skartās dzīvnieku populācijas blīvumu un pārvietošanās areālus. Ierobežotās teritorijās valsts kompetentās iestādes veic nepieciešamos slimības uzraudzības un apkarošanas pasākumus.

Epizootijas riska iespējamību ietekmē nelegāla dzīvnieku pārvietošana, dzīvnieku produktu nelegāla aprīte un dzīvnieku veselības jomu regulējošo normatīvo aktu neievērošana, kā arī ir jāņem vērā pasaulē esošās klimata pārmaiņas.

Epizootija var radīt šādas sekas:

- būtiskas negatīvas sekas biznesam un peļņai;
- pieaug slimību ārstēšanas izmaksas;
- samazinās saimniekošanas efektivitāte;
- tiek apdraudētas citas tuvākās dzīvnieku novietnes;
- tiek apdraudēta apkārtējā vide no slimību iekļūšanas tajā.

Epizootisko slimību profilakses pasākumus un to paziņošanas kārtību, ierobežojumus mājdzīvnieku un mājas apstākļos audzētu savvaļas dzīvnieku iespējamās saslimšanas gadījumā, apkarošanas pasākumu kopumu pēc karantīnas noteikšanas, uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumus, ja ir saslimuši savvaļas dzīvnieki, dzīvnieku pārvadāšanas ierobežojumus, transportlīdzekļu tīrīšanas un dezinfekcijas kārtību, ierobežojumus dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam, izmantošanas un savvaļas dzīvnieku medību kārtību slimību apkarošanas laikā, slimību apkarošanas pasākumos iesaistīto institūciju un personu darbību un pienākumus nosaka MK 2002. gada 19. marta noteikumi Nr. 127 “Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”.

ZM noteikusi sevišķi bīstamas dzīvnieku slimības (epizootijas)⁵¹:

- mutes un nagu sērga,

⁵⁰ Avots: <https://www.aluksnesslimnica.lv/>

⁵¹ <https://www.zm.gov.lv/lv/seviski-bistamas-dzivnieku-slimibas-epizootijas>

- klasiskais cūku mēris,
- Āfrikas cūku mēris,
- putnu gripa un pandēmiskais H1N1 2009 vīruss,
- Āfrikas zirgu mēris,
- citas epizootijas.

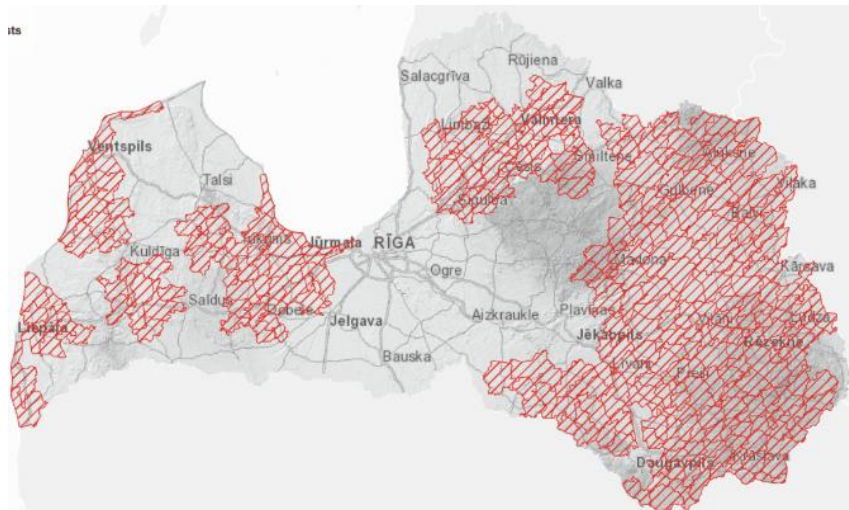
- 1. Mutes un nagu sērga.** Slimības izraisītājs ir patogēns vīruss, kas rada pārnadžu kārtas un biezpēdaiņu apakškārtas dzīvnieku saslimšanu. Pret to visuzņēmīgākie dzīvnieki ir govīs, cūkas, kazas un aitas. Ja uzņēmīgo savvaļas dzīvnieku populācijā konstatē slimības uzliesmojumu vai slimības gadījumu, veterinārais inspektors par to informē ZM. Valsts un pašvaldības iestāžu turpmākā darbība notiek saskaņā ar VCAP vai attiecīgās pašvaldības CAP. Lai arī Latvijā mutes un nagu sērga pēdējo reizi reģistrēta 1987. gadā, savas kontagiozitātes (lipīguma) dēļ tā kļūst aktuāla ikreiz, kad sērgas uzliesmojums konstatēts Eiropā. Slimības uzliesmojuma gadījumā tiks veikti pasākumi, ko paredz MK 2005. gada 2. augusta noteikumi Nr. 582 “Mutes un nagu sērgas likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”. PVD ir izstrādājis “Mutes un nagu sērgas apkarošanas instrukciju” (apstiprināta 28.03.2008.)⁵².
- 2. Klasiskais cūku mēris (KCM)** – kontagioza, ģeneralizēta visu vecumu cūku infekcijas slimība, kuru ierosina vīruss un kas ātri izplatās uzņēmīgo cūku (mājas un meža cūku) populācijā. Vīruss ir noturīgs +4 °C temperatūrā, bet jutīgs pret ultravioleto gaismu un dezinfekcijas līdzekļiem, kā arī pūšanas procesiem. Vīruss var saglabāties saldētos cūku liemeņos (vairākus gadus) un cūku barībā ilgāku laika periodu. Mēslos un liķos saglabājas 3-5 dienas, augsnē 1-2 nedēļas, izžuvušos kūts netīrumos līdz gadam. Ūdens vārīšanās temperatūrā vīruss iet bojā momentā, bet 56 °C iztur līdz vienai stundai. PVD klasiskā cūku mēra inficētajā teritorijā veic slimības apkarošanas un ierobežošanas pasākumus. Latvijā pēdējais KCM gadījums reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā.⁵³ Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz MK 2004. gada 30. novembra noteikumi Nr. 991 “Klasiskā cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”.
- 3. Āfrikas cūku mēris (ĀCM)** – ļoti lipīga akūta cūku infekcijas slimība, ko raksturo septicēmija⁵⁴ un augsta letalitāte. Latvijā ĀCM pirmo reizi reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Cūku mēra izplatīšanos veicina neziņošana par meža cūku nobeigšanos, medību higiēnas neievērošana, augsts meža cūku populācijas blīvums un migrācija, biodrošības neievērošana lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs. Vīrusu var pārnēsāt ērces un kukaiņi. PVD ir izstrādājis ĀCM apkarošanas instrukciju (apstiprināta 21.02.2025.), kas paredz detalizētu rīcību slimības aizdomu vai uzliesmojuma gadījumā. Saskaņā ar MK 2024. gada 16. jūnija noteikumiem Nr. 831 “Āfrikas cūku mēra uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” pēc cūku mēra uzliesmojuma Latvijā tiek noteikta karantīnas teritorija ar trīs līmeņu riska zonām:
 - **I riska zona** tiek noteikta kā aizsardzības zona ap III vai II riska zonu,
 - **II riska zona** tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas tikai savvaļas cūku populācijā,
 - **III riska zona** tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas mājas cūku novietnēs un savvaļas cūku populācijā⁵⁵.

⁵² Avots: <https://www.pvd.gov.lv/lv/slimibu-apkarosanas-instrukcijas>

⁵³ Avots: <https://www.pvd.gov.lv/lv/klasiskais-cuku-meris>

⁵⁴ *Septicēmija - dzīvībai bīstams stāvoklis, kas rodas, kad infekcija izplatās visā organismā un izraisa plašu iekaisumu (arī asins saindēšanās)*

⁵⁵ Regula (ES) 2023/594. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A02023R0594-20231221&qid=1712727647938>

17. attēls. ĀCM izplatība Latvijā 2023. gadā⁵⁶

6. tabula⁵⁷

Āfrikas cūku mēris Latvijā 2014. - 2024. gadā

ĀCM inficētie dzīvnieki un skartās saimniecības	2024.	2023.	2022.	2021.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.**	KOPĀ
ĀCM inficētās* mājas cūkas	595	269	1 512	2 114	11 595	52	16 705	19 914	311	213	564	53 844
ĀCM skartās saimniecības	7	8	6	2	3	1	10	8	3	10	32	90
ĀCM inficētās meža cūkas	1433	1002	1 274	448	377	430	905	1 431	1 146	1 048	217	9711

* Inficēts nozīmē arī likvidēts, jo par inficētām uzskata pilnīgi visas skartajā saimniecībā esošās cūkas, kas visas arī tiek likvidētas

** No 2014. gada 26. jūnija, kad ĀCM pirmo reizi reģistrēts Latvijā

Saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta sniegto informāciju vislielākā ĀCM izplatība Alūksnes novadā novērota 2023. gadā, kad saslimstība konstatēta 110 meža cūkām (17. attēls). 2024. gadā Alūksnes novadā konstatēti 24 meža cūku saslimšanas gadījumi. Savukārt uz 2025. gada martu konstatēti 3 meža cūku saslimšanas gadījumi un Alūksnes novads ir noteikts kā ĀCM II riska zona.

4. Putnu gripa un pandēmiskais H1N1 2009 vīruss – akūta, ļoti lipīga putnu infekcijas slimība, kas rada bojājumus dažādās orgānu sistēmās, un tās klīniskā izpausme atkarīga no ierosinātāja patogenitātes. Putnu gripa (parasti saistīta ar H5N1 vai H7N9 vīrusiem) ir gripas vīrusa paveids, kas galvenokārt ietekmē putnus, bet var inficēt arī cilvēkus. Ūdenī vīruss, atkarībā no temperatūras, var saglabāties vairākas dienas vai nedēļas, fekālijās līdz 3 dienām. Ar putnu gripu slimo vistas, pīles, zosis, tītari, paipalas, pāvi, fazāni un strausi, retāk citas putnu sugas. Saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta sniegto informāciju Alūksnes novadā pēdējo 5 gadu laikā konstatēts 1 putnu gripas gadījums 2023. gadā, kad pie Alūksnes ezera tika atrasti beigti savvaļas putni. Tajā pašā gadā putnu gripa konstatēta arī divām lapsām Daugavpils un Jēkabpils novadā.⁵⁸

H1N1 2009 vīruss, pazīstams arī kā “svīstošā gripa”, bija A gripas vīrusa paveids, kas izraisīja globālu pandēmiju 2009. gadā. Tas bija jauns vīrusa celms, kas radās, apvienojoties cilvēku,

⁵⁶ Avots: <https://www.medibam.lv/regioni-kur-latvija-janodod-acm-analizes-nomeditamam-mezacukam>

⁵⁷ Avots: <https://www.pvd.gov.lv/lv/afrikas-cuku-mera-uzliesmojumi-latvija>

⁵⁸ Avots: <https://www.pvd.gov.lv/lv/putnu-gripas-uzliesmojumi-latvija>

putnu un cūku gripas vīrusiem, tādējādi izveidojot jaunu H1N1 mutāciju, ar kuru cilvēki iepriekš nebija saskārušies. Šī pandēmija sākās Meksikā un ātri izplatījās visā pasaulē.

PVD Latvijas teritorijā katru gadu veic aktīvu putnu gripas uzraudzību putnu migrācijas laikā – pavasaros un rudenos. PVD ir izstrādājis “Putnu gripas apkarošanas instrukciju” (apstiprināta 19.07.2010.), kurā aprakstīta detalizēta informācija un rīcības shēma PVD inspektoriem putnu gripas aizdomu vai apstiprināta uzliesmojuma gadījumā.

- 5. Āfrikas zirgu mēris** – vīrusa izraisīta slimība, kas skar visus zirgu dzimtas dzīvniekus. MK 2002. gada 19. marta noteikumos Nr. 127 “Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” noteikti slimības profilakses pasākumi un to paziņošanas kārtība, pasākumi saslimšanas ar zirgu mēri gadījumos, slimības apkarošanas pasākumi pēc karantīnas noteikšanas, slimības uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumi, Āfrikas zirgu mēra diagnostika. Latvijā Āfrikas zirgu mēris nav konstatēts.

Lai izvairītos no epizootiju uzliesmojumiem, dzīvnieku novietnēs jāievēro bioloģiskā drošība. Katrai infekcijas slimībai un dzīvnieku novietnē esošajam dzīvnieku veidam šie pasākumi var atšķirties, tāpēc zemāk norādītas vispārējās piesardzības prasības:

- iegādājoties dzīvniekus no citām novietnēm – pārlicināties par to veselības stāvokli. Pirms jauno dzīvnieku pievienošanas esošajiem, ievietot tos karantīnā (2-3 nedēļas);
- iegādājoties bioloģisko materiālu, to darīt tikai no valsts veterinārajā uzraudzībā esošiem atzītiem spermas savākšanas un uzglabāšanas centriem;
- aktīvi sadarboties ar praktizējošiem veterinārārstiem, nodrošinot ātru reakciju dzīvnieku slimību gadījumā;
- higiēnas prasību ievērošana novietnē – tīra un sausa ieeja, pie ieejas novietots dezinfekcijas paklājs, vieta, kur nomazgāt rokas, regulāra personāla apmācība;
- higiēnas prasību ievērošana novietnes apmeklētājiem – roku mazgāšana, atbilstoša apģērba vilkšana, apavu dezinfekcija, bahilu izmantošana;
- nodrošināt, lai novietnes personālam nav saistība ar kādu citu dzīvnieku novietni;
- nepieļaut nepiederošu personu un citu dzīvnieku iekļūšanu novietnē. Līdz minimumam samazināt novietnes apmeklētājus. Apkarot kaitēkļus (grauzējus, insektus);
- regulāri veikt tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumus novietnē un tās teritorijā. No barības tvertnēm un ēdināšanas sistēmas regulāri izvākt barības pārpalikumus;
- organizēt izlietoto pakaišu, neizmantotās barības un mirušo dzīvnieku uzglabāšanu līdz savākšanai, ievērojot vispārējās higiēnas prasības un normatīvos aktus. Dzīvnieku liķu iznīcināšanu uzticēt uzņēmumam, kurš saņēmis attiecīgo atļauju;
- neizbarot lauksaimniecības dzīvniekiem pārtikas atkritumus, medījumu apstrādes pārpalikumus u.c.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēts Āfrikas cūku mēris (2014.-2018.), putnu gripas ierosinātāji H5N8 un H5N5 (2016. un 2017.), govju enzootiskā leikoze (2015. un 2016.), mājdzīvnieku mutes un nagu sērga (1982. un 1987.) un putnu gripas vīruss H5N1 2006. gadā.

Alūksnes novadā epizootiju apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.9. Epifitotijas

Epifitotijas ir strauja augiem kaitīgo organismu (augu slimības vai kaitēkļu invāzijas) izplatīšanās, kā rezultātā rodas meža koku, kultūraugu un citu augu masveida saslimšana vai strauja bojāeja. Lai cīnītos ar šiem uzliesmojumiem, tiek noteikta norobežotā teritorija, kas sastāv

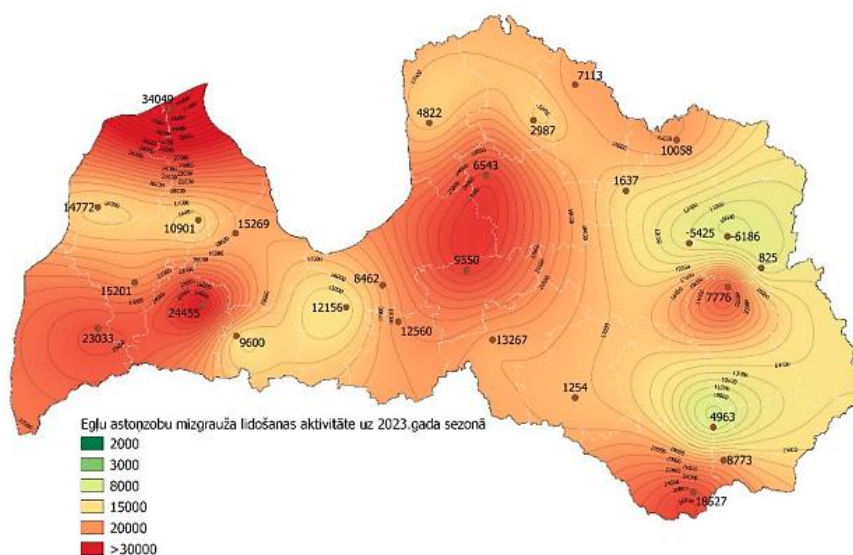
no inficētās zonas un buferzonas. Norobežotajā teritorijā tiek piemēroti dažādi fitosanitārie pasākumi, kuri vērsti uz to, lai pēc iespējas ātrāk ierobežotu organisma tālāku izplatīšanos vai pilnībā to iznīcinātu.

Masveida kukaiņu savairošanās mežaudzēs novērojama pēc ugunsgrēkiem, plūdmežaudzēs⁵⁹ novērojama pēc ugunsgrēkiem, plūdiem, vējgāzēm, kad mežaudzes koki ir novājināti. Kukaiņu masveida savairošanās gadījumā rodas būtiski zaudējumi meža nozarei, kas savukārt ietekmē ekonomiku.

Latvijā tiek monitorētas šādas kukaiņu sugas: priežu parastā zāglapsene (*Diprion pini*), priežu sprīžotājs (*Bupalus piniarius*), priežu stūrspārnis (*Semithisa liturata*), priežu sfings (*Hyloicus pinastri*), priežu pūcīte (*Panolis flammea*), priežu iedzeltenā zāglapsene (*Gilpinia pallida*) un citas, mazāk nozīmīgas, kaitēkļu sugas.

Īpaši bīstams ir egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), kas barojas un attīstās galvenokārt parastajās eglēs un ir uzskatāms par bīstamāko meža kaitēkli Latvijā pēc mežam nodarītā zaudējuma apmēra. Saskaņā ar LVMI “Silava” veikto pētījumu⁶⁰ pašlaik visā Eiropā novērojama masveida mizgraužu savairošanās, kas klimata pārmaiņu ietekmē nākotnē var kļūt vēl plašāka un intensīvāka. Latvijā pēdējos gados ir bijušas vairākas lokālas mizgrauža savairošanās, īpaši pēc plūdiem 2017. gadā un tiem sekojošās ekstremāli sausās vasaras 2018. gadā. Mizgrauža populācijai sasniedzot kritisku līmeni, 2023. gadā tika izsludināta ārkārtas situācija egļu audzēs. Kopš 2013. gada bojāto egļu audžu platība ir pieaugusi 67 reizes, un visstraujākais pieaugums ir novērots pēdējo trīs gadu laikā.

Pēc LVMI “Silava” pētījuma datiem Latvijā egļu astoņzobu mizgrauža izplatība ir vairāk saistīta ar sezonāliem periodiem raksturīgām laika apstākļu izmaiņām (vētras, sausums, karstuma viļņi). Mizgrauzis parasti sāk izlidot, kad gaisa temperatūra sasniedz aptuveni 15 °C, kas parasti notiek pavasarī. Tomēr, ja ziemas laikā ir silti laikapstākļi, izlidošana var sākties arī agrāk. Izlidošanas laiks un intensitāte var būt atkarīgi no konkrētā reģiona un laika apstākļiem. Ja ir ilga un silta pavasara sezona, tas var veicināt kaitēkļu izlidošanu un bojājumu risku.

18. attēls. Egļu astoņzobu mizgrauža lidošanas intensitāte (vidēji vienā feromonu slazdā noķerto vaboļu skaits) 2023. gadā⁶¹

⁵⁹ Plūdmežaudzes - platlapju meži upju ielejās, kuri pakļauti regulārai applūšanai palos vai palu izraisītām pazemes ūdens līmeņa svārstībām zemākajās vietās

⁶⁰ Avots: <https://www.silava.lv/images/Petijumi/2024-ZM-24-00-S0MF01-000001-Mizgrauzis/2024-MAF-Mizgrauzis.pdf>

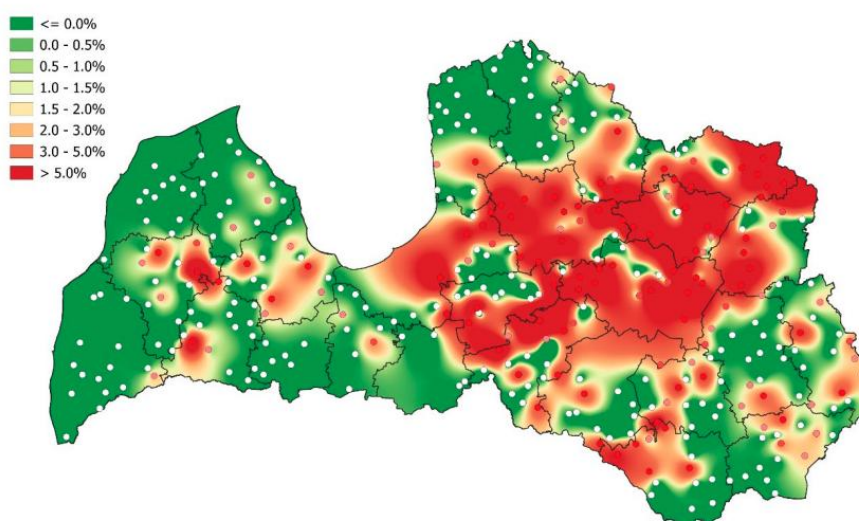
⁶¹ LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2023. gada rezultāti

Saskaņā ar LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2023. gada rezultātiem, neskatoties uz rekordaugsto egļu astonezību mizgrauža lidošanas aktivitāti (18. attēls), salīdzinot ar 2022. gadu, kaitēkļu radītie bojājumi egļu audzēs samazinājās. Tas tiek skaidrots ar ieviestajiem egļu astonezību mizgrauža ierobežošanas pasākumiem 2023. gada vasarā. 2023. gadā mizgraužu otrās paaudzes aktivitāte tika novērota ļoti vēlu rudenī – pat novembra sākumā, ļoti būtiskus mizgraužu otrās paaudzes postījumus konstatējot Vidzemē (19. attēls). Savukārt visintensīvākie mizgraužu bojājumi pieaugušās egļu audzēs tika konstatēti Cēsu, Madonas, Gulbenes un Alūksnes novados, kuros bojāto pieaugušo egļu īpatsvars pārsniedza 13%. Tas nozīmē, ka vairums pieaugušo audžu šajos reģionos uzskatāmas par bojā gājušām.

Saskaņā ar LVMI “Silava” 2024. gada monitoringa datiem konstatēts, ka 33% no 13 500 hektāriem vērtīgo egļu mežaudžu bija bojātas egļu astonezību mizgrauža dēļ. Lai ierobežotu kaitēkļa izplatību, no 1. aprīļa līdz 31. augustam tika noteikti koku ciršanas ierobežojumi vērtīgo egļu mežaudžu aizsardzības zonās.

Kaut arī 2024. gadā tika novērota zināma mizgraužu aktivitātes samazināšanās, VMD turpina īstenot aizsardzības pasākumus arī 2025. gadā, lai efektīvi ierobežotu egļu astonezību mizgrauža izplatību un mazinātu tā radītos postījumus Latvijas mežos. Pamatojoties uz Valsts meža dienesta 2024. gada 28. decembra rīkojumu, egļu astonezību mizgrauža masveida savairošanās situācija izsludināta visā valstī arī 2025. gadā.

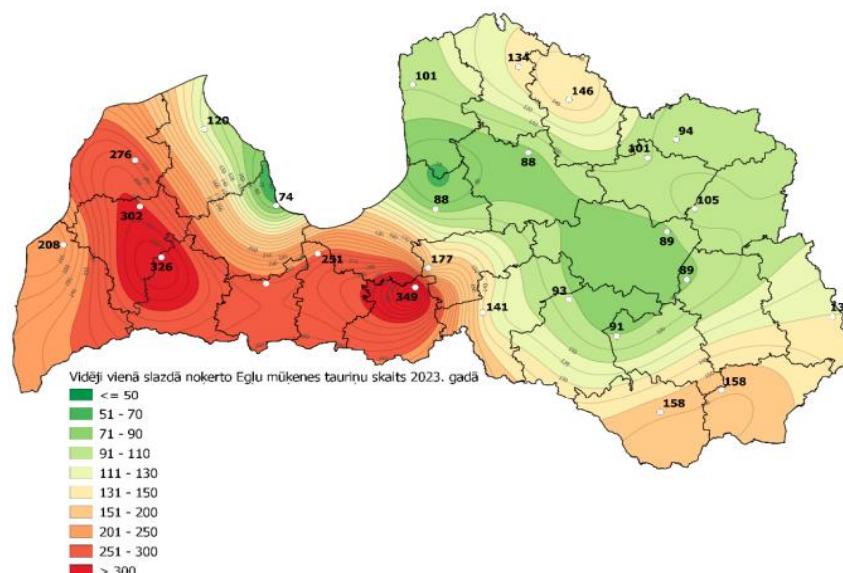
Svaigi bojāto vidēja vecuma un veco egļu audžu apjoms
2023.gadā sezonā (bojāto koku % audzē)

19. attēls. Egļu astonezību mizgrauža invadēto egļu daudzums mežā 2023. gadā⁶²

Egļu mūķene (*Lymantria monacha*) ir viens no bīstamākajiem skuju grauzēju kaitēkļiem Latvijas mežsaimniecībā. Saskaņā ar LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2023. gada rezultātiem egļu mūķenes populācijas lielums saglabājas stabils un augsts. Saglabājas lokāls savairošanās risks. Populācijas maksimums pārvietojies no austrumu rajoniem uz dienvidrietumu reģioniem. Lielākais vidēji vienā slazdā noķerto egļu mūķenes tauriņu daudzums novērots Bauskas, Saldus un Kuldīgas parauglaukumos, kur to skaits pārsniedza 300, kas norāda uz ļoti augstu savairošanās risku Latvijas dienvidrietumos. Liels tauriņu daudzums slazdos noķerts arī Jelgavas, Ventspils un Liepājas parauglaukumos (20. attēls).

⁶² LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2023. gada rezultāti

20. attēls. vidēji vienā slazdā noķerto egļu mūķenes tauriņu skaits 2023. gadā⁶³

Saskaņā ar LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2023. gada rezultātu 5. pielikumu 2023. gada apsekošanas laikā Alūksnes novadā novēroti šādi kaitēkļi un augu slimības:

- **skuju grauzēji:**
priežu rūsganā zāglapsene (*Neodiprion sertifer*), egļu mūķene (*Lymantria monacha*);
- **lapu grauzēji:**
lauku, meža maijvabole (*Melolontha melolontha*, *M. hippocastani*);
- **stumbra kaitēkļi:**
egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), egļu sešzobu mizgrauzis (*Pityogenes chalcographus*), lūksngrauži (*Tomicus piniperda*, *T. minor*), koksngrauži (*Monochamus ssp.*, *Rhagium inquisitor*, *Acanthocinus aedilis*),
- **jaunaudžu un sēklu kaitēkļi:**
majjvaboles (*Melolontha spp.*), smecernieki (*Hylobius spp.*), tinēji (*Evetria spp.*, *Epinotiatedella*, *Rhyacionia spp. u.c.*),
- **slimības:**
sakņu trupe (*Heterobasidium annosum*), skujbire (*Lophodermium spp.*).

Augu saslimstības iedala karantīnas un nekarantīnas slimībās. Karantīnas slimībām ir svarīgi savlaicīgi konstatēt infekcijas izraisītāja klātbūtni un iznīcināt attiecīgos infekcijas perēkļus. Aktuālākā karantīnas slimība ir kartupeļu gaišā gredzenpuve. Nekarantīnas slimības savlaicīgi ierobežo, lietojot augu aizsardzības līdzekļus. Raksturīgākā nekarantīnas slimība ir kartupeļu lakstu puve.

Lai novērstu kaitīgā organisma *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) ievēšanu un izplatīšanos Latvijā, 2018. gada 16. oktobrī pieņemti MK noteikumi Nr.640 “Fitosanitārie pasākumi un to piemērošanas kārtība augu un augu produktu aizsardzībai pret *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)”, kas nosaka fitosanitāros pasākumus un to piemērošanas kārtību augu un augu produktu aizsardzībai pret kaitīgo organismu. *Xylella fastidiosa* izraisa bīstamu bakteriālu slimību augiem (bakteriālo lapu apdegumu). Baktērijas nosprosto koksnes vadaudus, kas kavē auga attīstību, izraisa lapu vīšanu, koka vainaga atmiršanu un bojāeju. Organismu pārnēsā kukaiņi (cikādes), kas veicina tā izplatīšanos. Viena no cikāžu sugām, kas pārnēsā organismu, ir putu cikāde, kas plaši izplatīta arī Latvijā. *Xylella fastidiosa* ir viena no visbīstamākajām baktērijām pasaulē, kas

⁶³ LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2023. gada rezultāti

apdraud vairāk nekā 300 dažādas augu sugas, tajā skaitā tādas Latvijā saimnieciski un ekonomiski nozīmīgas koku sugas kā ozolus, kļavas, vītulus, gobas, vīksnas, zirgkastaņas, arī augļu kokus un ogulājus – plūmes, ķiršus, avenes, kazenes, dzērvenes, krūmmellenes. Tāpat baktērija var bojāt daudzus plaši izplatītus dekoratīvos augus (hortenzijas, efejas, lavandas, rozmarīnu, pelargonijas u.c.). Baktēriju nav iespējams ierobežot ar augu aizsardzības līdzekļiem. Galvenais veids, kā apturēt baktērijas izplatību, ir ļoti stingru fitosanitāro pasākumu piemērošana – inficēto koku un apkārtējo saimniekaugu pēc iespējas ātrāka iznīcināšana. Papildus šiem pasākumiem jāizmanto insekticīdi, kas samazinātu slimības pārnēsēju kukaiņu skaitu. Galvenais baktērijas izplatīšanās veids ir ar stādāmo materiālu (arī podaugiem, kas domāti dekoratīviem nolūkiem). Tāpēc ir ļoti jāuzmanās ar augu ieviešanu no tām valstīm, kur baktērija ir izplatīta, piemēram, ASV, Kanāda, arī Itālija, Francija, Spānija, Vācija. Baktērija Eiropā pirmo reizi konstatēta 2013. gadā Itālijā, kur nodarīja milzīgus zaudējumus olīvu audzētājiem, nopostot stādījumus vairāk nekā 300 000 ha platībā.

Epifitotijas var izraisīt negatīvas ekonomiskas sekas attiecībā uz kultūru audzēšanu, radot papildu izmaksas saistībā ar lauksaimnieciskās ražošanas resursiem, piemēram, ar kultūru aizsardzību.

Palīdzību epifitotijās cietušajiem reglamentē MK 2015. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 401 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana””. Saskaņā ar Augu aizsardzības likuma 17. panta 6. punktu kaitīgo organismu masveida izplatīšanās (epifitotijas) gadījumā augu aizsardzības pasākumus veic saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likumu.

Latvijā pie kaitīgajām epifitotijām var pieskaitīt latvāņu izplatīšanos. Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk VAAD) ir veicis invazīvās augu sugas – Sosnovska latvāņa (*Heracleum sosnowsky*) (turpmāk latvānis) – izplatības noteikšanu Latvijas teritorijā. Valstī ir uzmērīta 10 782,96 ha liela teritorija, kura ir invadēta ar latvāni (09.11.2020. dati). Saskaņā ar Alūksnes novada pašvaldības Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumu organizatorisko plānu 2021.-2025. gadam Alūksnes novadā visplašāk ar latvāņiem invadētās teritorijas atrodas Alsviķu, Jaunalūksnes, Pededzes, Ziemera un Veclaicenes pagastos. Kā liecina Valsts augu aizsardzības dienesta dati, kopumā Alūksnes novadā latvānis izplatījies 355,04 ha platībā.⁶⁴

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.), visā Latvijas teritorijā fiksēta kļavu lapu melnkreve – 2013. gadā, bakteriālā iedega – 2007., 2011., 2013. un 2014. gadā, akūtā ozolu kalšana (slimība, kuru ierosina baktēriju sugas – *Gibbsiella quercinecans* un *Brenneria goodwinii*) – 2017. un 2018. gadā, dzeltenā rūsa – 2015. gadā, stiebrzāļu gredzenplankumainība – 2016. gadā, kviešu lapu dzeltenplankumainība – 2016. gadā un graudzāļu miltrasa – 2016. gadā.

Alūksnes novadā epifitotijas apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde – ražošanas tehnoloģisko procesu būtiski bojājumi, tilpņu, cauruļvadu vai bīstamo vielu pārvadāšanas līdzekļu bojājumi, kas noved pie bīstamo vielu noplūdes tādos daudzumos, kas apdraud cilvēku, dzīvnieku veselību un dzīvību, kā arī rada

⁶⁴ Avots: https://www.vaad.gov.lv/lv/izplatiba-latvija?utm_source=chatgpt.com

postījumus apkārtējai videi un lielus materiālos zaudējumus. Bīstamo vielu noplūdes iemesli objektā var būt ugunsgrēks, novirzes no tehnoloģiskā procesa, transporta avārijas, uzglabāšanas un transportēšanas tvertņu vārstu un ventiļu bojājums. Kā stacionārus bīstamus objektus var uzskatīt degvielas uzpildes stacijas (turpmāk DUS) un gāzes uzpildes stacijas.

Saskaņā ar MK 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts”, Alūksnes novadā ir 3 paaugstinātas bīstamības (C kategorijas)⁶⁵ objekti:

Nr. p. k.	Objekta nosaukums	Objekta adrese, tālrunis	Objekta juridiskā adrese, tālrunis	Darbības raksturojums	Bīstamās vielas daudzums (tonnas)
1.	SIA “Neste Latvija” degvielas uzpildes stacija “Alūksne”	Pils iela 9C, Alūksne	Bauskas iela 58A, Rīga, 66013355	DUS	Naftas produkti – līdz 70,515
2.	AS “Viada Baltija” degvielas/gāzes uzpildes stacija “Alūksne”	Gulbenes iela 1C, Alūksne, Alūksnes novads, 67301549	Alīses iela 3, Rīga, 67475500	DUS	Naftas produkti – līdz 39,69, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 6,26
3.	AS “VIRŠI-A” degvielas uzpildes stacija “Alūksne”	Rīgas iela 11, Alūksne, 64381110	Kalna iela 17, Aizkraukle, Aizkraukles pagasts, Aizkraukles novads, 65133677	DUS	Naftas produkti – līdz 149,4, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 3,96

Sarakstā nav minēta, taču Alūksnes novada teritorijā atrodas un darbojas DUS “KOOL Latvija” (adrese “Aizupītes 22”, Alsviķu pagasts, Alūksnes novads).

Iespējamās avārijas degvielas uzpildes un gāzes uzpildes stacijās saistītas ar degvielas/gāzes noplūdi tvertņu uzpildīšanas laikā, tvaiku/gāzes sprādzienbīstamu koncentrāciju veidošanos gaisā un tvaiku/gāzes gaisa maisījuma aizdegšanos.

21. attēls. Iespējami riski degvielas noplūdes gadījumā⁶⁶

⁶⁵ MK 22.09.2017. noteikumu Nr.563 “Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība” 2.3. punkts

⁶⁶ AS “VIADA Baltija” DUS civilās aizsardzības plāns

Tvaiku/gāzu maisījuma aizdegšanos var izsaukt elektroinstalāciju un iekārtu bojājumi, ugunsdrošības prasību neievērošana objektā, zibens izlāde, ugunsgrēki blakus esošajās teritorijās un tīši bojājumi (terorisms). Tvaiku/gāzes gaisa maisījuma eksplozijas gadījumā tuvumā esošās ēkas var tikt sagrautas vai daļēji bojātas, cilvēkiem iespējami ausu bungādiņu bojājumi, savainojumi no lidojošām šķembām un pat letāls iznākums. Izplūdušās bīstamās ķīmiskās vielas var neatgriezeniski ietekmēt cilvēku veselību vai pat izraisīt viņu bojāeju, radīt ievērojamu vides (ekosistēmas) piesārņojumu, radīt lielus materiālos zaudējumus, kā arī iniciēt sprādzienu, ugunsgrēku.

Visām Alūksnes novada teritorijā izvietotajām DUS, kas ir iekļautas Paaugstinātas bīstamības objektu sarakstā, ir izstrādāti un Alūksnes novada pašvaldībā iesniegti civilās aizsardzības plāni, kuros sniegta vispārīga informācija par paaugstinātas bīstamības objektu, izvērtēti iespējamie risku scenāriji un noteiktas iespējamo avārijas seku nevēlamās ietekmes zonas, kā arī apzināti reaģēšanas pasākumi avārijas gadījumā.

Pa dzelzceļu bīstamās kravas, t.sk. naftas un naftas produktus, ķīmiskās kravas, galvenokārt tiek pārvadātas pa Austrumu-Rietumu dzelzceļa tranzīta koridoru uz Latvijas ostām, līdz ar to var secināt, ka dzelzceļa avārijas un katastrofu riski nav iespējami, jo Alūksnes novada teritoriju nešķērso Austrumu-Rietumu tranzīta maršruts. Alūksnes novads nerobežojas ar jūras piekrasti vai ostu, līdz ar to var uzskatīt, ka šādas avārijas ar jūras transportu nav iespējamās un preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi šim katastrofas riskam netiek analizēti.

Nav pieejamas informācijas par bīstamu vielu noplūdes avārijām Alūksnes novadā, taču kopumā Vidzemē ir konstatēti degvielas noplūdes avāriju gadījumi. Piemēram, 2022. gada 20. decembrī Smiltenes novada Virešu pagastā uz autoceļa Rīga-Sigulda-Igaunija ceļu satiksmes negadījuma rezultātā no kravas automašīnas bākas noplūda apmēram 300 litri degvielas.

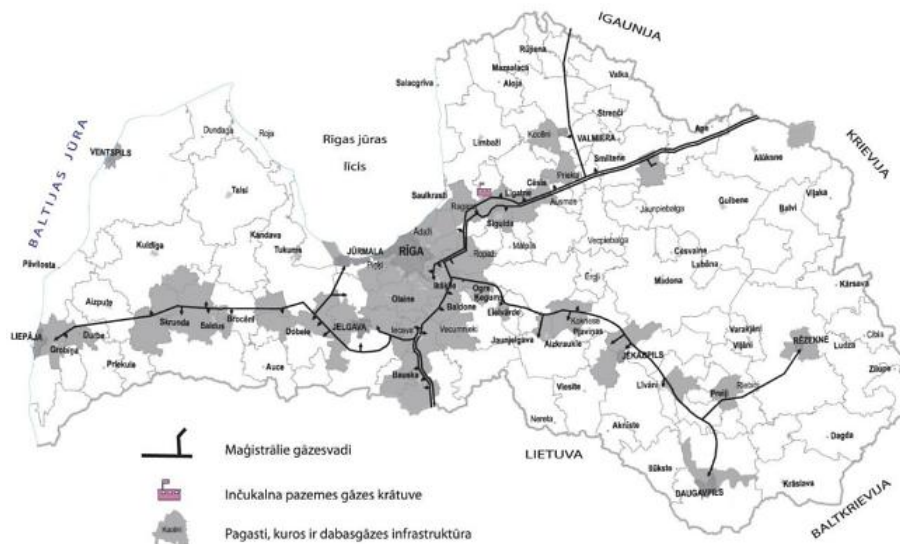
Kopumā bīstamo ķīmisko vielu noplūdes risks Alūksnes novadā tiek vērtēts kā vidējs risks ar zemu varbūtību.

3.1.11. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā

Latvijā dabasgāzes apgādes sistēmu veido dabasgāzes pārvades, krātuves un sadales sistēmas.

Dabasgāzes pārvades sistēma sastāv no cauruļvadu sistēmas, kuras kopējais garums Latvijas teritorijā ir 1 190 km un tās maksimālais darba spiediens var sasniegt līdz 55 bāriem, ar visiem pārvades funkciju veikšanai nepieciešamajiem objektiem, t.sk. 40 gāzes regulēšanas stacijām, 2 gāzes regulēšanas mezgliem un 1 gāzes mērīšanas staciju. Dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrāliem) cauruļvadiem pēc katriem 20–25 km ir ierīkoti krāni, kas nodrošina dabasgāzes plūsmas vadību.⁶⁷

⁶⁷ Avots: <https://www.conexus.lv/latvijas-gazes-parvades-sistema>

22. attēls. Dabasgāzes pārvades un krātuves sistēmas izvietojums⁶⁸

Avārijas gāzes apgādes sistēmās (piemēram, dabasgāzes cauruļu plīsums) var izraisīt ugunsgrēkus, sprādzienus, ēku sagraušanu, kā rezultātā var iet bojā cilvēki. Dabasgāzes padeves traucējumi var pārtraukt siltumapgādes sistēmu darbību un ražošanas procesus. Avārijas dabasgāzes pārvades sistēmā var izsaukt meža un purva ugunsgrēkus. Dabasgāzes toksiska iedarbība iespējama caur elpošanas orgāniem pie augstas gāzes koncentrācijas, jo, ja cilvēki atrodas slēgtā telpā, pazemes būvēs un savlaicīgi nav konstatēta gāzes specifiskā smarža, samazināsies ieelpojamā skābekļa daudzums un gāzei būs smacējoša iedarbība. Šajā gadījumā cilvēkiem var izpausties šādi simptomi: galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana. Ja skābekļa gaisā ir ļoti maz, iespējama bezsamaņa un nāve.

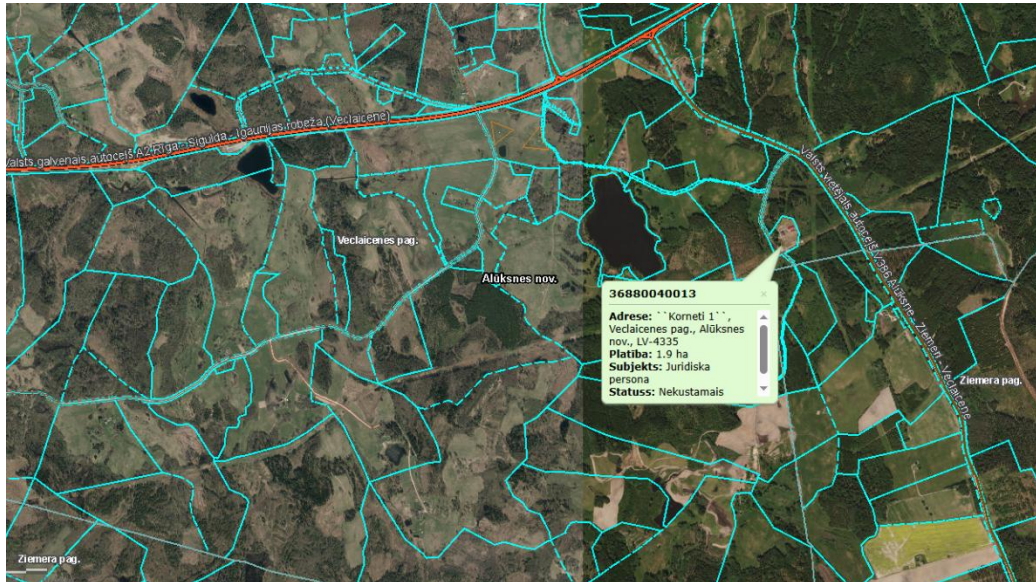
Latvijā dabasgāzes pārvades infrastruktūras operators ir AS “Conexus Baltic Grid”, kas nodrošina avāriju novēršanu dabasgāzes pārvades sistēmā. AS “Gaso” nodrošina avārijas dienesta darbību, kas atbild par avāriju novēršanu dabasgāzes sadales tīklos. Avārijas dienesta telefona numurs ir 114.

Alūksnes novadā paaugstinātas bīstamības zona skar Veclaicenes un Jaunlaicenes pagastu teritorijas, jo tās šķērso divi, paralēli starptautiskie gāzesvadi – “Izborska-Inčukalna PGK 720” un “Pleskava-Rīga 720” ar diametru 700 mm un maksimālo spiedienu 47 bāri, starp kuriem ir savienojošās līnijas (22. attēls).

Veclaicenes pagastā ir izvietots gāzes pārvades sistēmas objekts – gāzes mērīšanas stacija “Korneti” (“Korneti 1”, Veclaicenes pagasts, Alūksnes novads). Gāzes mērīšanas stacijas galvenie tehnoloģiskie procesi nodrošina: dabasgāzes attīrīšanu no mehāniskajiem piemaisījumiem un kondensāta un tā novadišanu uz kondensāta savākšanas tvertnēm; dabasgāzes mērīšanu (uzskaiti); dabasgāzes padevi cauruļvadā.

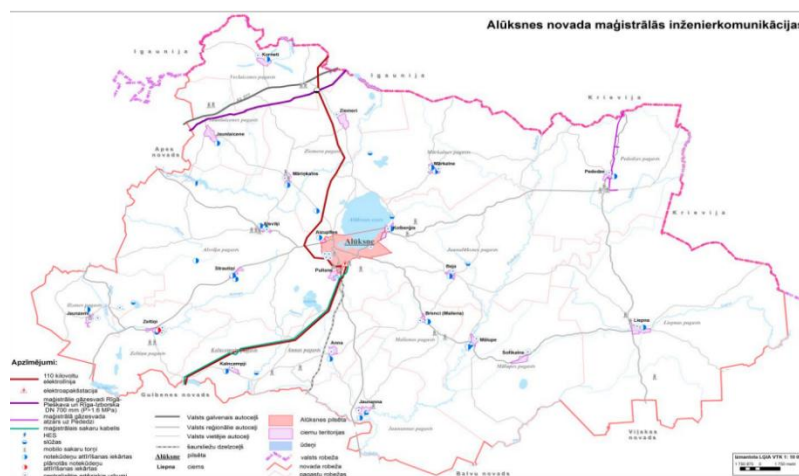
Akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid” ir izstrādājusi un iesniegusi Alūksnes novada pašvaldībai Dabasgāzes pārvades sistēmas civilās aizsardzības plānu, kurā sniegta informācija par iepriekš minēto objektu, tā darbību un raksturojumu, kā arī atrunāti preventīvi pasākumi un rīcība avārijas gadījumā. Šobrīd, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju pasaulē, iepriekš minētā stacija tehnoloģiski netiek izmantota, t.i. caur to nenotiek gāzes plūsma.

⁶⁸ Valsts civilās aizsardzības plāns

23. attēls. AS “Conexus Baltic Grid” gāzes mērīšanas stacijas “Korneti” atrašanās vieta⁶⁹

Alūksnes novada Pededzes pagastā no Krievijas Federācijas izbūvēts mazspiediena gāzesvads ar nolūku nodrošināt gāzes apgādi Pededzes un Zaicevas ciemiem (24. attēls).⁷⁰

24. attēls. Alūksnes novada maģistrālās inženierkomunikācijas⁷¹

Alūksnes novadā centralizēta gāzes apgādes tīkla nav. Daļai daudzdzīvokļu māju sadzīves vajadzībām sašķidrinātās gāzes padeve tiek nodrošināta no lokālām gāzes cisternām. Lai gan sašķidrinātās gāzes izmantošana apkurei Alūksnē ir iespējama, tā ir ierobežota un galvenokārt piemērota individuālām vajadzībām, kur nav pieejama centralizētā siltumapgāde. Centralizēto siltumapgādi Alūksnes novadā nodrošina SIA “Alūksnes enerģija”, kas siltumapgādē izmanto biomasas kurināmo – šķeldu un granulas.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) ir ziņas par gāzes piegādes traucējumu, kad 2005. gada aprīlī (naktī) notika maģistrālā gāzes vada “Tallina-Vīreši” plīsums, radot sabiedrībā paniku.

Kopumā avārijas risks dabasgāzes apgādes sistēmā Alūksnes novadā novērtēts kā nozīmīgs risks ar zemu varbūtību.

⁶⁹ Avots: https://www.kadastrs.lv/graphical_data/show

⁷⁰ Ievērojot pieņemtos grozījumus Enerģētikas likumā, no 2023. gada 1. janvāra Latvija ir pilnībā aizliegusi dabasgāzes piegādes no Krievijas

⁷¹ Alūksnes novada teritorijas plānojums 2015.-2027. gads

3.1.12. Radiācijas avārijas

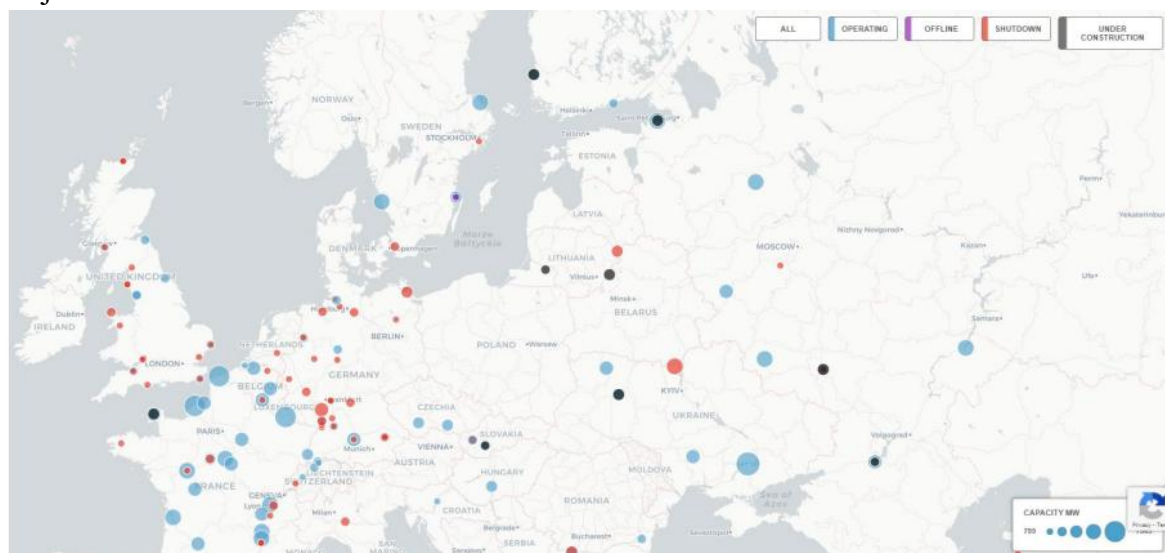
Radiācijas avārija ir gadījums, kas saistīts ar jonizējošā starojuma avotu un kura izraisītās sekas rada noteikto jonizējošā starojuma dozas limitu pārsniegšanu un kaitējumu vai tā draudus.

Radiācijas avoti, kas var radīt avāriju apstarošanu:

- lokālā mērogā – uzņēmumi, kas strādā ar jonizējošām ierīcēm (piemēram, medicīnas iestādes, lidostas), radioaktīvo vielu transportētāji, nezināmas izcelsmes avots;
- valstiskā mērogā – kaimiņvalstu atomelektrostacijas, kodoltrieciens.

Radiācijas avārijas cēlonis var būt saistīts ar ugunsgrēku, terora aktu, diversiju un radiācijas drošības normu neievērošanu, veicot darbības ar jonizējoša starojuma avotu. Radiācijas avārijas sekas var izpausties kā apdraudējums cilvēka veselībai un dzīvībai, vides piesārņojums, pārtikas un dzeramā ūdens piesārņojums vai īpašuma bojājums vai zaudējums (piesārņojuma gadījumā).

Potenciāli bīstamākais kodolobjekts Latvijai ir bijusī Ignalinas atomelektrostacija (turpmāk AES) Lietuvā, jo tā atrodas 8 km attālumā no Latvijas robežas. Lai gan Ignalinas AES tika slēgta 2009. gada 31. decembrī, izlietotā kodoldegviela un radioaktīvie atkritumi arvien atrodas AES. Tie tiek uzglabāti speciāli uzbūvētā glabātuvē, kur atradīsies vismaz 50 gadus. Vistuvākā ekspluatācijā esošā atomelektrostacija atrodas Baltkrievijas ziemeļrietumos, Grodņas apgabala Astravjecas rajona Varņanos, pie Lietuvas robežas, vien 106 km attālumā no Latvijas robežas dienvidu virzienā. Astravjecas atomelektrostacija sastāv no diviem energoblokiem (jauda 1194 MW katram) ar VVER-1200 ūdens-ūdens tipa reaktoriem. Pirmais energobloks tika palaists 2020. gadā, otrais energobloks ražošanu sāka 2023. gada oktobrī. Lai gan Astravjecas AES turpina darboties, tās drošība un atbilstība starptautiskajiem standartiem joprojām ir strīdīgs jautājums.

25. attēls. AES (pašlaik darbojas, slēgtas, tiek būvētas) izvietojums kartē⁷²

AES, kas darbojas līdz 300 km un 500 km rādiusā no valsts robežas: Lovisas AES Somijā, Ļeņingradas AES Krievijā, Oskarshammas AES Zviedrijā, Smoļenskas AES Krievijā, Forsmarkas AES Zviedrijā, Olkiluoto AES Somijā, Kaļiņinas AES Krievijā, Rivnas AES Ukrainā.

⁷² Avots: <https://www.carbonbrief.org/mapped-the-worlds-nuclear-power-plants/>

Valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti Latvijā:

1. **Salaspils kodolreaktors** – atrodas Salaspilī, Miera ielā 31. Kodolreaktors tika slēgts 1998. gadā, un pašlaik norisinās tā demontāžas process. Daļa no izlietotās kodoldegvielas tika nogādāta atpakaļ Krievijā 2008. gadā, bet daļa tiek uzglabāta bijušajā reaktorā vai pārvesta uz radioaktīvo atkritumu glabātuvi “Radons” Baldonē;
2. **radioaktīvo atkritumu glabātava “Radons”** – atrodas Ķekavas novada Baldonē. Šī glabātuve tiek izmantota zemas un vidējas aktivitātes radioaktīvo atkritumu uzglabāšanai;
3. **Valsts asinsdonoru centrs** – atrodas Rīgā, Sēlpils ielā 9. Šeit tiek izmantota gamma starošanas iekārta, kas paredzēta asins komponentu apstrādei.

Lai veiktu kontroli pār iespējamo radiācijas noplūdi, izveidota Latvijas automātiskā gamma starojuma monitoringa un radiācijas negadījumu agrās brīdināšanas sistēma. Radiācijas līmeņa nepārtrauktu novērošanu Latvijā tiešsaistes režīmā līdz 2025. gadam nodrošināja 24 stacionāras radiācijas monitoringa stacijas: Baldonē (2 stacijas), Balvos, Daugavpilī (2 stacijas), Demenē, Silenē, Medumos, Rūjienā, Jelgavā, Liepājā, Madonā, Rēzeknē, Rucavā, Salacgrīvā, Salaspilī, Talsos, Valmierā, Rīgā, Ventspilī, kā arī 1 pārvietojamā stacija, 1 aerosolu stacija – Daugavpilī, un 2 ūdens stacijas – Ķekavā un Krāslavā. Šobrīd uzraudzības sistēmai pievienoti monitoringa punkti arī Saldū un Dagdā.

Minētās stacijas kontrolē valsts teritoriju un to skaits uzskatāms par pietiekamu. Lai kontrolētu iedzīvotāju saņemtās apstarojuma dozas, atbilstoši normatīvajiem aktiem par aizsardzību no jonizējošā starojuma, noris regulārs vides radiācijas monitorings un pārtikas kontrole. Monitoringa datus apkopo Radiācijas drošības centrs, kurš arī atbild par rīcību radiācijas avāriju gadījumos.

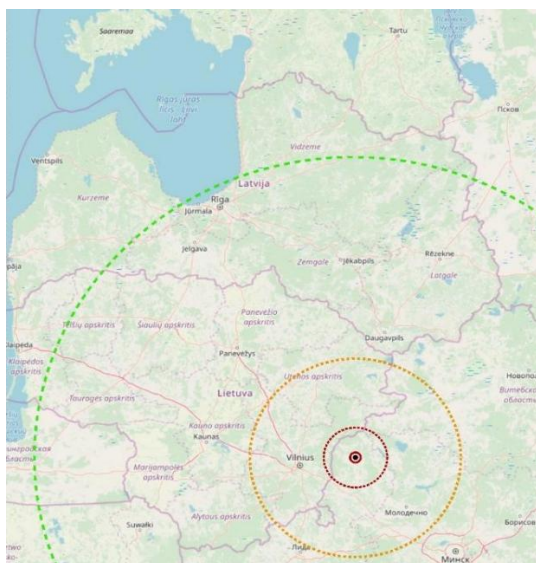
Ja ir bažas par radiācijas noplūdi objektos vai radioaktīvā mākoņa pārvietošanos pār teritoriju, negatīvo ietekmi var īslaicīgi mazināt ar joda tabletēm. Joda papildu uzņemšana aizsargā no radioaktīvā joda uzņemšanas, tādējādi netieši pasargājot organismu. Joda profilaksi veic īsi pirms iespējamās radioaktīvo vielu noplūdes vai izkliedes vidē no objekta vai tūlīt pēc tās, lai mazinātu jonizējošā starojuma kaitīgo ietekmi uz to iedzīvotāju veselību, kurus var apdraudēt radiācijas avārija, kā arī radiācijas avārijā cietušo iedzīvotāju veselību. Joda preparātus (kālija jodīda tabletes, 5 % kālija jodīda šķīdums) lieto pēc VUGD norādījuma saskaņā ar pievienoto joda preparātu lietošanas instrukciju. To izsniegšanu un lietošanas organizēšanu nodrošina pašvaldība sadarbībā ar NBS struktūrvienībām (Alūksnes novadā tas ir Zemessardzes 31. kājnieku bataljons). Joda profilaksi veic ne ilgāk kā 7 dienas. Novada iedzīvotāji ar joda preparātiem nav nodrošināti.⁷³

Teorētiski apdraudējums Latvijai no radioaktīvā piesārņojuma varētu rasties, ja kādā no atomelektrostacijām notiktu tehniska avārija vai terorakts, kura rezultātā atmosfērā tiktu izmests liels daudzums radioaktīvo vielu. Šie radioaktīvie putekļi un aerosoli vēja ietekmē var pārvietoties lielos attālumos. Visplašāk zināmā milzu kodolkatastrofa bija Černobiļas AES avārija 1986. gada 26. aprīlī, kad vēja nests radioaktīvais piesārņojums nonāca pat tālāk kā 2000 km no atomelektrostacijas (Latvijas robeža – 570 km).

Svarīgākais radiācijas avāriju situācijās ir institūciju koordinēta sadarbība un spēja operatīvi pieņemt lēmumus. Radiācijas avārijas gadījumā cilvēki var tikt ietekmēti psiholoģiski un iestāties arī panikas situācijas, kas ir viens no riska faktoriem. Jāatceras, ka kodoltrieciena gadījumā radioaktīvo atkritumu izplatības rādiuss būs daudz mazāks nekā kodolavārijas

⁷³ MK 08.04.2003. noteikumi Nr.152 “Prasības attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā”

gadījumā, tomēr ar spēcīgākām sekām trieciena vietā. Kodoltrieciena gadījumā telpās jāpavada 24 h. Kodolavārijas gadījumā radiācija turpinās izplatīties, kamēr netiks noslēgts avots.

26. attēls. Drošības pasākumu zonas ap Astravjecas atomelektrostaciju⁷⁴

Valsts vides dienests ir apzinājis 4 drošības pasākumu zonas ap Baltkrievijas AES (26. attēls):

1. Priekšlaicīgo drošības pasākumu zona – 5 km ap AES;
2. Steidzamo drošības pasākumu zona – 30 km ap AES;
3. Paplašinātā drošības pasākumu zona – 100 km ap AES;
4. Pārtikas un preču drošības pasākumu zona 300 km ap AES.

Alūksnes novadu skar 4. drošības pasākumu zona, kas kodolavārijas gadījumā ietver tādus drošības pasākumus, kā: atklāta tipa dzeramā ūdens aizsardzība (gruntsūdeņiem risks nepastāv); mājlopu aizsardzība, vietējo produktu lietošanas ierobežošana; patēriņa preču izplatības pārtraukšana līdz novērtējumam.

Lai izvērtētu iespējamo radiācijas apdraudējumu Alūksnes novadam tuvākās aktīvās Astravjecas atomelektrostacijas kodolavārijas rezultātā, tika veikts ātruma, kādā radioaktīvie putekļi sasniegs novadu, aprēķins pēc formulas $t = \frac{d}{v}$, kur $t = \text{laiks}$, attālums $d = 300 \text{ km}$ (jeb $300\,000 \text{ m}$), vēja ātrums $v = 5 \text{ m/s}$, pieņemot, ka vējš nāk no D/DR, laikapstākļi bez nokrišņiem. Pie iepriekš minētajiem apstākļiem tika iegūts rezultāts, kur radioaktīvie putekļi no Astravjecas AES Alūksnes novadu varētu sasniegt aptuveni 16–17 h laikā pēc radioaktīvo vielu noplūdes.

Alūksnes novadā radiācijas avārijas, tāpat kā valstī kopumā, tiek vērtēts kā nozīmīgs risks ar ļoti zemu varbūtību.

3.1.13. Bioloģisko vielu negadījumi

Bioloģisko vielu negadījumi ir notikumi, kuros tiek izplatīti bioloģiskie aģenti. Ir zināmi vairāk nekā 200 dažādu bioloģisko aģentu, kas var izraisīt infekcijas slimības, alerģijas un saindēšanos – mikroorganismi (vienas šūnas vai bezšūnu organismi, kas spēj vairoties vai pārnest ģenētisko materiālu), arī ģenētiski pārveidoti mikroorganismi, šūnu kultūras (laboratorijas apstākļos izaudzētas šūnas) un cilvēka endoparazīti, kuri var būt infekcijas slimību izraisītāji vai

⁷⁴ VVD Radiācijas drošības centra prezentācija (informatīvs seminārs pašvaldībām) 08.12.2022.

kuri var izraisīt invāziju, alerģiju vai saindēšanos, vai kuru dēļ cilvēks var kļūt par slimības izraisītāja nēsātāju.

Bioloģisko vielu negadījumu iestāšanās gadījumā var tikt skarts liels skaits cilvēku, kas var būtiski ietekmēt kopējo valsts saimniecisko darbību un ekonomiku, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Bioloģisko vielu (aģentu) izplatība var notikt netīši (piemēram, incidenta rezultātā laboratorijā vai pārvadājot infekcijas slimību izraisītājus starp laboratorijām) un tīši, jo bioloģiskie aģenti ir izvēles ieroči. Bioterrorisma iespējamība Latvijā nav liela.

MK 2002. gada 21. maija noteikumos Nr.189 “Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām” sniegta bioloģisko aģentu klasifikācija. Smags akūts respiratorā sindroma koronavīruss 2 (SARS-CoV-2) jeb COVID-19 tiek klasificēts kā bioloģiskais aģents. Kopumā pasaulē līdz 2021. gada 28. maijam bija apstiprināti vairāk nekā 169 miljoni inficēšanās gadījumu ar SARS-CoV-2. Kaut gan bioterrorisma iespējamība Latvijā nav liela, tomēr bioloģiskā aģenta tīšai izmantošanai var būt graužīga ietekme uz sabiedrisko dzīvi. Bioloģiskā terorisma uzbrukumi ir visneizvēlīgākie un nāvējošākie, tie izraisa lielu cietušo skaitu un rada ievērojamas sociāli ekonomiskās sekas, kā arī pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Visticamāk, ka bioloģiskie aģenti noziedzīgā nolūkā varētu tikt izmantoti slēptā veidā. Šādos gadījumos incidenta sākumā nekas neliecina par uzbrukumu, bioloģiskais aģents tiek izplatīts ar tādu ierīci vai metodi, kas neļauj šo izplatīšanu pamanīt, cilvēki nezina par to, ka ir eksponēti, slimības pazīmes parādās vēlāk – pēc inkubācijas perioda. Šādus incidentus var atklāt veselības aprūpes darbinieki, sniedzot medicīnisko palīdzību saslimušajiem, un SPKC epidemiologi, veicot epidemioloģisko uzraudzību.

Pazīstamākās bioloģiskās vielas ir Sibīrijas mēris, bakas, Ebola vīruss, botulisms, mēris. Sibīrijas mēris – bakteriālas sporas, kas izturīgas pret vides ietekmi. Tas nav lipīgs, bet var izraisīt letālu iznākumu, ja tiek ieelpots liels daudzums sporu. Bakas – ļoti lipīgs vīruss, kas var izraisīt letālu iznākumu. Vīruss viegli izplatās pa gaisu. Ebola vīruss – ļoti letālas iedarbības hemotoloģisks drudzis, kas rada apjomīgu asiņošanu no ķermeņa atverēm. Botulisms – viens no visnāvējošākajiem bakteriālajiem toksīniem. Botulisms var radīt elpošanas ceļu traucējumus, paralīzi. Mēris – ļoti lipīga baktērija, kas var izraisīt letālu pneimoniju. Infekcijas gadījumā jāievēro higiēnas prasības un jāgriežas pēc medicīniskās palīdzības. Infekcijas slimību uzliesmojuma gadījumā izvairīties no publiskām vietām, sekot līdzi informācijai publiskajos sakaru tīklos un ievērot operatīvo dienestu norādījumus.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) bioloģisko vielu negadījumi Alūksnes novadā nav fiksēti.

Bioloģisko vielu negadījumi var būt kā sekundāri cēloņi plūdu gadījumā. Piemēram, plūdu gadījumā nepārtikā izmantojamais virszemes ūdens vai pārplūšanas rezultātā saimnieciskās kanalizācijas ūdeņi.

2025. gada 10. jūnijā ir apstiprināta Ministru kabineta instrukcija Nr.4 “Instrukcija par atbildīgo institūciju rīcību nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā, ja ir aizdomas, ka tas satur sprādzienbīstamas, radioaktīvas vai bīstamas ķīmiskas vielas vai bioloģiskos aģentus, kā arī ja konstatētas terora akta pazīmes”. Primārā rīcība ir sazināšanās ar glābšanas dienestiem (policija, VUGD), ierobežot vielas izplatību telpā, nodrošināt palikšanu telpā un citu kolēģu brīdināšanu par netuvošanos. Alūksnes novadā bioloģisko vielu negadījumi novērtēti kā augsts risks ar ļoti zemu varbūtību.

3.1.14. Ugunsgrēki būvēs

Ugunsgrēks ir nekontrolējama uguns izplatīšanās, kuras rezultātā var būt negatīvi ietekmēta cilvēku un citu dzīvo organismu veselība un dzīvība, tas var nodarīt kaitējumu videi un zaudējumus īpašumam. Ugunsgrēka būtiskie cēloņi ir neuzmanīga rīcība ar uguni vai atklātu liesmu, elektroierīču, elektroiekārtu bojājumi vai ekspluatācijas noteikumu neievērošana, ugunsdrošības noteikumu neievērošana, ekspluatējot un ierīkojot apkures iekārtas, neatbilstoši veikti būvdarbi, tīša vai ļaunprātīga dedzināšana un nesakopti īpašumi (piemēram, kūlas ugunsgrēki). Ugunsgrēka izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība.

VUGD ierašanās laiku notikuma vietā reglamentē MK 2016. gada 17. maija noteikumu Nr. 297 “Kārtība, kādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests veic un vada ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus” 5. un 6. punkts, kas nosaka, ka VUGD apakšvienības izbrauc no daļas vai posteņa garāžas 90 sekunžu (1,5 min) laikā pēc nosūtīšanas uz notikuma vietu un republikas pilsētā, pilsētā un ciemā, kur atrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 8 minūšu laikā, savukārt, pilsētā, ciemā, novada un pagasta teritorijā, kur neatrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 23 minūšu laikā.

Alūksnes novadā atrodas viens VUGD postenis – Vidzemes reģiona pārvaldes Alūksnes daļa, Dzirnau ielā 5, Alūksnē, Alūksnes novadā, LV-4301, tālruni 64301498 vai 64301494.

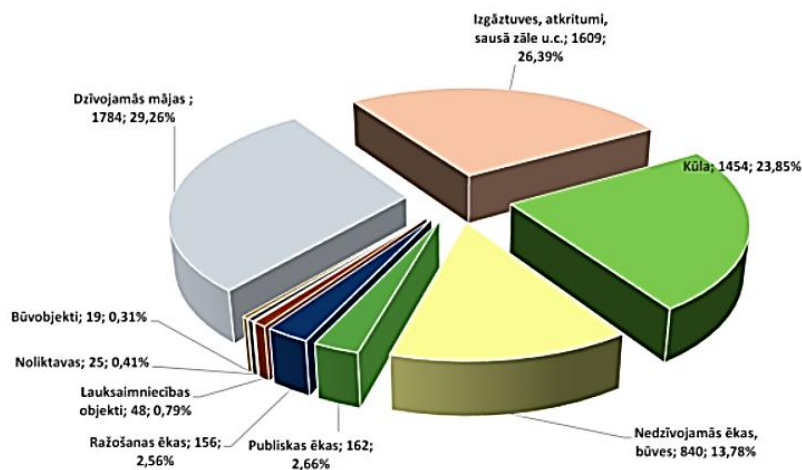
7. tabula

Ugunsgrēki Alūksnes novadā un tajos cietušo cilvēku skaits⁷⁵

Gads	Ugunsgrēku skaits	Bojāgājušo skaits	Tajā skaitā bērni	Cietušo skaits	Izglābto cilvēku skaits
2023. gads	35	1	0	3	2
2022. gads	37	1	0	2	0
2021. gads	64	0	0	8	8
2020. gads	81	0	0	3	7
2019. gads	57	2	0	0	1
2018. gads	55	0	0	2	1
2017. gads	61	5	0	4	4

Saskaņā ar VUGD statistikas datiem (7. tabula) secināms, ka pēdējos gados, salīdzinot ar iepriekšējo periodu, ugunsgrēku skaits ir ar tendenci samazināties. Lielākais ugunsgrēku skaits, tāpat kā cietušo skaits, reģistrēts 2020. gadā, savukārt lielākais bojāgājušo skaits reģistrēts 2017. gadā, nav datu par bojāgājušiem bērniem.

⁷⁵ Avots: <https://www.vugd.gov.lv/lv/statistika>

27. attēls. Ugunsgrēki objektos (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas 2022. gada gadagrāmata)⁷⁶

Ugunsgrēku izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība. Ugunsgrēka izraisītās sekas var palielināties vai samazināties, ņemot vērā pirmo reaģētāju tehnisku un cilvēku resursu pieejamību. Rīcību ugunsgrēka gadījumā reglamentē VUGD.

Latvijā reģistrēto ugunsgrēku īpatsvars attēlots 27. attēlā, kur redzams, ka vislielākais ugunsgrēku skaits ir tieši dzīvojamās mājās.

Alūksnes novadā ugunsgrēku risks ēkās un būvēs novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.15. Būvju sabrukums

Būvju bojājumi un sagrāvumi – konstrukcijas elementu nestspējas zudums, stiprinājumu vietu bojājumi dažādu iemeslu dēļ – konstruktīvās kļūdas, būvniecības vai tehnisko darbu laikā pieļautās kļūdas (montāža un demontāža, tehnoloģijas noteikumu pārkāpšana), būvmateriālu novecošana, ēku un būvju ekspluatācijas noteikumu neievērošana, uguns iedarbība, dabas stihiju iedarbība (zemestrīce, plūdi, viesuļvētra, lietus, sniegs, zemes nogrūvums) eksplozijas un citi ietekmējošie faktori.

Dabas katastrofu izraisīto ēku sabrukšanu ir ļoti grūti prognozēt, jo tas ir atkarīgs no katastrofas apjoma un intensitātes. Antropogēno darbību izraisītu ēku sabrukšanu ir vieglāk prognozēt, jo tas saistīts ar ēku atrašanos bīstamu objektu tuvumā (DUS, GUS u.c. bīstamie objekti). Zonas, kurās iespējami ēku bojājumi un/vai sabrukšana, skatīt nodaļās pie bīstamo vielu noplūdēm. Ēku un būvju sabrukšanas rezultātā var tikt nodarīts kaitējums cilvēku veselībai un dzīvībai, nodarīti materiālie zaudējumi, kaitējums videi, var tikt bojātas inženierkomunikācijas (gāzes apgāde, elektroapgāde, siltumapgāde, ūdens apgāde). Vienlaikus šāds notikums var izraisīt plašu sabiedrisko rezonansi, kas var pārtapt sabiedriskās nekārtībās.

Alūksnes novadā būvniecību uzrauga Alūksnes novada pašvaldības iestāde “Būvvalde” (Dārza iela 11, Alūksne, Alūksnes novads, LV-4301), kas ir atbildīga par būvju pieņemšanu ekspluatācijā, kas nav 3. grupas publiskās būves, vai kurām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums. Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk BVKB) nodrošina būvju pieņemšanu ekspluatācijā:

- ja tā ir publiska būve, kurā vienlaicīgi var uzturēties vairāk par 100 cilvēkiem;
- būvei piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums;

⁷⁶ Valsts civilās aizsardzības plāns

- būvniecības iesniedzējs ir pašvaldība un būvdarbu līgumcena ir 1,5 miljoni EUR vai lielāka;
- AM, tās padotības iestādes vai NBS vajadzībām nepieciešamo būvju būvniecību.

BVKB veic būvdarbu valsts kontroli un būvju ekspluatācijas uzraudzību, organizē ekspertīzes un piešķir patstāvīgās prakses tiesības, kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību. BVKB būvniecības informācijas sistēmā⁷⁷ redzama informācija par būvdarbu pārbaudi Alūksnes novadā. Ekspluatācijas kontrolē fiksētais tiek norādīts atzinumā, kurā tiek sniegts būvinspektora vērtējums par ēkas būtiskajām prasībām: ēkas mehāniskā stiprība un stabilitāte, lietošanas drošība un vides pieejamība un patvaļīga būvniecība.

Ēkām kopumā un to atsevišķām daļām ir jāatbilst šādām būtiskajām prasībām⁷⁸:

1. **Mehāniskā stiprība un stabilitāte.** Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai slodze, kas var iedarboties uz tām būvēšanas un izmantošanas laikā, neizraisītu sabrukšanu, deformāciju u.c.;
2. **Ugunsdrošība.** Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai ugunsgrēka izcelšanās gadījumā pēc iespējas ilgāk nedeformētos, samazinātu dūmu izplatību, būtu iespēja evakuēties u.c.;
3. **Vides aizsardzība un higiēna, tai skaitā nekaitīgums.** Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai visā ekspluatācijas ciklā tās neapdraudētu strādājošo, iedzīvotāju vai kaimiņu higiēnu, veselību un drošību, kā arī, lai ēku ekspluatācijas, celtniecības, izmantošanas un nojaukšanas laikā tām nebūtu pārmērīga ietekme uz vides kvalitāti vai klimatu;
4. **Lietošanas drošība un pieejamība.** Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai ēkas ekspluatācijas un remontu laikā tās lietotājiem neizraisītu nepieņemamus nelaimes gadījumu vai zaudējumu riskus, piemēram, slīdēšanu, krišanu, sadursmes, apdegumus, nāvējošu elektrošoku, eksplozijas radītus ievainojumus un zādzības ielaužoties. Jo īpaši būves jāprojektē un jābūvē, ņemot vērā pieejamību un izmantošanas iespējas personām ar invaliditāti;
5. **Akustika (aizsardzība pret trokšņiem).** Būves jāprojektē un jābūvē tā, lai trokšņi tajās vai to apkārtnē ir tādā līmenī, ka tie neapdraud būvēs vai to apkārtnē esošo cilvēku veselību, netraucē piemērotos apstākļos gulēt, atpūsties vai strādāt;
6. **Energoefektivitāte (enerģijas ekonomija un siltuma izolācija).** Būvju, kā arī to apsildīšanas, dzesēšanas, apgaismošanas un ventilācijas iekārtas jāprojektē un jābūvē tā, lai to ekspluatācijai nepieciešamais enerģijas patēriņš būtu iespējami mazs, ņemot vērā iedzīvotāju vajadzības un būves atrašanās vietas klimatiskos apstākļus. Būvēm jābūt arī energoefektīvām, to būvniecības un nojaukšanas laikā izmantojot pēc iespējas mazāk enerģijas;
7. **Ilgspējīga dabas resursu izmantošana.** Būves jāprojektē, jābūvē un jānojauc tā, lai dabas resursi tiktu izmantoti ilgtspējīgi.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) ir ziņas par lielveikala “Maxima” jumta sabrukumu Rīgā 2013. gadā, ēkas sienas sabrukšanu Jelgavā 2017. gadā un ēkas sagruvumu 2011. gadā Mālpils novadā. Alūksnes novadā fiksēta gāzes eksplozija daudzdzīvokļu mājā 2016. gadā, kā rezultātā tika bojātas nesošās konstrukcijas piecu stāvu ēkai vienas kāpņutelpas korpusā. Minētā notikuma rezultātā māja vai tās daļa nesabruka, bet tās daļa šobrīd nav ekspluatējama. Savukārt citi būvju sabrukumi Alūksnes novadā nav konstatēti.

Saskaņā ar Alūksnes novada pašvaldības iestādes “Būvvalde” ziņām ir apkopota informācija par ēkām Alūksnes novadā, kas klasificētas kā cilvēku drošību apdraudošas:

⁷⁷ BIS https://bis.gov.lv/bisp/lv/planned_constructions/bismap#x=23.976004&y=56.746442&z=7

⁷⁸ Būvniecības likuma 9.pants “Būtiskas būvei izvirzāmās prasības”.

1. Aldaru iela 1, Alūksne, Alūksnes novads;
2. Blaumaņa iela 4, Alūksne, Alūksnes novads;
3. Dzirnau iela 7, Alūksne, Alūksnes novads;
4. Rūpniecības iela 2F, Alūksne, Alūksnes novads;
5. Tālavas iela 7, Alūksne, Alūksnes novads;
6. Tālavas iela 20, Alūksne, Alūksnes novads;
7. "Dainas", Annas pagasts, Alūksnes novads;
8. "Ziemeļi 1", Alsviķu pagasts, Alūksnes novads;
9. "Teikas", Alsviķu pagasts, Alūksnes novads;
10. "Teikas 1", Jaunalūksnes pagasts, Alūksnes novads;
11. "Arodnieki", Korneti, Vecclaicenes pagasts, Alūksnes novads;
12. "Kurmji", Vecclaicenes pagasts, Alūksnes novads;
13. "Rītausmas", Pededzes pagasts, Alūksnes novads;
14. "Blūmīši", Ziemera pagasts, Alūksnes novads;
15. "Graudi", Ziemera pagasts, Alūksnes novads;
16. "Graudiņu ferma", Ziemera pagasts, Alūksnes novads;
17. "Miķeļi", Beja, Jaunalūksnes pagasts, Alūksnes novads;
18. "Ottes dzirnavas", Kalncempju pagasts, Alūksnes novads;
19. "Skujenieki 1", Alsviķu pagasts, Alūksnes novads;
20. "Kaltes", Kolbergis, Jaunalūksnes pagasts, Alūksnes novads.

Alūksnes novada pašvaldības iestāde "Būvvalde" pieņem lēmumus par sagrauvušu, cilvēku drošību apdraudošu vai vidi degradējošu būvju sakārtošanu, konservāciju vai nojaukšanu, vai ierosina pašvaldības domei pieņemt lēmumus par cilvēku drošību apdraudošu objektu sakārtošanu tādā apmērā, lai novērstu bīstamību un apdraudējumu cilvēku drošībai, ja būves īpašnieks neizpilda Būvvaldes lēmumu par pilnīgu vai daļēju būves sakārtošanu.

Alūksnes novadā būvju sabrukums novērtēts kā nozīmīgs risks ar zemu varbūtību.

3.1.16. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi

Elektroenerģijas patērētājiem, iedzīvotājiem un saimnieciskās darbības veicējiem elektroapgādi no elektroenerģijas ražotājiem nodrošina elektrotīklu infrastruktūra. Elektroenerģijas sadales tīklu Latvijā nodrošina AS "Sadales tīkls", kas no augstsprieguma (330–110 kV) pārvades līnijām sadala vīdsprieguma līnijas (6–20 kV) un zemsprieguma līnijas (0,23–1,00 kV), sniedzot elektroenerģijas piegādes pakalpojumu vairāk nekā 1,1 miljona elektroenerģijas sadales sistēmas lietotāju objektiem, ar savu pakalpojumu aptverot 99% Latvijas teritorijas. Sadales elektrotīkla kopgarums ir aptuveni 94 000 km, no kuriem aptuveni 45 000 jeb 48% ir izbūvēti gaisvadu (kailvadu) līniju veidā, kas pakļautas tiešai laika apstākļu ietekmei.

28. attēls. 330 kV un 100 kV elektropārvades līniju izvietojums⁷⁹

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Alūksnes novadu šķērso augstsprieguma gaisvadu līnija ar sprieguma līmeni 110 kV, kas ir daļa no Latvijas augstsprieguma elektrotīkla, kuru pārvalda AS “Augstsprieguma tīkls” (turpmāk AST). Bojājumi augstsprieguma līnijās (110 kV un 330 kV) ir novērojami reti, taču sadales tīklos (≤ 20 kV) katru gadu novērojami elektrotīklu bojājumi dažādu hidrometeoroloģisku apstākļu dēļ, piemēram, vētras, zibens, plūdi, apledojums u.c.

2025. gada 8. februārī Baltijas valstis veiksmīgi atslēdzās no Krievijas kontrolētā elektrotīkla BRELL un pārgāja uz autonomu darbību, kas ļāva pilnībā integrēties Eiropas enerģosistēmā. Šis solis uzlaboja elektroapgādes drošību un samazināja atkarību no Krievijas enerģosistēmas. Pāreja tika veikta bez būtiskiem traucējumiem, un elektroapgāde Alūksnes novadā netika ietekmēta.

Elektrotīklu bojājumi pārvades sistēmā tiek vērtēti kā nozīmīgs risks ar nozīmīgām sekām, bet elektrotīklu bojājumi sadales sistēmā tiek vērtēti kā augsts risks ar vidējām sekām. Lai samazinātu sadales elektrotīkla bojājumu riska iestāšanos, tiek veikta gan elektrotīkla pakāpeniska pārbūve, gan regulāri elektroietaišu uzturēšanas pasākumi. Kopš 2011. gada kailvadu elektrolīniju īpatsvars kopējā sadales elektrotīkla kopgarumā ir samazināts par 16 % (no 64% 2011. gadā līdz 48% 2018. gadā), elektrotīklu pārbūvē izmantojot tādas tehniskos risinājumus kā kabeļlīniju, izolēto vadu, gaisvadu piekarkabeļu izbūve, kas būtiski samazina elektrotīkla atkarību no laika apstākļu ietekmes.⁸⁰

Būtiski elektrotīklu bojājumi var atstāt negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu – elektroapgādi, kas var radīt kaskādes veida reakciju uz citu pamatvajadzību nodrošināšanu – ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru nodrošinājumu, drošību un veselības aprūpi u.c. Ilgstošu elektroapgādes pārtraukumu gadījumā var tikt ietekmēti ražošanas objekti, komunālie uzņēmumi, publisko elektronisko sakaru tīkli, radio un televīzijas pakalpojumi, kas rezultēsies ar būtiskiem zaudējumiem tautsaimniecībai un var radīt draudus valsts iedzīvotāju labklājībai un veselībai, kā arī izsaukt haosu un marodierismu

Elektroenerģijas piegādi Alūksnes novada teritorijā nodrošina AS “Sadales tīkls” Austrumu reģions. Saskaņā ar AS “Sadales tīkls” sniegto informāciju par elektroenerģijas pārtraukumiem 2019.-2024. gadam Alūksnes novadā vidēji gadā tiek reģistrēti 458 notikumi ar

⁷⁹ Avots: <https://ast.lv>

⁸⁰ Valsts civilās aizsardzības plāns

tendenci samazināties. Galvenie cēloņi – dabas iemeslu traucējumi, putni un dzīvnieki, materiālu izmaiņas ekspluatācijas procesā. Līdz šim visos gadījumos elektroapgāde atjaunota tuvāko stundu laikā.

Kopumā Alūksnes novadā sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi novērtēti kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.17. Avārija komunālajos tīklos un ūdens apgādes sistēmās

Avārijas centralizētajās siltumapgādes cauruļvadu sistēmās var izraisīt vairākas nopietnas sekas gan tehniskā, gan sociālā un ekonomiskā līmenī. Tā, piemēram, var tikt pārtraukta siltumapgāde mājām, uzņēmumiem, skolām, slimnīcām u.c., kā arī traucēta karstā ūdens padeve. Ja bojājums netiek ātri novērsts, atdziest apkures sistēma, kas var izraisīt radiatoru, cauruļu vai sūkņu sasalšanu un bojājumus ēkās. Īpaši kritiski tas būtu ziemas apstākļos daudzdzīvokļu mājām, kur bojājums ietekmētu lielu iedzīvotāju skaitu. Tāpat bojājumi siltumtīklos var izraisīt apakšzemes inženierkomunikāciju applūšanu, ceļu un ielu izskalošanu, siltumapgādes tīklu, ēku siltumapgādes sistēmu un ūdensvadu aizsalšanu.

Galvenie faktori, kas var radīt būtisku avārijas stāvokli siltumapgādes sistēmā:

- elektroenerģijas pārrāvums, kas var izsaukt visas katlu mājas iekārtu darbības apstāšanos;
- plašs plīsums/ bojājums maģistrālajos centralizētās siltumapgādes tīklos.

Alūksnes novadā centralizēto siltumapgādi nodrošina Alūksnes novada pašvaldības kapitālsabiedrība SIA “Alūksnes enerģija”. Tā ir galvenais centralizētās siltumapgādes uzņēmums Alūksnes pilsētā un Jaunlaicenes un Mālpupes pagastos, pamatā nodarbojoties ar siltumenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un realizāciju. Siltumapgādē tiek izmantots biomasas kurināmais – šķelda un granulas. Kopējais siltumtīklu garums ir 26 km (abos virzienos). Operacionālais risks – iekārtu bojājums tiek vērtēts kā vidēja līmeņa risks.⁸¹

Avārijas SIA “Alūksnes enerģija” siltumapgādes sistēmās Alūksnes novadā. Saskaņā ar SIA “Alūksnes enerģija” sniegto informāciju būtiskākās avārijas siltumapgādes sistēmā, kas tieši var ietekmēt centralizētās siltumapgādes patērētājus, ir siltumapgādes cauruļvadu bojājumi. Uz remonta laiku ir nepieciešams atslēgt noteiktu posmu, kā rezultātā nenotiek siltumenerģijas padeve kvartālā/ posmā līdz avārijas vietas lokalizēšanai.

Avāriju cēloņi siltumapgādes sistēmās, galvenokārt, ir saistīti ar cauruļvadu bojājumu, ko izraisījusi, piemēram, korozija vai kāds blakus faktors, kā rezultātā ir izveidojies caurums vai plīsums. Pēdējo piecu gadu laikā notikušas vidēji 1-2 lielākas vai mazākas avārijas gada laikā, kas parasti tiek savlaicīgi identificētas un novērstas.

Vislielākais risks, kas var pilnībā apturēt centralizēto siltumapgādi un siltumenerģijas ražošanu, ir ilgstošs elektroapgādes pārtraukums, atslēgums vai bojājums. Līdz šim šāds notikums Alūksnes novadā nav konstatēts.

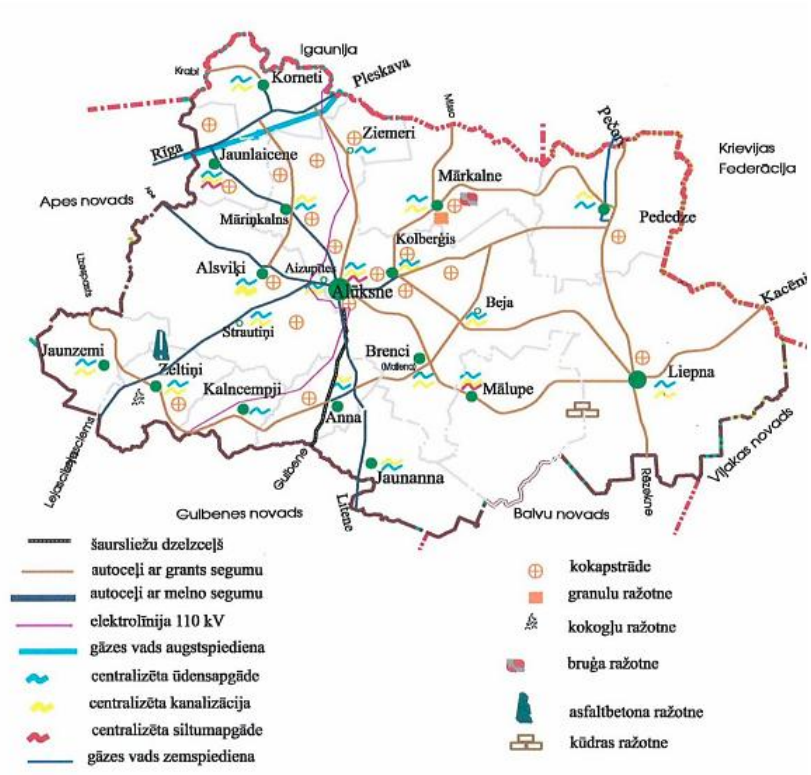
Avārijas ūdens apgādes sistēmās var notikt maģistrālo un sadales cauruļvadu bojājumu rezultātā, kas izsauc spiediena kritumu sistēmā, ceļu un ielu izskalošanu, pagrabu un pazemes telpu applūšanu. Ūdens padeves traucējumus var izsaukt arī avārijas energoapgādes sistēmās. Kanalizācijas sistēma nodrošina notekūdeņu (fekālo, saimniecisko, ražošanas, atmosfēras nokrišņu) pieņemšanu un novadīšanu, ieskaitot to bioloģisko attīrīšanu. Kanalizācijas sistēmas bojājumu gadījumos ar notekūdeņiem var applūst ielas un to posmi, pagrabtelpas, kā arī ar neattīrītiem notekūdeņiem var tikt piesārņota vide, tai skaitā virszemes ūdeņi. Centralizētās

⁸¹ SIA “Alūksnes enerģija” vidēja termiņa darbības stratēģija 2023.-2027. gadam

ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ir izbūvētas Alūksnē un visos Alūksnes novada teritorijas pagastos.

Notekūdeņu noplūdes vietās, īpaši, ja ūdens ilgstoši netiek novadīts, rodas labvēlīgi apstākļi dažādu infekcijas perēkļu slimību ierosinātāju izplatībai. Ļoti bīstama ir notekūdeņu iekļūšana tīra ūdens cauruļvados, jo pastāv infekcijas slimību uzliesmojuma risks.

Alūksnes novadā centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas apsaimniekošanas pakalpojumus nodrošina Alūksnes novada pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Rūpe". Saskaņā ar SIA "Rūpe" sniegto informāciju vidēji gadā tiek fiksēti ~15 būtiski bojājumi ūdensapgādes tīklā, kas visos gadījumos savlaicīgi tiek novērsti (parasti 3-5 h laikā).

29. attēls. Inženierkomunikācijas, nozīmīgākie ražošanas uzņēmumi un autoceļi⁸²

3.1.18. Autotransporta avārija

Autotransporta avārija – negadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis, un kā rezultātā ir liels cietušo vai bojā gājušo skaits, kā arī nodarīti būtiski zaudējumi fiziskās vai juridiskās personas mantai vai videi. Autotransporta avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, autotransporta sadursme, autotransporta tehniskais stāvoklis, dabas vai tehnogēnas katastrofas ietekme, ļaunprātīgā rīcība vai terora akts, cilvēciskā faktora radītā kļūda.

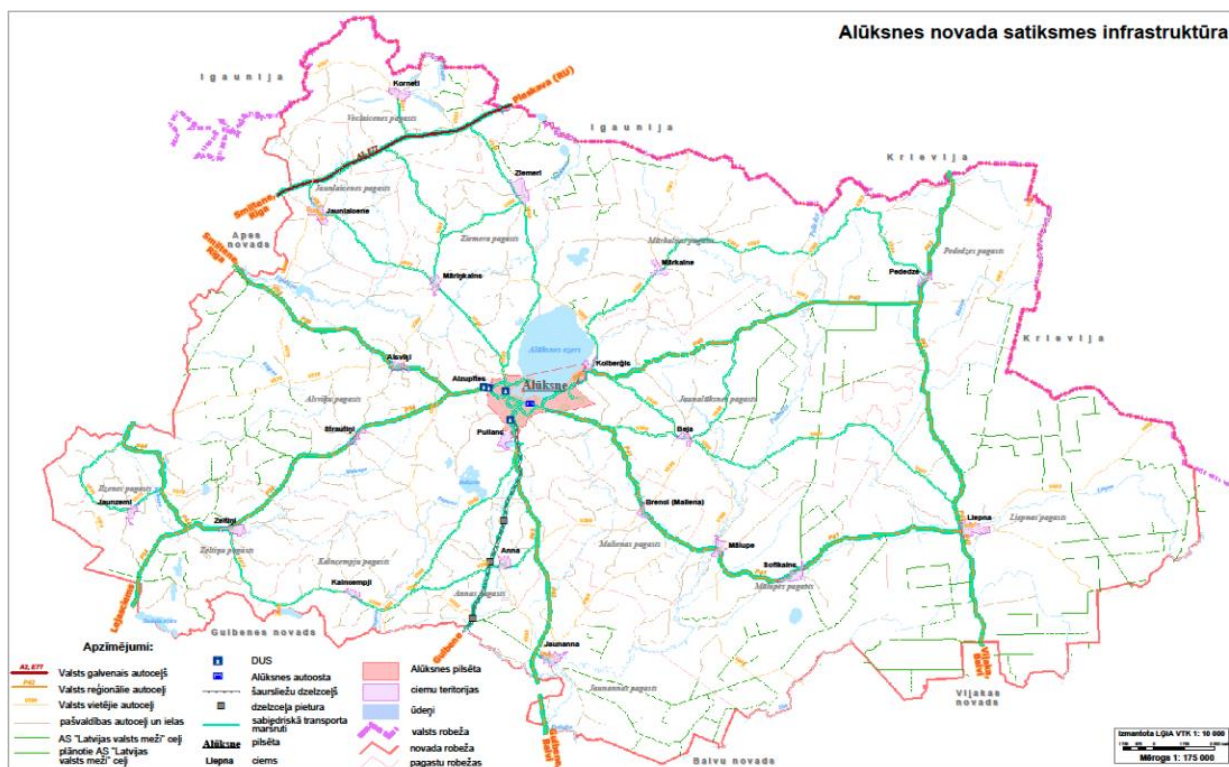
Autotransporta avārija var izraisīt cilvēku bojāeju, bīstamo vielu noplūdi, ugunsgrēku, sprādzienu, būvju bojājumus, ceļu satiksmes apgrūtinājumus, tajā skaitā sastrēgumus un noteiktu ceļu posmu slēgšanu.

Alūksnes novadu šķērso dažādi valsts, reģionālie un vietējie autoceļi:

- starptautiskas nozīmes automaģistrāle A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) jeb Vidzemes šoseja, kas ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš. Autoceļš turpinās Igaunijā kā 7. šoseja, pēc tam Krievijā kā autoceļš A212 līdz Pleskavai;

⁸² Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2030. gadam

- 7 reģionālās nozīmes autoceļi: P34 Sinole-Silakrogs, P39 Alūksne-Ape, P40 Alūksne-Zaiceva, P41 Alūksne-Liepna, P42 Viļaka-Zaiceva-Krievijas robeža (Pededze), P43 Litene-Alūksne, P44 Ilzene-Līzespasts;
- vairāki vietējās nozīmes autoceļi un pašvaldības ceļi. 8. tabulā apkopota informācija par Alūksnes novada autoceļu garumu.

30. attēls. Alūksnes novada satiksmes infrastruktūra

8. tabula

Valsts, pašvaldību un ielu garums Alūksnes novadā (kilometros)⁸³

Gads	Valsts autoceļu garums	Pašvaldības autoceļu garums	Pašvaldību ielu garums	Kopā	Šķembu un grants segumu kopgarums	Procentuālais šķembu un grants segumu īpatsvars (%)
2021	486	622	69	1178	941	79,9
2022	486	622	69	1178	923	78,4
2023	447	659	69	1175	910	77,4
2024	459	659	69	1187	919	77,4

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem Alūksnes novadā 61% sastāda pašvaldības autoceļi un ielas, bet ~77,5% no kopējā ceļu garuma ir ar šķembu un grants segumu. Tāpat secināms, ka pēdējos gados valsts autoceļu garums ir samazinājies, bet pašvaldības autoceļu garums palielinājies.

Avārijas uz autoceļiem ietekmē autoceļu tehniskais stāvoklis un satiksmes intensitāte. Kā vērā ņemams risks Alūksnes novadā ir bīstamo kravu pārvadājumi pa autoceļu A2 Rīga-Sigulda-

⁸³ Centrālās statistikas pārvaldes datubāze (https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TR_TRS/TRS020)

Igaunijas robeža (Veclaicene). Bīstamo kravu pārvadājumi notiek arī pa reģionālās nozīmes autoceļiem, piemēram, virzienā Daugavpils-Igaunija.

Zemāk tabulā apkopota informācija par transporta intensitāti uz valsts galvenā un reģionālajiem ceļiem, kas šķērso Alūksnes novadu.⁸⁴

9. tabula

Ceļš	A2	P34	P39*	P40*	P41*	P42*	P43*	P44
2021	565	1339	2309	1142	686	Nav datu	1760	382
2022	891	1289	2217	1320	735	236	1866	435
2023	795	1331	2042	846	701	115	1755	508
2024	711	1119	1173	1030	544	145	1548	420
2021 KT%	39	5	10	8	7	Nav datu	7	10
2022 KT%	40	7	10	7	7	2	11	9
2023 KT%	37	7	7	12	9	6	7	6
2024 KT%	34	6	15	11	12	5	9	12

* Ņemot vērā, ka informācija par automašīnu intensitāti ir sadalīta pa kilometriem (no X km – līdz X km), konkrētajā ailē norādītas vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī.

KT – kravas automašīnas.

Pēc 9. tabulā iekļautās informācijas var secināt, ka Alūksnes novadā vislielākā vieglo automašīnu transporta intensitāte novērojama uz valsts reģionālajiem autoceļiem P39 Alūksne-Ape un P43 Lītene-Alūksne. Savukārt vislielākā kravas automašīnu intensitāte novērojama uz valsts nozīmes autoceļa A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene). Statistikas dati liecina, ka vieglo automašīnu intensitātei uz autoceļiem piemīt tendence samazināties. Kravas automašīnu intensitāte uzskatāma par mainīgu un ir atkarīga no izmantotā ceļa posma. Samazinoties satiksmes intensitātei, samazinās transporta avāriju risks.

Zemāk tabulā apkopoti Centrālās statistikas pārvaldes dati par ceļu satiksmes negadījumiem Alūksnes novadā 2020.-2023. gadā.⁸⁵

10. tabula

Gads	CSNg (kopā)	CSNg ar cietušajiem	Gājuši bojā	Ievainotie	T.sk. smagi ievainotie
2020.	72	14	0	18	0
2021.	85	21	1	21	2
2022.	74	10	0	13	2
2023.	78	23	1	22	3

Atbilstoši statistikas datiem Alūksnes novadā gadā vidēji notiek 77 ceļu satiksmes negadījumi, no kuriem ~ 21% gadījumu ir cietušie vai ievainotie. Bojā gājušo skaits ir neliels – četros gados 2 cilvēki.

⁸⁴ Avots: Satiksmes intensitāte – Latvijas Valsts Ceļi (Ivceli.lv)

⁸⁵ Avots: <https://www.csdd.lv/celu-satiksmes-negadijumi/celu-satiksmes-negadijumu-sadalijums-pa-pagastiem>

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) ceļu satiksmes negadījumi ar bīstamo vielu noplūdēm Alūksnes novadā nav konstatēti.

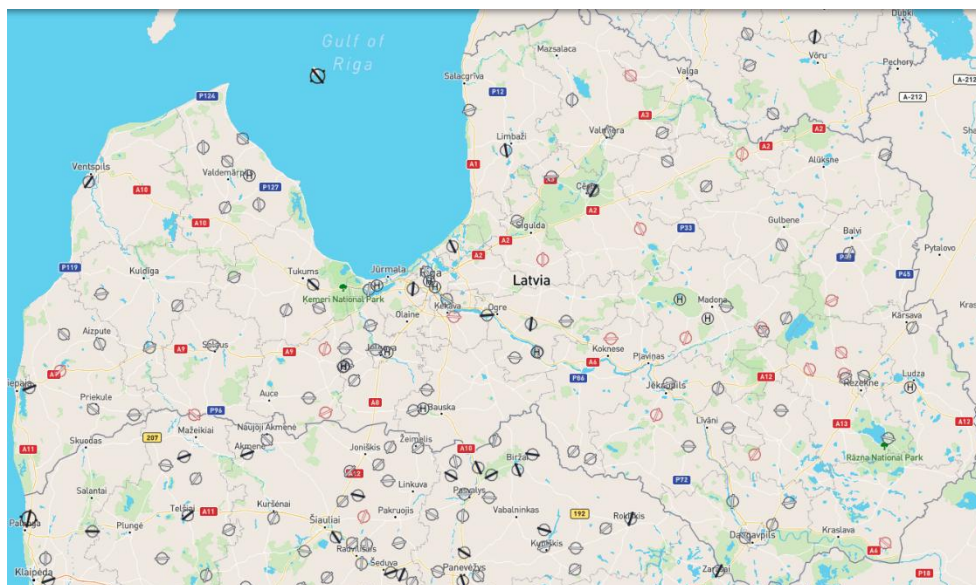
Alūksnes novadā autotransporta avārijas novērtētas kā maznozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.19. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi

Vispārējās nozīmes aviācijā ietilpst privāti gaisa kuģi, tai skaitā, helikopteri un deltaplāni, kuru nelaimes gadījuma iespējamība ir lielāka, bet izraisītās sekas ir maznozīmīgas. Komercaviācijā tiek iekļauti tie gaisa kuģi, kuri veic pasažieru un kravu pārvadājumus, un kam ir izteiktas stingrākas drošības prasības, tādēļ šādu gaisa kuģu nelaimes gadījumu skaits ir ar mazāku iespējamību.

Dažādu iemeslu dēļ (nelabvēlīgi laika apstākļi, pilotu vai dispečeru kļūdas, gaisa kuģu sadursmes ar putniem, terora akts, gaisa kuģu tehniskie bojājumi u.c.) var notikt aviācijas nelaimes gadījumi. Ja negadījums notiek lidlauka teritorijā, tad sekas, visticamāk, būs saistītas ar pašu gaisa kuģi (kuģiem), pasažieriem, lidlauka ēku un būvju bojājumiem, kā arī ar lidlaukā izvietotās aeronavigācijas infrastruktūras bojājumiem. Aviācijas negadījums ārpus lidlauka teritorijas rada draudus gaisa kuģī esošajiem cilvēkiem, kā arī cilvēkiem, infrastruktūrai un videi avārijas vietā. Aviācijas negadījums var izraisīt ēku un būvju sagrūšanu, mežu vai objektu ugunsgrēkus, bīstamo vielu noplūdes un cita veida apdraudējumus.

Pēc publiski pieejamās informācijas Alūksnes novadu nešķērso aviācijas Āzijas, Ziemeļamerikas, Tuvo Austrumu, Austrālijas un Okeānijas gaisa satiksmes koridori. Alūksnes novadam tuvākais, darbībā esošais civilās aviācijas lidlauks atrodas Priekuļu pagastā, Cēsu novadā (31. attēls).

31. attēls. Lidlauki Latvijā.⁸⁶

Melnie aplīši – sertificētie lidlauki.

Pelēkie aplīši – nesertificētie lidlauki.

Sarkanie aplīši – neizmantojami lidlauki.

Ar H burtu apzīmēti helikopteru nolaišanās laukumi.

⁸⁶ Avots: <https://myairfields.com/index.html>

Zemāk tabulā apkopoti Aviācijas drošības tīkla (Aviation Safety Network) publicētie dati par aviācijas nelaimes gadījumiem ar gaisa kuģi Latvijā.⁸⁷

11. tabula

Gads	Aviācijas negadījumu skaits	Bojāgājušie	Aviācijas negadījuma vieta
2020.	2	0	Rumbulas lidlauks Ādažu lidlauks
2021	3	1	Limbažu lidlauks Cēsu lidlauks (Priekuļi) Rīgas starptautiskā lidosta
2022.	2	4	Rīgas dienvidu daļa 37 km no Ventspils (Baltijas jūra)
2023.	1	0	Rīgas starptautiskā lidosta
2024.	2	0	4 km no Rīgas lidostas Ādažu novads

Saskaņā ar Aviācijas drošības tīkla publicēto informāciju Latvijā gadā vidēji tiek reģistrēti 2 nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi, bojāgājušo skaits ir salīdzinoši neliels – pēdējo piecu gadu laikā notikuši 10 aviācijas negadījumi, divos no tiem bojā gāja 5 cilvēki. Nelaimes gadījumos cietušie (bojāgājušie) ir gaisa kuģu vadītāji privātajā sektorā. Aviokompāniju pasažieru lidmašīnu avārijas ar bojāgājušajiem Latvijas teritorijā nav notikušas kopš Latvijā traģiskākās aviokatastrofas 1967. gadā reisā Rīga-Liepāja.

Pāri Latvijas Republikas teritorijai pārlidojumus regulāri veic civilās aviācijas un valsts gaisa kuģi, kas pārvadā augsta riska bīstamās vielas, un to pārvadājumi atļauti ar vienreizējo izņēmuma atļauju, piemēram, sprāgstvielas, toksiskas vielas, kodolreaktoru degviela vai radioaktīvie atkritumi.

Potenciālā aviācijas nelaimes gadījuma ar bīstamām vielām īpatnība ir tāda, ka gaisa kuģis var avarēt un bīstamo vielu noplūde var notikt valsts teritorijā vietās, kas atrodas tālu no piebraucamajiem ceļiem – mežos, purvos, ūdenstilpnēs.

Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi Alūksnes novadā novērtēts kā nozīmīgs risks ar ļoti zemu varbūtību.

3.1.20. Dzelzceļa transporta katastrofa

Dzelzceļa transporta katastrofa – ar dzelzceļa transporta izmantošanu saistīts notikums, kas radījis apdraudējumu un postījumus cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus. Dzelzceļa transporta katastrofa var notikt dažādu iemeslu dēļ: bojāts dzelzceļa ritošais sastāvs, dzelzceļa infrastruktūras bojājums, vilciena sadursme ar priekšmetiem, autotransportu pārbrauktuvē vai citu vilcienu, cilvēciskā faktora radītā kļūda, trešo pušu neatļautas un nelikumīgas darbības (piemēram, terora akti uz dzelzceļa) u.c. Dzelzceļa transporta katastrofas var izraisīt sprādzienus, ugunsgrēkus vai arī bīstamo ķīmisko vielu noplūdi, radot cilvēku upurus un vides piesārņošanu.

Pa dzelzceļu bīstamās kravas galvenokārt tiek pārvadātas pa Austrumu-Rietumu dzelzceļa tranzīta koridoru uz Latvijas ostām. Šie tranzīta maršruti ir šādi:

⁸⁷ Avots: <https://asn.flightsafety.org/wikibase/>

Zilupe-Rēzekne II-Krustpils-Jelgava-Tukums II-Ventspils;
Indra-Daugavpils-Krustpils-Jelgava-Tukums II-Ventspils;
Zilupe-Rēzekne II-Krustpils-Jelgava-Liepāja;
Indra-Daugavpils-Krustpils-Jelgava-Liepāja;
Zilupe-Rēzekne II-Krustpils-Rīga;
Indra-Daugavpils-Krustpils-Rīga;
Rīga-Valka (Rīga-Valga (Lugaži));
Kārsava-Rēzekne I-Daugavpils-Eglaine.

Alūksnes novadā vienīgā dzelzceļa līnija ir šaursliežu dzelzceļa līnija Alūksne-Gulbene. Šis ir vienīgais aktīvais dzelzceļš Alūksnes novadā un ir unikāla Latvijas kultūrvēsturiskā vērtība. Šaursliežu dzelzceļa sastāvs jeb Bānītis regulāri veic pasažieru pārvadājumus un darbojas arī kā tūrisma objekts. Alūksnes novadu nešķērso nozīmīgas dzelzceļa līnijas, līdz ar ko netiek veikti bīstamu kravu vai apjomīgi pasažieru pārvadājumi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, dzelzceļa katastrofa Alūksnes novadā uzskatāma par neiespējamu, savukārt dzelzceļa transporta avārija vērtējama kā maznozīmīgs risks ar ļoti zemu varbūtību, līdz ar to preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi sīkāk netiek apskatīti.

3.1.21. Sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri

Sabiedriskās nekārtības rodas sabiedrības grupu savstarpējā konflikta rezultātā, kā arī masu pasākumu (koncerti, svētku pasākumi, sporta sacensības u.tml.) laikā atsevišķu iedzīvotāju grupu neapmierinātības rezultātā, protestējot pret valsts vai pašvaldību institūciju darbību vai bezdarbību, kā arī masu pasākumu organizēšanas laikā.

Nemieri – cilvēku grupu pretlikumīgas darbības, kas apdraud Satversmē noteikto valsts demokrātisko iekārtu, valsts suverenitāti vai teritoriālo integritāti.

Masu pasākumi var pāraugt nemieros, ja sabiedriskās kārtības uzturētāji savlaicīgi nereaģē uz protesta akciju, mītiņu, streiku vai konfliktiem, kā arī, ja šādiem pasākumiem netiek piesaistīti pietiekami resursi to koordinēšanai.

Sekas sabiedrisko nekārtību rezultātā var būt šādas: kaitējums cilvēku veselībai, mantu bojāšana vai iznīcināšana, traucēta sabiedriskā kārtība, traucēta transportlīdzekļu un cilvēku pārvietošanās, apdraudēta robežas šķērsošana, grautiņi, postījumi, dedzināšana, vardarbība, pretošanās varas pārstāvjiem un laupīšana.

Atbildīgās instances par kārtības uzturēšanu ir pašvaldības policija, bet lielu nekārtību laikā var tikt pieaicināti papildspēki, piemēram, kārtības policija un tās specvienība “Alfa” (Valsts policija) un Zemessardze, kas funkcionē kā NBS teritoriālā karaspēka struktūra.

Sabiedrisko kārtību Alūksnes novadā nodrošina Alūksnes novada pašvaldības policija. Pašvaldības policija ir pašvaldības domes dibināta, apbruņota militarizēta administrācijas struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju izpildi sabiedriskās kārtības uzturēšanā un personu saukšanu pie administratīvās atbildības par pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu. Pašvaldības policijas pienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, īpašumu un tiesības, kā arī sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem. Alūksnes pilsētā atrodas Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Ziemeļvidzemes iecirknis. Novērojot cilvēku neatļautu pulcēšanos, agresijas pazīmes un citas aizdomīgas darbības, sazināties ar Valsts policiju (110) vai arī Pašvaldības policiju (64323156).

Sabiedrisko nekārtību radītais risks ir ļoti nepastāvīgs un grūti prognozējams un lielā mērā atkarīgs no sociālekonomiskās un politiskās situācijas visā valstī.

Līdz šim Alūksnes novadā sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri nav fiksēti. Tomēr, ņemot vērā, ka šie riski Latvijā kopumā tiek novērtēti ar augstu ticamības līmeni, kā arī ņemot vērā aktuālo ģeopolitisko situāciju pasaulē, sabiedrisko nekārtību un iekšējo nemieru riska varbūtība ir ar tendenci pieaugt. Alūksnes novadā iepriekš minētais risks vērtējams kā nozīmīgs, ar zemu varbūtību.

3.1.22. Terora akti

Terorisma draudu līmenis Latvijā ir zems, bet jāņem vērā, ka Latvija ir Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (turpmāk NATO) un Eiropas Savienības dalībvalsts.

Lai arī teroristu veiktie uzbrukumi atšķiras pēc vēriena, veida un mērķa, tiem visiem ir kopīgs cēlonis – radikalizācija ekstrēmistiskas ideoloģijas ietekmē. Potenciālās sekas šādos noziedzīgos nodarījumos skar valsts un līdz ar to visas sabiedrības drošības intereses, valsts aizsardzības spējas un valsts konstitucionālo iekārtu. Viens no būtiskiem riskiem ir internetā brīvi pieejamie teroristisko organizāciju propagandas materiāli. Propaganda Valsts drošības dienesta (turpmāk VDD) vērtējumā ir viens no noteicošajiem faktoriem, kas šobrīd ietekmē Eiropā dzīvojošo personu radikalizēšanos, kā arī iesaistīšanos teroristiskās darbībās. Latvijā dzīvojošu personu radikalizācija un iespējama iesaistīšanās teroristiskās darbībās pašlaik ir lielākais drauds valsts drošībai pretterorisma jomā. Radikalizācija tiešu kontaktu vai teroristu propagandas materiālu ietekmē var skart jebkuru personu, kura ir pakļāvīga ideoloģiskai ietekmei.

Teroristi savu mērķu sasniegšanai visbiežāk izmanto improvizētus sprādzienbīstamus priekšmetus un šaujamo ierociņus. Īpaši negatīvas sekas var radīt teroristisks uzbrukums, pielietojot ķīmiskas, bioloģiskas vai radioaktīvas vielas. Teroristiski uzbrukumi var būt vērsti pret cilvēkiem, kā arī pret kritiskās infrastruktūras objektiem (īpaši transporta un sakaru infrastruktūru). Tomēr pastāv arī iespēja, ka teroristi var izvēlēties tā sauktos “vieglās mērķus” - objektus, kuros pastāvīgi uzturas daudz cilvēku un kurus, ņemot vērā to specifiskās funkcijas, ir grūti aizsargāt pret teroristiska rakstura uzbrukumiem (tirdzniecības centri, sporta un izklaides kompleksi, viesnīcas utt.). Terora aktu dažādo veidu un raksturu dēļ ir grūti paredzēt iespējamo seku ietekmi uz iedzīvotājiem, attiecīgo teritoriju un vidi. Lai sekmīgi reaģētu terora aktu gadījumā un operatīvi likvidētu teroristisko darbību rezultātā izraisīto katastrofu sekas, nepieciešama dienestu pastāvīga gatavība.

Latvijā par terorisma draudu identificēšanu un novēršanu primāri atbild Iekšlietu ministrija (turpmāk IeM) un VDD. Situācijās, kad šīs struktūrvienības netiek galā, var būt nepieciešams piesaistīt NBS palīdzību, īpaši Zemessardzi. Veicamo pretterorisma preventīvo pasākumu kopumu nosaka Nacionālais pretterorisma plāns, kuru izstrādā VDD. VDD sadarbībā ar citām institūcijām ir izstrādājis un regulāri aktualizē tipveida reaģēšanas plānus, kas paredz rīcību, ja teroristiska rakstura apdraudējums vērsts pret sauszemes objektiem⁸⁸, civilās aviācijas gaisa kuģiem⁸⁹, ostām un ostas iekārtām⁹⁰.

Latvijā pielieto VDD izstrādāto terorisma draudu līmeņa sistēmu. Šī sistēma paredz četrus terorisma draudu līmeņus⁹¹:

⁸⁸ Ministru kabineta 13.12.2017. rīkojums Nr.754, Pretterorisma plāns “Objekts” <https://likumi.lv/ta/id/295832-par-ricibas-planu-sauszemes-objektu-apdraudejumu-gadjuma-preterorisma-plans-objekts>

⁸⁹ Ministru kabineta 13.12.2017. rīkojums Nr.755 Pretterorisma plāns “Lidmašīna” <https://likumi.lv/ta/id/295833-par-ricibas-planu-civilas-aviacijas-gaisa-kugu-un-objektu-apdraudejumu-gadjuma-preterorisma-plans-lidmasina>

⁹⁰ Ministru kabineta 13.12.2017. rīkojums Nr.755 Pretterorisma plāns “Kuģis” <https://likumi.lv/ta/id/295866-par-ricibas-planu-kugu-ostu-un-ostas-iekartu-apdraudejumu-gadjuma-preterorisma-plans-kuģis>

⁹¹ Valsts civilās aizsardzības plāns

	zems terorisma draudu līmenis (zils) – izsludina situācijā, ja pastāv vispārēja rakstura terorisma draudi (ikdienas situācija);
	paaugstināts terorisma draudu līmenis (dzeltens) – izsludina situācijā, ja ir pieaugoši terorisma draudi;
	augsts terorisma draudu līmenis (oranžs) – izsludina situācijā, ja ir apstiprināti terorisma draudi konkrētam objektam, tautsaimniecības sektoram vai valsts reģionam
	īpaši augsts terorisma draudu līmenis (sarkans) – izsludina situācijā, ja ir noticis terora akts vai terora akts vairs nav novēršams

Kā liecina prakse, anonīmus telefoniskus brīdinājumus par sprādzienbīstamu priekšmetu uzstādīšanu ēkās vai sabiedriskās vietās parasti saņem VUGD. Vairumā gadījumu šādu zvanu autori ir pusaudži, iereibuši vai psihiski nelīdzsvaroti cilvēki. Saņemot šādu informāciju, uz norādīto vietu tiek izsūtīti iekšlietu un drošības dienesti, kā arī kinologi ar suņiem. Tiek veikta ēkā/vietā esošo personu evakuācija un ēkas/vietas pārmeklēšana.

Potenciālās uzbrukuma vietas parasti ir blīvāk apdzīvotas, publiskas vietas, kur masveidā var uzturēties daudz cilvēku. Alūksnes novadā kā potenciālā uzbrukuma vieta varētu būt Alūksnes pilsēta. Par uzbrukuma vietām varētu tikt izvēlēti, piemēram, veikali, tirgi, izglītības iestādes, ārstniecības iestādes vai citas vietas, kur ikdienā apgrozās cilvēki. Īpaša uzmanība drošībai jāpievērš publisku pasākumu laikā.

SPKC ir izstrādājis informāciju iedzīvotājiem, kā rīkoties ārkārtas situācijās, kad saņemts nezināms sūtījums un ir aizdomas par bioterorismu⁹². Jāatceras, ka tīši izraisītu bioloģisku vielu izplatības gadījumā nevar būt vienotas universālas vadlīnijas rīcībai jebkurā situācijā. Svarīgi ir atcerēties vispārējos ieteikumus rīcībai, lai ikviens varētu aizsargāt sevi un līdzcilvēkus ārkārtas situācijā, atvieglojot arī palīdzības dienestu darbu. Pazīmes, kas var liecināt par aizdomīgu pasta sūtījumu:

- eļļaini, krāsaini traipi;
- īpatnēja smaka;
- sataustāma pulverveidīga, želejveidīga vai granulēta viela;
- draudoši uzraksti, piemēram, “Sibīrijas mēris (Anthrax)” vai citi.

Jābūt piesardzīgiem gadījumos, kad sūtījums saņemts no ārvalstīm, bet sūtītājs nav pazīstams vai to nav iespējams identificēt.

Ieteikumi, kā rīkoties, ja saņemts aizdomīgs pasta sūtījums:

- neaiztikt un nepārvietot sūtījumu;
- zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112;
- atrodoties ēkas iekšpusē, aizvērt logus un durvis, pamest telpas;
- izslēgt gaisa kondicionēšanas sistēmu;
- turēties atsevišķi no citiem cilvēkiem, kuri nav bijuši kontaktā ar sūtījumu;
- netūrieties un necentieties savākt no sūtījuma izbirušu vielu;
- sasmērētu vai bojātu apģērbu neslaucīt ar birsti – netūrumus aizvākt ļoti uzmanīgi;
- nevest sūtījumu uz policiju.

Ieteikumi, kā rīkoties, nonākot saskarē ar aizdomīgu bioloģisku materiālu:

⁹² SPKC informācija iedzīvotājiem, kā rīkoties ārkārtas situācijā <https://www.spkc.gov.lv/lv/arkartas-situacijas>

- saglabāt mieru un informēt glābšanas dienestu pa tālruni 112;
- nepieskarties acīm, degunam vai kādai citai sava ķermeņa daļai;
- ja iespējams, nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni;
- izolēt atsevišķā telpā visas personas, kas tikušas pakļautas nezināmās vielas ietekmei;
- maksimāli izvairīties no cilvēku pārvietošanās ārpus inficēšanās zonām;
- turēt drošā attālumā no incidenta vietas citus cilvēkus;
- ievērot policijas un glābšanas dienestu norādījumus.

Pie terorisma var pieminēt arī kibernoziegumus, kas mūsdienu tehnoloģiju un interneta laikmetā paliek aizvien populārāki. Pie kibernoziegumiem pieskaitāmas fizisko un juridisko personu informācijas zādzības un krāpniecības mēģinājumi. Lielākā mērogā ir iespējami kiberuzbrukumi valsts, pašvaldību, uzņēmumu elektroniskajām sistēmām, mājaslapām un serveriem.

Saskaņā ar publiski pieejamiem datiem, kiberuzbrukumi valsts iestādēm ir būtiski pieauguši pēc 2022. gada, kas saistāms ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Biežs apdraudējums ir tā sauktie DDoS⁹³ jeb izkliedēti pakalpojuma atteices uzbrukumi ar mērķi padarīt kādu interneta pakalpojumu (piemēram, tīmekļvietni, serveri vai lietotni) nepieejamu lietotājiem, pārpludinot to ar milzīgu daudzumu pieprasījumu no dažādiem avotiem. Šie uzbrukumi galvenokārt ir vērsti uz pieejamības traucējumiem nevis sensitīvas informācijas iegūšanu. Tāpat tiek fiksēti ielaušanās mēģinājumi IT sistēmās – piemēram, uzbrukumi e-pakalpojumiem (e-veselība, VID u.c.). Sociālā inženierija un pikšķerēšana tiek bieži izmantota, lai iegūtu piekļuvi uzņēmumu vai privātpersonu datiem.

Latvijā darbojas kiberincidentu novēršanas institūcija CERT.LV, kuras uzdevums ir sniegt atbalstu valsts institūcijām informācijas tehnoloģiju (turpmāk IT) drošības jomā, sniegt atbalstu IT drošības incidentu novēršanā jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, ja incidentā iesaistīta Latvijas IP adrese vai .LV domēns. Savukārt par kiberdrošības jautājumiem valsts drošības kontekstā atbild Nacionālais kiberdrošības centrs, kas atrodas AM pakļautībā un darbojas ciešā sadarbībā ar citām valsts drošības iestādēm, īpaši ar CERT.LV un Satversmes aizsardzības biroju.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (publicēts 08.06.2020.) Alūksnes novadā nav fiksēti terora akti. Visās republikas pilsētās un novados ikdienā notiek kiberuzbrukumi, kas saistīti ar fizisko un juridisko personu informācijas zādzībām un krāpniecības mēģinājumiem, bet mazos apmēros. 2024. gada novembrī vairākās pašvaldībās, tostarp Alūksnes novada pašvaldībā, notika datu drošības incidents, kura laikā nenoskaidrotas personas ieguva piekļuvi SIA “ZZ Dats” uzturētās vienotās pašvaldību sistēmas datu bāzēm, iegūstot informāciju par pašvaldību darbiniekiem un iedzīvotājiem.

Nemot vērā iepriekš minēto, terora akti Alūksnes novadā novērtēti kā augsts risks ar ļoti zemu varbūtību, savukārt kiberuzbrukumi kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

⁹³ No angļu: *distributed denial-of-service* (DDoS)

3.1.23. Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā

Saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 23.⁵ un 36. pantu, Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 3. panta trešo daļu un Valsts CAP, Alūksnes novada pašvaldībā ir izstrādāta un apstiprināta (Alūksnes novada pašvaldības domes 25.01.2024. lēmums Nr. 16, sēdes protokols Nr. 1, 17. punkts) CAP sadaļa “Alūksnes novada civilās aizsardzības darbības militāra iebrukuma gadījumā un kara laikā” (ierobežotas pieejamības informācija).

Civilās aizsardzības sistēmas darbību kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā koordinē IeM sadarbībā ar VUGD, izveidojot Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, kas savukārt koordinē civilās aizsardzības jautājumus ar pašvaldībām. Savukārt civilās aizsardzības uzdevumu izpildi kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā pašvaldībās koordinē pašvaldību institūciju vadītājs, plānojot un īstenojot sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā pašvaldības institūcijām noteikto pasākumu izpildi, pašvaldību institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanu un nepieciešamo rīcību, nodrošinot pamatvajadzības gan Alūksnē, gan Alūksnes novadā.

Militārā iebrukuma, kara vai to draudu gadījumā pašvaldības Civilās aizsardzības komisijai ir šādi pamatuzdevumi:

iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšana, atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam;

- atbalsta sniegšana valsts aizsardzības sistēmai.

Lai sagatavotos atbalsta sniegšanai valsts aizsardzības sistēmai, pašvaldības Civilās aizsardzības komisija sadarbojas ar Zemessardzes 31. kājnieku bataljonu, organizējot un iesaistoties dažādās mācībās, kuru laikā tiek apzināti algoritmi rīcībai militāra iebrukuma gadījumā.

Kara gadījumā NBS kopā ar CAK organizē krīzes komunikācijas grupas izveidi, kuras darbība tiek organizēta atbilstoši Valsts CAP.

3.2. Risku matrica

Kopējais katastrofu novērtējums Alūksnes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā ir atspoguļots risku matricā jeb Alūksnes novada katastrofu risku kopsavilkumā (12.tabula).

Lai nodrošinātu vienotu pieeju katastrofu risku novērtēšanā, tika izmantota VUGD izstrādātā riska novērtēšanas metodika (rekomendācijas)⁹⁴. Risku matrica ir iespējamības un ietekmes dimensiju attēlošanas paņēmieni, kas grafiski attēlo dažādus riskus salīdzinošā veidā.

⁹⁴ Avots: <https://www.vugd.gov.lv/lv/media/340/download>

4. ALŪKSNES NOVADA KATASTROFU RISKU KOPSAVILKUMS

Varbūtības/ ticamības ↓ līmenis	Maznozīmīgs risks	Nozīmīgs risks	Vidējs risks	Augsts risks	Ļoti augsts risks
Ļoti augsts		Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki			
Augsts	Autotransporta avārija	Epizootijas Epifitotijas Ugunsgrēki ēkās un būvēs Sniegs un putenis Kiberuzbrukumi Pārvades elektrotīklu bojājumi	Apledojums Lietusgāzes un ilgstošas lietavas Stiprs sals Slapja sniega nogulums	Epidēmijas, pandēmijas	
Vidējs		Pērkona negaiss un krusa Karstums Sausums Pali un plūdi, vējuzplūdi Sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri	Vētras un krasas vēja brāzmas		
Zems	Zemes Nogruvumi	Avārija dabaszāzes apgādes sistēmā Būvju sabrukums	Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā		
Ļoti zems	Zemestrīces Dzelzceļa transporta avārija	Radiācijas avārija Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi		Terora akti Bioloģisko vielu negadījumi	
Apdraudējuma iespējamo seku līmenis →	Maznozīmīgas sekas	Nozīmīgas sekas	Vidējas sekas	Smagas sekas	Katastrofālas sekas

5. PREVENTĪVIE, GATAVĪBAS, REAĢĒŠANAS UN SEKU LIKVIDĒŠANAS PASĀKUMI ATSEVIŠĶI KATRAM RISKAM

13. tabula

ZEMESTRĪCES

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Informācijas par konstatētiem seismiskiem notikumiem iegūšana, izpēte un analīze	Ne retāk kā 1 reizi četros gados	CAK	CAK	LVĢMC CAK
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
4.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Ne retāk kā reizi 4 gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
6.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki

Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu informēšana par iespējamo zemestrīci	Pēc nepieciešamības	LVĢMC Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	LVĢMC Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	LVĢMC Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD	VUGD	VUGD Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti LVĢMC
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
7.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS

8.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
9.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
10.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
11.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas

12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<p><i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</p> <p><i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</p>	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai ANP institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas Alūksnes novada dome ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas Alūksnes novada dome ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

ZEMES NOGRUVUMS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Iekšzemes ūdeņu piekrastes, jūras piekrastes sauszemes daļas, plūdu risku teritoriju piekrastes, aizsargājamas dabas teritoriju un pašvaldību saistošos noteikumos noteikto sauszemes atjaunošana un nostiprināšana	2023.-2027. gads	VARAM Alūksnes novada dome	ANP centrālā administrācija ANP iestāde "ALJA" ANP iestāde Būvvalde	ANP centrālā administrācija ANP iestāde "ALJA" ANP iestāde Būvvalde ANPAP Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.-2027. gads	SM Alūksnes novada dome	VAS "Latvijas Valsts ceļi" ANP centrālā administrācija	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde ANPAP
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
4.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas	Ne retāk kā reizi 4 gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes CAK Iesaistītās ANP iestādes

	pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana				un kapitālsabiedrības Komersanti
7.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana ⁹⁵	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības Iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
8.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu informēšana par iespējamo zemes nogruvumu	Pēc nepieciešamības	CAK Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	CAK PP Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	PP Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD	VUGD CAK ANP sabiedrisko attiecību speciālisti	VUGD Valsts institūcijas ANP attiecību speciālisti Alūksnes novada VPKAC Alūksnes TIC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji

⁹⁵ Ministru kabineta 17.07.2019. rīkojums Nr.380 "Par Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam"

5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
10.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas

11.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD Alūksnes novada dome	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības institūcija CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs VUGD NMPD VP VMD VAS “Latvijas Valsts ceļi” Valsts vai ANP institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas VUGD NMPD VP VMD Austrumu virsmežniecība VAS “Latvijas Valsts ceļi” Valsts vai ANP institūcija CAK
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

PALI, PLŪDI UN VĒJUZPLŪDI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Pretplūdu pasākumu organizēšana, esošo hidrotehnisko būvju, tehnoloģisko iekārtu un pārgāzņu pārbūve un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"	Alūksnes novada dome CAK ANP centrālā administrācija VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"	CAK ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"
2.	Meliorācijas sistēmu uzturēšana un būvniecība	Pastāvīgi	ZM Alūksnes novada dome	ZM VSIA ZMNĪ ANP centrālā administrācija	ZM VSIA ZMNĪ ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde SIA "Rūpe"
3.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija CAK VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija ANP iestāde "ALJA" ANP iestāde Būvvalde CAK VSIA ZMNĪ
4.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2023.-2027. gads	Alūksnes novada dome VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde SIA "Rūpe" VSIA ZMNĪ
5.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti

6.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
7.	Dabisko teritoriju (zaļās infrastruktūras) pilnīga vai daļēja atjaunošana un “zaļo” risinājumu izmantošana plūdu risku novēršanai	2020.-2027. gads	VARAM VSIA ZMNĪ Alūksnes novada dome	VARAM VSIA ZMNĪ ANP centrālā administrācija	VSIA ZMNĪ ANP centrālā administrācija
9.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.-2027. gads	SM Alūksnes novada dome	VAS “Latvijas Valsts ceļi” ANP centrālā administrācija	VAS “Latvijas Valsts ceļi” VAS “Latvijas autoceļu uzturētājs” ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde ANPAP
10.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
11.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Ne retāk kā reizi 4 gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
12.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
13.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
14.	Nodrošināt automātisko līmeņu mērītāju uzstādīšanu un mērījumu veikšanu mazo HES augšbjefā un lejasbjefā, nodrošinot LVĢMC un	2024.-2027. gads	VARAM	VVD	HES īpašnieks

	VVD ar operatīvajiem līmeņu mērījumu datiem plūdu gadījumos				
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu informēšana par iespējamiem paliem, plūdiem un vējuzplūdiem	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC CAK PP Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC PP Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD LVĢMC CAK AS "Latvenergo"	VUGD LVĢMC CAK ANP sabiedrisko attiecību speciālisti AS "Latvenergo"	VUGD Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VVD CAK PP	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO

7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
10.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
11.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD Alūksnes novada dome	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas

					Reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības institūcija CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai ANP institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK
Ledus, vižņu, koku sanesumu un gultnes spridzināšanas kārtība plūdu (palu) periodā					
1.	Lēmuma pieņemšana par nepieciešamību veikt ledus, vižņu, koku sanesumu un gultnes spridzināšanas darbus (turpmāk – spridzināšanas darbi) – lēmumā norāda laikposmu, kad paredzēts veikt spridzināšanas darbus, kā arī darbu veikšanas vietu (adrese vai vietas koordinātas) ⁹⁶ , lēmuma apstiprināšana	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.	Pašvaldības sadarbības civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētāja parakstītā lēmuma nosūtīšana Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam ⁹⁷	Pēc lēmuma pieņemšanas	CAK	CAK	CAK
3.	Blakus esošās pašvaldības informēšana par pieņemto lēmumu veikt spridzināšanas darbus, kura atrodas upes lejtecē	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK

⁹⁶ https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Sakotnejais_pludu_riska_NOVERTEJUMS.pdf

⁹⁷ <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/?doc=18713>

4.	Spridzināšanas darbu veikšanas vietas, bīstamās zonas norobežošana (teritorijas norobežošana, teritorijas apsardze un citi līdzīgi pasākumi, lai nepieļautu trešo personu nokļūšanu bīstamajā zonā), ņemot vērā Nacionālo bruņoto spēku noteiktās bīstamās zonas robežu	Pastāvīgi	VP PP	VP PP	VP PP VUGD
5.	Spridzināšanas darbu veikšana vietā, līdz minētie darbi ir pabeigti	Pastāvīgi	VUGD VP NMPD PP	VUGD VP NMPD PP	VUGD VP NMPD PP

LIETUSGĀZES, ILGSTOŠAS LIETAVAS, PĒRKONA NEGAISS UN KRUSA, SNIEGS UN PUTENIS, APLEDOJUMS UN SLAPJA SNIEGA NOGULUMS, STIPRS SALS, KARSTUMS, SAUSUMS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.-2027. gads	SM Alūksnes novada dome	VAS "Latvijas Valsts ceļi" ANP centrālā administrācija	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde ANPAP
2.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2023.-2027. gads	Alūksnes novada dome VARAM VSIA ZMNĪ	Centrālā administrācija VARAM VSIA ZMNĪ	Centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde SIA "Rūpe" VSIA ZMNĪ
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
4.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības Iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Papildus dzeramā ūdens nodrošināšana sabiedriskās un publiskās vietās klimatisko ekstrēmu gadījumā	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK ANPAP SIA "Rūpe"	Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas CAK

					ANPAP SIA "Rūpe" SIA "Alūksnes nami" ANP iestāde "Spodra" Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Patversmju vai īslaicīgās uzturēšanās vietas izveidošana un pamatvajadzību nodrošināšana sabiedrības mazāk aizsargāto grupu nodrošināšanai pret klimatiskajiem ekstrēmiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK ANPAP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes novada izglītības iestādes Alūksnes novada kultūras iestādes NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
7.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
8.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu informēšana par prognozētajām ilgstošām lietavām, lietusgāzēm, pērkona negaisu un krusu, sniegu un puteni, apledošanu un slapja sniega nogulumu, salu, karstumu, sausumu, to novēroto intensitāti, radītajām sekām	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC CAK PP Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC PP Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC NMPD

					Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Komersanti Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes

				Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
9.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija	Alūksnes novada dome Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai ANP institūcija CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai ANP institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

VĒTRAS (VĒJA BRĀZMAS), VIESUĻI, KRASAS VĒJA BRĀZMAS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Informācijas par meteoroloģisko un hidroloģisko apstākļu monitoringa rezultātiem iegūšana, izpēte un analīze	Ne retāk kā 1 reizi četros gados	CAK	CAK	LVĢMC CAK
2.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2023.-2027. gads	Alūksnes novada dome VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija ANPAP ANP iestāde Būvvalde SIA "Rūpe" VSIA ZMNĪ
3.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija CAK VARAM VSIA ZMNĪ	ANP centrālā administrācija ANP iestāde "ALJA" ANP iestāde Būvvalde CAK VSIA ZMNĪ
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
5.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības

6.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
7.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Ne retāk kā reizi 4 gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
8.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
9.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu informēšana par prognozēto un sagaidāmo vētras vai krasu vēja brāzmu, viesuļu intensitāti, iespējamām sekām	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK Fiziska vai juridiska persona	CAK PP Fiziska vai juridiska persona	PP Fiziska vai juridiska persona
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD VP VSIA "Latvijas Valsts ceļi" ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi

					Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
6.	Nacionālo bruņoto spēku (tai skaitā Zemessardzes) iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	2 stundas	AIM NBS	NBS VUGD VMD VP VRS Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs A/S "Latvenergo" A/S "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD CAK	NBS VUGD VMD VP VRS Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs A/S "Latvenergo" A/S "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD CAK
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes

				<p>CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki</p>	<p>ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki</p>
10.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija	Alūksnes novada dome Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija
11.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
12.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
13.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības institūcija CAK	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai ANP institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			<i>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</i>		
14.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK
15.	Pēc vēja nodarītiem postījumiem operatīvi veikt bojāto mežaudžu apzināšanu un uzraudzību	Pēc nepieciešamības	VMD	VMD	VMD Meža īpašnieki (valdītāji)
16.	Meža aizsardzības pasākumu veikšana (invadēto koku izvākšana, feromonu slazdu izlikšana u.c.)	Katru gadu	ZM	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)
17.	Atbalsts meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošanai.	Pēc iespējas	ZM	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)

MEŽA UN KŪDRAS PURVU UGUNSGRĒKI

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Ugunsnedrošā laikposma noteikšana un ievērošana	Katru gadu	VMD	VMD Meža īpašnieki (valdītāji)	VMD Meža īpašnieki (valdītāji) Fiziskas un juridiskas personas
2.	Brīdinājuma zīmju izvietošana mežos pie atpūtas vietām un informācijas stendiem par uzmanīgu rīcību ar uguni un informāciju pēc palīdzības uguns nelaimes gadījumā	Katru gadu	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
3.	Meža mineralizēto joslu ierīkošana un uzturēšana ugunsgrēku izcelšanos un izplatības ierobežošanai	Katru gadu pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Dzelzceļa zemes nodalījuma joslas īpašnieks, valsts un pašvaldību autoceļu nodalījuma joslas īpašnieks un meža īpašnieks (valdītājs)
4.	Mežu šķērsojošo ceļu risu izlīdzināšana, kas dziļākas par 0,25 metriem	Katru gadu līdz 1. maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
5.	Ceļu un piebrauktuvju sakārtošana ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām un uzturēšana tādā stāvoklī, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu	Katru gadu līdz 1. maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
6.	Ūdens ņemšanas vietas ierīkošana un atjaunošana	Katru gadu līdz 1. maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks (valdītājs)
7.	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu plāna izstrādāšana un aktualizēšana	Katru gadu līdz 1. aprīlim	VMD	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 5000 hektāriem	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 5000 hektāriem

8.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
9.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
10.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Ne retāk kā reizi 4 gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
11.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
12.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.-2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu informēšana par meža, kūdras purva ugunsgrēku	Pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs CAK Fiziska vai juridiska persona VUGD	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs CAK PP Fiziska vai juridiska persona VUGD	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs PP Fiziska vai juridiska persona VUGD
2.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VMD

					VUGD NMPD VP VVD LVĢMC VI VSIA "Latvijas Valsts ceļi" PP
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VMD VI NMPD LVĢMC VUGD VP VSIA "Latvijas valsts ceļi" CAK	VMD VI NMPD LVĢMC VUGD VP VSIA "Latvijas valsts ceļi" ANP sabiedrisko attiecību speciālisti CAK	VMD VI NMPD LVĢMC VUGD VP VSIA "Latvijas valsts ceļi" ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC VVD Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
5.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs

				Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
7.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
8.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
7.	Ugunsgrēka ierobežošana un dzēšana notikuma vietā	Pēc nepieciešamības	VMD VUGD	VMD VUGD	VMD VUGD Juridiskas un fiziskas personas
8.	Nacionālo Bruņoto spēku (tai skaitā Zemessardzes) iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	2 stundas	AIM NBS	NBS VUGD VMD VP VRS ARCC AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD CAK PP	NBS VUGD VMD VP VRS ARCC AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD PP
9.	Gaisa kvalitātes kontroles veikšanas nepieciešamība (arī iesaistot pārnēsājamās (mobilas) mēriekārtas	Pēc nepieciešamības	VMD CAK	LVGMC VVD	LVGMC VVD

	notikuma vietas apkārtnē (apdzīvoto vietu tuvumā)				
10.	Par gaisa kvalitāti informācijas izvērtēšana un rekomendāciju sagatavošana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	VI	VI VVD	VI VVD CAK LVĢMC
11.	Ugunsgrēka vietas uzraudzība	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD
12.	Meža aizsardzības pasākumu veikšana (invadēto koku izvākšana, feromonu slazdu izlikšana u.c.) meža kaitēkļu masu savairošanās gadījumā.	Katru gadu	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)
13.	Atbalsts meža un purvu ugunsgrēkos iznīcināto mežaudžu atjaunošanai	Pēc nepieciešamības	ZM VMD Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	ZM VMD Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	ZM VMD Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
14.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome Labklājības ministrija	Alūksnes novada dome Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija
15.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
16.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD Alūksnes novada dome	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti

					NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
17.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības institūcija CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai ANP institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
18.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

EPIDĒMIJA, PANDĒMIJA

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Vakcinācijas pret infekcijas slimībām nodrošināšana un kompensāciju mehānismu pilnveidošana visām vecuma grupām	2023.-2027. gads	VM	NVD SPKC ZVA	NVD SPKC Alūksnes novada ārstniecības iestādes, ģimenes ārstu privātprakses
2.	Iedzīvotāju un profesionāļu informēšanas pasākumi par infekcijas slimībām, vakcinācijas nozīmi, sagatavotību un sagaidāmo rīcību epidēmijas un pandēmijas gadījumā	2023.-2027. gads	VM	NVD SPKC NMPD	SPKC NMPD Alūksnes novada ārstniecības iestādes, ģimenes ārstu privātprakses
3.	Infekcijas slimību diagnostika, ziņošana, epidemioloģiskās uzraudzības un pretepidēmijas pasākumu nodrošināšana infekcijas slimību perēkļos	2023.- 2027. gads	VM	SPKC	SIA "Alūksnes novada slimnīca" SIA "Alūksnes primārās veselības aprūpes centrs" (poliklīnika) Ģimenes ārstu privātprakses SIA "E. Gulbja Laboratorija" SIA "Centrālā laboratorija"
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
5.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības

6.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
3.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
4.	Lēmuma pieņemšana un epidemioloģisko pasākumu īstenošana pašvaldībā, saskaņā ar veselības nozares institūciju rekomendācijām, ieteikumiem un pašvaldību pretepidēmijas komisijas lēmumiem, pašvaldību iesaistīšana problēmjauditājumu risināšanā savā teritorijā attiecībā uz sociālās aprūpes, ārstniecības un izglītības iestāžu darbību un pakalpojumiem	Pēc nepieciešamības	SPKC NMPD Alūksnes novada dome LM	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANP sociālās aprūpes centri
5.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</i> <i>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</i>	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

EPIZOOTIJAS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Epidemioloģisko pasākumu pilnveidošana normatīvajos aktos	Pēc nepieciešamības	ZM PVD	ZM PVD	PVD Komersanti
2.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027. gads	Ministrijas ANP noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par dzīvnieku iespējamo saslimšanu ar sevišķi bīstamu infekcijas slimību un profilakses pasākumiem	Pastāvīgi	PVD CAK	PVD VUGD ANP sabiedrisko attiecību speciālisti CAK	PVD VUGD ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
3.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs	CAK Iesaistīto valsts institūciju,

				CAK	ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP ANP Medību koordinācijas komisija
5.	Bīstamo infekcijas slimību apkarošanas pasākumu organizēšana un veikšana	Pastāvīgi	PVD	PVD	PVD SPKC CAK ANP Medību koordinācijas komisija PP
6.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
7.	Dzīvnieku nogalināšanas pasākumu organizēšana, t.sk. dzīvnieku liķu transportēšana uz iznīcināšanas vietu un liķu iznīcināšana, kā arī šo pasākumu kontrole	Pēc nepieciešamības	PVD	PVD	PVD CAK PP ANP Medību koordinācijas komisija VP VUGD Komersanti
8.	Pasākumu veikšana, lai nepieļautu iedzīvotāju un dzīvnieku nonākšanu saskarē ar slimajiem dzīvniekiem un dzīvnieku liķiem t.sk. to transportēšanas laikā, kā arī piekļuves ierobežošana dzīvnieku liķu iznīcināšanas vietām un šo vietu apsardze	Pēc nepieciešamības	PVD	PVD	PVD PP VP

9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK
----	--	-----------	-------------------------------------	--	--

EPIFITOTIJAS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Epifitotiju riskam pakļauto teritoriju monitorings	Pēc nepieciešamības	VAAD CAK Fiziskas un juridiskas personas	VAAD CAK ANPAP ANP iestāde "Spodra" Fiziskas un juridiskas personas	VAAD CAK ANPAP ANP iestāde "Spodra" Fiziskas un juridiskas personas
2.	Alūksnes novada pašvaldības Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumu organizatoriskajā plānā noteikto pasākumu īstenošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	ANPAP PP Fiziskas un juridiskas personas Komersanti	ANPAP PP Fiziskas un juridiskas personas
3.	Meža sanitārā stāvokļa prasību kontrole un īstenošana	Pastāvīgi	VMD Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
4.	Meža ugunsdrošības pasākumu īstenošana un uzraudzība	Pēc nepieciešamības	VMD Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
5.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
6.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
7.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027. gads	Ministrijas ANP centrālā administrācija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Aprošināšanas komersanti

Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi

1.	Apdraudējuma novērtēšana, iespējamo apdraudēto objektu (zemes vienību un augu populācijas) apsekošana, iesaistāmo institūciju apziņošana	Pēc nepieciešamības	ZM VAAD	VAAD	VAAD Zemes īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
2.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par iespējamo augu masveida infekciju	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD VUGD	VAAD VUGD ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Augu vai zemes īpašnieku informēšana par aizdomām uz augu masveida saslimšanu vai slimību izplatību, informēšana par veicamajiem pasākumiem un slimību izplatīšanos ierobežošanas pasākumiem	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD	VAAD ANP sabiedrisko attiecību speciālisti
4.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
5.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
6.	Augiem kaitīgo organismu apkarošanas pasākumu organizēšana un veikšana, t.sk. inficēto/invadēto augu iznīcināšana, kā arī šo pasākumu kontrole	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD	VAAD Zemes īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs Komersanti CAK ANPAP ANP Apstādījumu aizsardzības komisija ANP iestāde "Spodra" PP

7.	Karantīnas režīma noteikšana, lai ierobežotu sevišķi bīstamas augu slimības un to izplatīšanos	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD	VAAD CAK ANPAP
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK
10.	Postījumos bojāto mežaudžu apzināšana un uzraudzība	Pēc nepieciešamības	VMD	VMD	VMD Meža īpašnieki (valdītāji)
11.	Meža aizsardzības pasākumu veikšana (invadēto koku izvākšana, feromonu slazdu izlikšana u.c.)	Katru gadu	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)
12.	Atbalsts meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošanai	Pēc iespējas	ZM	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)

BĪSTAMO ĶĪMISKO VIELU NOPLŪDE OBJEKTĀ

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Objekta drošības pārskata, rūpniecisko avāriju riska novēršanas programmas, civilās aizsardzības plāna un citu katastrofas pārvaldīšanas plānošanas dokumentu izvērtēšana	Pastāvīgi	VPVB VVD VUGD NMPD VDI PTAC CAK	VPVB VVD VUGD NMPD VDI PTAC CAK	VPVB VVD VUGD NMPD VDI PTAC CAK
3.	Objektu ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu izstrāde	Pastāvīgi	VUGD	VUGD	VUGD VVD VPVB VUGD NMPD VDI PTAC CAK Objekta atbildīgā persona Komersanti
4.	Informatīvā materiāla sagatavošana iedzīvotājiem, norādot rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzamos aizsardzības pasākumus	Pastāvīgi, ne retāk kā reizi piecos gados	Objekta atbildīgā persona	Objekta atbildīgā persona	Objekta atbildīgā persona
5.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
7.	Komplekso pārbaužu, plānoto un neplānoto pārbaužu organizēšana un	Pastāvīgi	VVD VPVB	VVD VPVB	VVD VPVB

	veikšana paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objektos		VUGD VDI PTAC CAK	VUGD VDI PTAC CAK	VUGD VDI PTAC CAK PP
8.	Objekta civilās aizsardzības plāna, ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna un citu katastrofu pārvaldīšanas plānošanas dokumentu pārbaude mācībās	Pastāvīgi, ne retāk kā reizi trijos gados	Objekta atbildīgā persona VUGD	Objekta atbildīgā persona VUGD	Objekta atbildīgā persona VUGD VVD VPVB NMPD VDI PTAC CAK
9.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
10.	Pašvaldību saistošo noteikumu izstrāde par piesārņojošas darbības izraisīto smaku kontroli	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	Alūksnes novada dome ANP centrālā administrācija	ANP centrālā administrācija Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Bīstamās zonas noteikšana un situācijas novērtēšana bīstamās vielas noplūdes gadījumā (sprādziena draudi, toksikoloģiskā ietekme, saindēšanas draudi, noplūdes, degšanas vai dzēšanas rezultātā nonākšana atmosfērā vai ūdenstilpnē, augsnē, pazemes ūdeņos)	20 min.	VUGD VI*	VUGD VI*	VUGD VI* Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti
2.	Operatīvo un citu dienestu, avārijas brigāžu informēšana un iesaistīšana reaģēšanā	25 min.	VUGD	VUGD	VUGD Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VP VI SPKC NMPD VAS "Latvijas dzelzceļš" VVD PP

					Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	30 min.	VUGD VVD VI* Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VVD VI* Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VVD VI* Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
5.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
6.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK VVD	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP VVD
7.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti

					NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
9.	Objekta civilās aizsardzības plānā (un/vai ārpusobjekta civilās aizsardzības plānā) un citu katastrofu pārvaldīšanas dokumentos noteikto pasākumu īstenošana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VVD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK	VUGD VVD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti
10.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
11.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
12.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
13.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas

			<i>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</i>		
14.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK
15.	Rūpnieciskās avārijas izvērtēšanas komisijas darba organizēšanas un atzinumu sagatavošana	1 mēnesis	VVD	VVD	VVD VPVB VUGD NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC CAK Komersanti Eksperti

* VI tiek iesaistīta seku likvidēšanas pasākumos pēc reaģēšanas aktīvās fāzes noslēguma

AVĀRIJAS DABASGĀZES APGĀDES SISTĒMĀ

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Sabiedrības informēšana par aprobežojumiem drošības aizsargjoslās un par bīstamību, kas saistīta ar uzturēšanos aizsargjoslās, minēto informāciju publicējot vietējā laikrakstā, kā arī nosūtot attiecīgajai pašvaldībai	Pēc nepieciešamības	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol" ANP sabiedrisko attiecību speciālisti	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol" ANP sabiedrisko attiecību speciālisti
2.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
3.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
5.	Pašvaldību saistošo noteikumu izstrāde par piesārņojošas darbības izraisīto smaku kontroli	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	Alūksnes novada dome ANP centrālā administrācija	ANP centrālā administrācija Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	25 min.	VUGD	VUGD	VUGD Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VUGD VVD VP VI NMPD LDZ

					PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD VVD AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	VUGD VVD AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	VUGD VVD AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso" Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
4.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
5.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
6.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP VVD	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP VVD
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes

	medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem				
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

RADIĀCIJAS AVĀRIJA

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Objektā, kas veic darbības ar radioaktīvo (jonizējošo) vielu, iespējamo aizsardzības pasākumu apzināšana radiācijas avāriju gadījumā	Pastāvīgi	VVD RDC	VVD RDC VUGD	Operatori VVD RDC VUGD – ja radiācijas avārijas sekas var ietekmēt iedzīvotājus un vidi ārpus operatora (objekta) kontrolētās zonas PP – ja radioaktīvo vielu kopējā radioaktivitāte operatora (objekta) kontrolētajā zonā atbilst normatīvajos aktos par prasībām attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā noteiktajiem lielumiem, vai ir lielāka par tiem
2.	Resursu un spēju trūkumu radiācijas avāriju seku likvidēšanai apzināšana, t.sk. pārrobežu radiācijas avāriju gadījumos, saskaņā ar prasības attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā	Pastāvīgi	VARAM	VVD RDC	VVD RDC VUGD CAK Ministrijas, to padotības institūcijas
3.	Dažāda veida tematisko mācību organizēšana dažādiem scenārijiem radiācijas avāriju gadījumos	2023.-2027. gads	VVD RDC	VVD RDC VUGD Ministrijas un to padotības institūcijas	VVD RDC VUGD CAK Ministrijas un to padotības institūcijas
4.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome CAK	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības

5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
7.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK PP ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
8.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par radiācijas avārijas iespējamību, veselības aizsardzības pasākumiem, sagatavotību un rīcību radiācijas avārijas gadījumā, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	Pastāvīgi	VUGD	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC CAK ANP sabiedrisko attiecību speciālisti NMPD Alūksnes novada ārstniecības iestādes Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	4 stundas	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC VI PVD LVĢMC NMPD PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti

2.	Radiācijas avārijas novērošanas organizēšana (stacionāro spektrometrisko monitoringa staciju darbības nodrošināšana, radiācijas situācijas novērtēšana, lauksaimniecības kultūragu, pārtikas produktu, dzeramā ūdens, virszemes ūdeņu, objektu un teritorijas radioaktīvā piesārņojuma kontrole)	Pēc nepieciešamības	VVD RDC	VVD RDC PVD VI LVĢMC	VVD RDC VUGD LVĢMC PVD VI PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par plānotajiem aizsardzības pasākumiem (uzturēšanās telpās, pārtikas produktu aprites un lietošanas ierobežojumi u.c.)	4 stundas	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC PVD VI	VUGD VVD RDC VP NBS PVD VI Valsts institūcijas PP ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
5.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
6.	Iedzīvotāju neatliekamo aizsardzības pasākumu un turpmāko aizsardzības organizēšana, tai skaitā:				
6.1.	Uzturēšanās telpās	Pēc nepieciešamības	VVD RDC VUGD	VUGD CAK	VUGD CAK
6.2.	Pārtikas produktu un dzeramā ūdens aprites un lietošanas ierobežojumi (arī	Pēc nepieciešamības	PVD VI	PVD VI	PVD VI

	pasākumi ilgtermiņā, turpmākā radioaktīvā piesārņojuma kontrole, u.c.)			CAK	VVD RDC VUGD CAK PP
6.3.	Aizsardzības pasākumi lauksaimniecībā (ierobežojumi lauksaimniecībā, nosacījumi attiecībā uz dzīvnieku barības lietošanu, dzīvnieku (izņemot savvaļas dzīvniekus) pārvietošanas koordinēšana, turpmākā radioaktīvā piesārņojuma kontrole, u.c.)	Pēc nepieciešamības	PVD	PVD CAK	PVD VUGD CAK PP
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Alūksnes novada VPVKAC ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
8.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
9.	Dekontaminācijas vai atsārņošanas veikšana notikuma vietā	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD	VUGD LVĢMC PVD CAK PP VVD RDC

10.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
11.	Lēmuma pieņemšana un pasākumu īstenošana pašvaldībā, saskaņā ar veselības nozares institūciju rekomendācijām, ieteikumiem un pašvaldību iesaistīšana problēmju autājumu risināšanā savā teritorijā attiecībā uz ārstniecības iestāžu darbību un pakalpojumu nodrošināšanu	Pēc nepieciešamības	VM SPKC NMPD VI Alūksnes novada dome CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	Alūksnes novada dome CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
12.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
13.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
14.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
15.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

BIOLOĢISKO VIELU NEGADĪJUMI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par nepieciešamajiem, veiktajiem un plānotajiem aizsardzības pasākumiem	30 min.	SPKC NMPD VI VUGD VP VDD	SPKC NMPD VI VUGD VP VDD	VUGD Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas

4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Valsts katastrofu medicīnas plāna noteikto pasākumu īstenošana	Patstāvīgi	SPKC NMPD VI Alūksnes novada ārstniecības iestādes	SPKC NMPD VI Alūksnes novada ārstniecības iestādes	SPKC NMPD VI Alūksnes novada ārstniecības iestādes
6.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
7.	Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam	Pēc nepieciešamības	VM	SPKC NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes VI PVD	SPKC NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes VI PVD
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</i> <i>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</i>	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

UGUNSGRĒKI BŪVĒS

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Iedzīvotāju izglītošana civilās aizsardzības jautājumos, izmantojot plašsaziņas līdzekļus un elektroniskos plašsaziņas līdzekļus, kā arī izplatot informatīvos materiālus, atbilstoši savai darbības jomai un kompetencei.	Pastāvīgi	Valsts un ANP institūcijas, kā arī juridiskās personas	Valsts un ANP institūcijas, kā arī juridiskās un personas	Valsts un ANP institūcijas, kā arī juridiskās personas
2.	Pilnveidot būvniecības jomas normatīvo aktu prasības	2020.-2027. gads	EM BVKB	EM BVKB	EM BVKB ANP iestāde Būvvalde ANP centrālā administrācija
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
5.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027. gads	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti
6.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde

Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi

1.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
2.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
3.	Ugunsgrēku dzēšana, glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP ANP iestāde Būvvalde Komersanti
4.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
5.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP

					Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
8.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

BŪVJU SABRUKUMS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Publisku ēku ekspluatācijas kontrole, atzinuma sniegšana un citu dienestu informēšana par iespējamo neatbilstības konstatēšanu	Pastāvīgi	BVKB VUGD VI ANP iestāde Būvvalde	BVKB VUGD VI ANP iestāde Būvvalde	BVKB VUGD VI ANP iestāde Būvvalde
2.	Konsultāciju pieejamības nodrošināšana juridiskām un fiziskām personām par ēku un būvju būtiskām drošības prasībām (mehāniskā stiprība un stabilitāte, ugunsdrošība, higiēna, veselība un vide, lietošanas drošība un vides pieejamība, aizsardzība pret trokšņiem, enerģijas ekonomija un siltuma izolācija, ilgtspējīga dabas resursu izmantošana u.c.)	Pastāvīgi	BVKB ANP iestāde Būvvalde VUGD VI	BVKB ANP iestāde Būvvalde VUGD VI	BVKB ANP iestāde Būvvalde VUGD VI
3.	Pilnveidot būvniecības jomas normatīvo aktu prasības	2020.-2027. gads	EM BVKB	EM BVKB	EM BVKB ANP iestāde Būvvalde ANP centrālā administrācija
4.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP

				Komersanti	Komersanti
7.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
8.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027. gads	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	25 min.	VUGD	VUGD	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD	VUGD Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP ANPAP ANP iestāde Būvvalde SIA "Alūksnes nami"

					Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANP iestāde "Spodra" Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
7.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
10.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP Citas iesaistītās ANP iestādes

					un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
11.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
12.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome Labklājības ministrija	Alūksnes novada dome Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Labklājības ministrija	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Valsts sociālās aprūpes centri Sociālo pakalpojumu sniedzēji Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
13.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</i> <i>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</i>	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
14.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

PĀRVADES UN SADALES ELEKTROTĪKLU BOJĀJUMI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības	CAK ANP iestādes un kapitālsabiedrības
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027. gads	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP centrālā administrācija Apdrošināšanas komersanti
6.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Alūksnes novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					

1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana iespējamo elektrotīkla bojājumu gadījumā	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes TIC Alūksnes novada VPVKAC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu informēšana un apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti PP
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Bojājumu novēršanas koordinēšana un regulāra informācijas sniegšana elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un pašvaldībām par bojājumu novēršanas gaitu	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" Valsts institūcijas Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti ANP sabiedrisko attiecību speciālisti CAK
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO

7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

AVĀRIJAS SILTUMAPGĀDES SISTĒMĀS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Siltumapgādes cauruļvada, tehnoloģisko cauruļvadu, rezervuāru, maģistrālo sūkņu stacijas darbības kontrole, tehniskā uzraudzība, pārbaude, apkope un remontdarbi	Pastāvīgi	SIA "Alūksnes enerģija"	SIA "Alūksnes enerģija"	SIA "Alūksnes enerģija"
2.	Tehnoloģisko iekārtu darbības uzlabojumu organizēšana, veikšana un plānošana	Pastāvīgi	SIA "Alūksnes enerģija" ANP centrālā administrācija	SIA "Alūksnes enerģija" ANP centrālā administrācija	SIA "Alūksnes enerģija" ANP centrālā administrācija
3.	Materiālo rezervju, kā arī aprīkojuma likvidācijas darbu nodrošināšanai pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	SIA "Alūksnes enerģija"	SIA "Alūksnes enerģija"	SIA "Alūksnes enerģija"
4.	Siltumapgādes tīklu uzturēšana darba kārtībā, novecojušo komunikāciju nomaiņa	Pastāvīgi	SIA "Alūksnes enerģija"	SIA "Alūksnes enerģija"	SIA "Alūksnes enerģija" ANP centrālā administrācija
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu informēšana un apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	CAK VUGD	CAK VUGD PP	VUGD PP NMPD CAK Operatīvie dienesti un avārijas brigādes

					Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	Glābšanas darbu vadītājs	CAK VUGD	ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP SIA "Alūksnes enerģija" SIA "Alūksnes nami" SIA "Rūpe" SIA "Spodra" ANPAP Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes

	medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem				
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
10.	Bojājumu novēršanas koordinēšana un regulāra informācijas sniegšana par bojājumu novēršanas gaitu	Pēc nepieciešamības	SIA "Alūksnes enerģija" CAK	SIA "Alūksnes enerģija" CAK	SIA "Alūksnes enerģija" CAK ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Iesaistītās valsts un ANP institūcijas Komersanti
11.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu</i>	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas

			<p>vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</p> <p><i>Lēmums par atļauju izmantot –</i> Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</p>		
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	<p>Ministrijas Alūksnes novada dome</p>	<p>Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK</p>	<p>Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK</p>

AVĀRIJAS ŪDENSAPGĀDES, NOTEKŪDEŅU UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMĀS

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas cauruļvada, tehnoloģisko cauruļvadu, rezervuāru, maģistrālo sūkņu stacijas, kanalizācijas sūkņu stacijas iekārtu, kā arī elektronisko iekārtu darbības kontrole, tehniskā uzraudzība, pārbaude, apkope un remontdarbi	Pastāvīgi	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"
2.	Tehnoloģisko iekārtu darbības uzlabojumu organizēšana, veikšana un plānošana	Pastāvīgi	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"
3.	Materiālo rezervju, kā arī aprīkojuma likvidācijas darbu nodrošināšanai pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"
4.	Ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas tīklu uzturēšana darba kārtībā, novecojušo komunikāciju nomaina	Pastāvīgi	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"	SIA "Rūpe"
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027.gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					

1.	Operatīvo dienestu un avārijas brigāžu informēšana un apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	CAK VUGD	CAK VUGD PP	VUGD PP NMPD CAK Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	Glābšanas darbu vadītājs	CAK VUGD	ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP SIA "Rūpe" SIA "Alūksnes nami" Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO

7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
10.	Bojājumu novēršanas koordinēšana un regulāra informācijas sniegšana par bojājumu novēršanas gaitu	Pēc nepieciešamības	SIA "Rūpe" CAK	SIA "Rūpe" CAK	SIA "Rūpe" CAK ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Iesaistītās valsts un ANP institūcijas Komersanti
11.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Alūksnes novada dome CAK	CAK PP Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas

12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<p><i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</p> <p><i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</p>	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

AUTOTRANSPORTA AVĀRIJA

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Autoceļu uzturēšana un attīstīšana	Pastāvīgi	SM Alūksnes novada dome	VAS "Latvijas Valsts ceļi" ANP centrālā administrācija	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde ANPAP
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
4.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027. gads	Ministrijas ANP noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas ANP noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	25 min.	VUGD	VUGD	VUGD VP VI NMPD PP VVD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska	Fiziska un juridiska	Fiziska un juridiska persona

			persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
3.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
4.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	30 min.	VUGD VP	VUGD VP	VUGD VP Valsts institūcijas PP ANP sabiedrisko attiecību speciālisti VVD Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
5.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
6.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
7.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VSIA "Latvijas Valsts ceļi" CAK PP VVD	VUGD VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VSIA "Latvijas Valsts ceļi" CAK PP VVD

8.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
9.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

AVIĀCIJAS NELAIMES GADĪJUMS AR GAISA KUĢI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
2.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027 .gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvo un citu dienestu, avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	25 min.	VUGD	VUGD	VUGD NMPD VP VVD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	30 min.	VUGD	VUGD NMPD VP ANP sabiedrisko attiecību speciālisti	VUGD NMPD VP ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes TIC Valsts institūcijas VVD Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi

					Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
5.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
6.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs, koordinējot darbības ar Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroju	VUGD NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK PP	VUGD NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Alūksnes novada ārstniecības iestādes CAK PP VVD
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
10.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK	CAK PP

					Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde ANPAP ANP Autoparks Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
11.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
12.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

SABIEDRISKĀS NEKĀRTĪBAS UN IEKŠĒJIE NEMIERI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Publisku pasākumu atļaujas izsniegšanas izvērtēšana, konsultācijas ar tiesībsargājošām iestādēm	Pastāvīgi	ANP Licencēšanas komisija	ANP Licencēšanas komisija	ANP Licencēšanas komisija
2.	Savlaicīga gatavošanās masu pasākumiem, komunikācija ar organizatoriem un iesaistītajām organizācijām	Pastāvīgi	ANP Kultūras centrs ANP kultūras iestādes VP PP	ANP Kultūras centrs ANP kultūras iestādes VP PP	ANP Kultūras centrs ANP kultūras iestādes VP PP
3.	Teorētiskās un praktiskās mācības tiesībsargājošām iestādēm un operatīvajiem dienestiem šādu notikumu pārvaldībā un lokalizācijā	Pēc nepieciešamības	VP	VP	VP VDD PP VUGD NMPD NBS
4.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK PP	CAK PP
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
7.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki

					ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Pasākumu īstenošana atbilstoši rīcības plānam masu nekārtību un iekšējo nemieru gadījumā - rīcības plāns "Nemieri"	Pastāvīgi	VP	VP	VP Atbalstošās institūcijas
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VP	VP VUGD	VP VUGD Valsts institūcijas ANP sabiedrisko attiecību speciālisti Alūksnes novada VPVKAC Alūksnes TIC Pasākumu rīkošanā iesaistītās pašvaldības iestādes Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
4.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana (notikuma vietas ierobežošana, transportlīdzekļu un gājēju kustības regulēšana)	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD	VUGD

				Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
9.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA “Alūksnes slimnīca” un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA “Alūksnes slimnīca” un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA “Alūksnes slimnīca” un citas ārstniecības iestādes
10.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

TERORA AKTI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	Pastāvīgi	Alūksnes novada dome	CAK PP	CAK PP
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027. gads	IeM VARAM	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti	VUGD IeM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Komersanti
4.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ANP iestāde Būvvalde Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka ANP iestāde Būvvalde Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Kultūras pieminekļu īpašnieki
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona	Fiziska un juridiska persona	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP

			Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
3.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
4.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Alūksnes novada reliģiskās organizācijas
5.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK</i> <i>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona</i>	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
6.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana	4 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktās personas	CAK nolikumā noteiktās personas
7.	CAK sēdes sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs CAK	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Alūksnes novada dome	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK	Ministrijas ANP centrālā administrācija ANPAP CAK

KARŠ, MILITĀRS IEBRUKUMS VAI TO DRAUDI

Nr.p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Nepieciešamo mobilizējamo civilās aizsardzības formējumu, to skaita un uzdevumu noteikšana nozarēs un pašvaldībās	2025. gads	Ministrijas	Ministrijas	Ministrijas Alūksnes novada dome
2.	Mobilizējamo civilās aizsardzības formējumu materiāltehniskā nodrošinājuma noteikšana	2025. gads	Ministrijas	Ministrijas	Ministrijas Alūksnes novada dome
3.	Mobilizējamo civilās aizsardzības formējumu apmācību un mācību organizēšana	2026. gads	Ministrijas	Ministrijas	Ministrijas CAK
4.	Pārtikas nodrošinājuma plānošana	Pastāvīgi	ZM	ZM CAK	ZM CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde
5.	Kārtības, kādā valsts apdraudējuma gadījumā nodrošināma pārtikas izsniegšana iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā, izstrādāšana	Ne vēlāk kā līdz 2027. gadam	Alūksnes novada dome	CAK	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde
6.	Kārtības, kādā valsts apdraudējuma gadījumā tiek izsniegtas pirmās nepieciešamības preces iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā, izstrādāšana	Ne vēlāk kā līdz 2027. gadam	Alūksnes novada dome	CAK	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde
7.	Transporta un cilvēkresursu apzināšana pārtikas un pirmās nepieciešamības preču piegādei iedzīvotājiem nepieciešamības gadījumā	Ne vēlāk kā līdz 2027. gadam	CAK	CAK	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde

8.	Veco patvertņu remonts un citu būvju pielāgošana cilvēku aizsardzībai kara vai militāra iebrukuma gadījumā	Pēc nepieciešamības	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Alūksnes novada dome CAK	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti CAK ANP centrālā administrācija ANP iestāde Būvvalde
9.	Patvertņu un tām pielāgoto būvju aprīkošana ar attiecīgām norādījuma zīmēm		Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK
10.	Pašvaldībā esošo patvertņu un tām pielāgoto būvju saraksta izveidošana un uzturēšana	2025. gads Pastāvīgi	Valsts zemes dienests CAK VUGD	Valsts zemes dienests CAK PP VUGD	Valsts zemes dienests CAK PP VUGD
11.	Personāla noteikšana, kas nodrošinās patvertņu un tām pielāgoto būvju pieejamību cilvēku aizsardzībai kara vai militāra iebrukuma gadījumā	2025. gads	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Alūksnes novada dome	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK Ernsta Glika AVĢ Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Alūksnes novada Kultūras centrs ANPAP
12.	Patvertņu un tām pielāgoto būvju pārbaudes	Pastāvīgi	VUGD CAK	VUGD CAK	VUGD CAK PP
13.	Personāla, kas veiktu kritiskās infrastruktūras bojājumu novēršanu, nodrošināšana ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas izmantojami militāra iebrukuma vai kara gadījumā	Pastāvīgi	Valsts institūcijas Alūksnes novada dome Komersanti	Valsts institūcijas CAK Komersanti	Valsts institūcijas CAK PP Komersanti
14.	Plāna kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās izstrāde	2024.–2027. gads	KM	KM	Alūksnes novada muzejs Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada bibliotēka Kultūras pieminekļu īpašnieki ANP iestāde Būvvalde
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Pašvaldības sadarbības teritorijas	1 stunda	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs CAK sekretārs	CAK sekretārs PP

	civilās aizsardzības komisijas informēšana un apziņošana			PP	
2.	CAK sēdes sasaukšana	3 stundas (nekavējoties apdraudētas pašvaldības gadījumā, ja tiek plānota pašvaldības evakuācija)	CAK priekšsēdētājs	CAK sekretārs CAK PP	CAK Iesaistīto valsts institūciju, ANP iestāžu un kapitālsabiedrību pārstāvji
3.	Iedzīvotāju informēšana par militāra rakstura apdraudējumu, izmantojot valsts agrinās brīdināšanas sistēmu	Nekavējoties	VUGD priekšnieks	IeM	VUGD Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, ar kuriem VUGD ir noslēgti līgumi
4.	Iespējamo papildus apziņošanas līdzekļu iesaistīšana iedzīvotāju apziņošanā	Nekavējoties	VUGD priekšnieks	IeM SM AM Ministrijas	VUGD VP NBS PP VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" Ministrijas un to padotības iestādes ANP sabiedrisko attiecību speciālisti
5.	Operatīvās informācijas apmaiņa starp Civilās aizsardzības operacionālā vadības centru (CA OVC) un pašvaldībām	Pastāvīgi	CA OVC CAK	CA OVC CAK	CA OVC CAK ANP sabiedrisko attiecību speciālisti
6.	Iedzīvotāju evakuācijas virziena noteikšana un personu grupu, kas ir tieši atkarīgas no valsts vai pašvaldības atbalsta, pārvietošana no bīstamās zonas	24 -72 stundas	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts AM	CA OVC CAK PP	ZS 31. kājnieku bataljons CAK VP PP LVC Pasākumu plānā par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā noteiktās institūcijas
7.	Patvertņu un tām pielāgoto būvju sagatavošana iedzīvotāju uzņemšanai	24 stundas	IeM AM	CAOVC CAK	CAK ANPAP

				Iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības	Ernsta Glika AVĢ Alūksnes novada Kultūras centrs Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
8.	Patvertņu un tām pielāgoto būvju izmantošana iedzīvotāju aizsardzībai	Pēc nepieciešamības	CAK Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	CAK Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	CAK Būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
9.	Pārtikas izsniegšana (t.sk. piegāde) iedzīvotājiem, kā arī izsniegtās pārtikas uzskaite	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	Alūksnes novada domes priekšsēdētājs	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde CAK VPVKAC NVO Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
10.	Pirmās nepieciešamības preču izsniegšana iedzīvotājiem, kā arī izsniegto preču uzskaite	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	Alūksnes novada domes priekšsēdētājs	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde	Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde CAK VPVKAC NVO Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības
11.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un ANP institūcijas Alūksnes novada ārstniecības iestādes NVO
12.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Alūksnes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
13.	Lēmuma pieņemšana un pasākumu īstenošana pašvaldībā, saskaņā ar veselības nozares institūciju rekomendācijām, ieteikumiem un pašvaldību iesaistīšana	Pēc nepieciešamības	VM SPKC NMPD VI Alūksnes novada dome	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde SIA "Alūksnes slimnīca"	CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde SIA "Alūksnes slimnīca"

	problēmjaūtājumu risināšanā savā teritorijā attiecībā uz ārstniecības iestāžu darbību un pakalpojumu nodrošināšanu		CAK Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde SIA "Alūksnes slimnīca" Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības	Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti	Citas iesaistītās ANP iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
14.	Ugunsgrēku dzēšanas un glābšanas darbu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Komersanti Mobilizējamie CA formējumi
15.	Radioaktīvā piesārņojuma gadījumā (no visa veida radioaktīvā piesārņojuma avotiem) pasākumu veikšana atbilstoši Valsts civilās aizsardzības plāna 14. pielikumam "Radiācijas avārijas" un informatīvajam ziņojumam "Par rīcības plānu iedzīvotāju, valsts dienestu, kritiskās infrastruktūras un pakalpojumu nodrošinātāju aizsardzības pasākumiem radioaktīvā piesārņojuma gadījumā" (MK 02.11.2022. sēdes prot.Nr.55, 4.§, DV)	Pēc nepieciešamības	Atbilstoši Alūksnes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna 25. tabulai	Ministrijas un to padotības iestādes CAK	Ministrijas un to padotības iestādes CAK PP
16.	Atbalsta sniegšana Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem	Pastāvīgi	Ministrijas	Ministrijas	Ministriju padotības iestādes CAK
17.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	<i>Lēmums par nepieciešamību izmantot</i> – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts institūcija vai pašvaldības CAK <i>Lēmums par atļauju izmantot</i> – Ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Pasākumu izpildē iesaistītās institūcijas
18.	Sabiedriskās kārtības uzturēšanas pasākumu pastiprināšana	6-8 stundas	VP PP	VP PP	VP PP

					CAK
19.	Kritiskās infrastruktūras objektu pastiprinātas apsardzes un aizsardzības organizēšana	24 stundas	Ministru kabinets	Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs NBS VP	Atbildīgā persona Apsardzes institūcija NBS VP
20.	Kultūras vērtību saglabāšanas pasākumu īstenošana, apsardzes organizēšana un sagatavošana evakuācijai	72 stundas	Kultūras ministrs	Iestāžu dibinātāji	Kultūras mantojuma iestādes VP Komersanti
21.	Starptautiskās un humānās palīdzības pieprasīšana un saņemšana (t.sk. uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšana)	Atkarībā no situācijas	Ministru kabinets	Atbildīgā ministrija	VUGD CAK

6. REAĢĒŠANAS UN SEKU LIKVIDĒŠANAS DARBU VADĪTĀJI ⁹⁸

Nr.p. k.	Apdraudējums vai veicamā pasākuma nosaukums	Institūcija, kuras amatpersona ir reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs
1.	Ugunsgrēku dzēšana, izņemot mežus un purvus	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
2.	Ugunsgrēku dzēšana mežos un purvos	Valsts meža dienests
3.	Glābšanas darbi, izņemot jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
4.	Glābšanas darbi jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai	Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku Krasta apsardzes dienests
5.	Pretplūdu pasākumi	Pašvaldība
6.	Evakuācijas pasākumi	Pašvaldība
7.	Epizootija	Pārtikas un veterinārais dienests
8.	Epidēmija	Slimību profilakses un kontroles centrs
9.	Epifitotija	Valsts augu aizsardzības dienests
10.	Bīstamo ķīmisko vielu vai maisījumu noplūde, izņemot jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai	Valsts ugunsdzēsība un glābšanas dienests
11.	Bīstamo ķīmisko vielu vai maisījumu noplūde jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai	Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku Krasta apsardzes dienests
12.	Bīstamo ķīmisko vielu vai maisījumu piesārņojums jūras krastā	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
13.	Radiācijas negadījums (incidents), radiācijas avārija un kodolavārija	Vietēja mēroga radiācijas avārijās – Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs Reģionāla vai valsts mēroga radiācijas avārijās – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
14.	Bīstamo atkritumu (sadzīves) apsaimniekošana	Pašvaldība
15.	Bīstamo atkritumu (bezsaimeņu) apsaimniekošana	Valsts vides dienests
16.	Elektrotīklu bojājumi	AS "Sadales tīkls", AS "Augstsprieguma tīkls"
17.	Avārijas gāzes apgādes sistēmās	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso" Komersanti, kuri nodrošina patērētājus ar sašķidrinātas naftas gāzes baloniem
18.	Zemestrīce	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
19.	Terora akts	Valsts drošības dienests
20.	Sabiedriskās nekārtības	Valsts policija
21.	Iekšējie nemieri	Valsts policija
22.	Avārijas siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmās	Pašvaldība
23.	Dzelzeļa transporta vai dzelzeļa infrastruktūras avārijas	VAS "Latvijas dzelzceļš"
24.	Autotransporta vai autoceļu infrastruktūras avārija	VSIA "Latvijas Valsts ceļi" uz valsts autoceļiem Pašvaldība uz pašvaldības autoceļiem
25.	Aviācijas transporta avārija	Valsts robežsardze
26.	Transporta avārija iekšējos ūdeņos līdz jūras krasta līnijai	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
27.	Nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanās gadījumā	Valsts policija
28.	Avārija maģistrālo gāzes vadu infrastruktūrā	AS "Conexus Baltic Grid"
29.	Avārija hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju, hidrotehnisko būvju, ostu un jūras hidrotehnisko inženierbūvju vai polderu infrastruktūrā	Hidrotehnisko būvju valdītājs
30.	Zemes nogrūvums	Zemesgabala īpašnieks (fiziska vai juridiska persona, valsts vai pašvaldības institūcija)
31.	Avārija maģistrālo naftas un naftas produktu cauruļvadu infrastruktūrā	SIA "LatRosTrans"

⁹⁸ Valsts civilās aizsardzības plāns

7. IEDZĪVOTĀJU EVAKUĀCIJA NO KATASTROFAS APDRAUDĒTAJĀM VAI SKARTAJĀM TERITORIJĀM, ŅEMOT VĒRĀ ATTIECĪGĀ APDRAUDĒJUMA SEKAS

Evakuācija ir iedzīvotāju patstāvīga pārvietošanās norādītajā drošajā virzienā vai pārvietošana uz drošu vietu pirms katastrofas vai katastrofas laikā no teritorijas vai telpas, kur izveidojušies apstākļi rada apdraudējumu cilvēku dzīvībai un veselībai. Izvērtējot situāciju un tās iespējamo attīstību, lēmumu par iedzīvotāju evakuāciju pieņem atbildīgā ministrija, dienests vai pašvaldība. Evakuācija var būt gan rekomendējoša, gan obligāta.

Evakuēto iedzīvotāju pārvietošanu, uzskaiti, pagaidu izmitināšanu, ēdināšanu un sociālo aprūpi nodrošina pašvaldība. Rīcība kontrolētas masveida iedzīvotāju evakuācijas un pārvietošanas gadījumā atrunāta Valsts civilās aizsardzības plāna 35. pielikumā.

Kara vai plaša mēroga katastrofu gadījumos cilvēku evakuāciju koordinē Civilās aizsardzības operacionālais vadības centrs (CAOVC). Vietējā līmenī evakuāciju var koordinēt arī citas atbildīgās institūcijas piemēram, pašvaldību civilās aizsardzības komisija vai īpaši šim nolūkam izveidots operacionālais centrs.

Pirms cilvēku evakuācijas no katastrofu apdraudētajām vai skartajām teritorijām, tiks nodrošināta šo cilvēku apziņošana. Novadu iedzīvotāju, operatīvo dienestu, iestāžu un pašvaldību apziņošana par katastrofas draudiem paredzama, izmantojot visus pieejamos sakaru līdzekļus: mobilo telefonu sakaru tīklus, fiksēto telefonu sakaru tīklus, rācījas, radiosakarus, masu medijus (TV, laikraksti, interneta portāli) un citus, kas tajā brīdī būs pieejami. Papildus iedzīvotāju apziņošanai tiks izmantotas civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas sirēnas. Agrīnās brīdināšanas sistēmas darbību nosaka MK 2020. gada 26. augusta rīkojums Nr.476 "Par valsts civilās aizsardzības plānu" un MK 2017. gada 8. augusta noteikumi Nr.440 "Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība".

Alūksnes novadā ir izvietotas divas trauksmes sirēnas: Dārza ielā 11, Alūksnē, uz Alūksnes novada pašvaldības administratīvās ēkas jumta un Rūpniecības ielā 7A, Alūksnē, uz SIA "NTC Investīcijas" ēkas jumta.

Tāpat iedzīvotāju apziņošana var tikt veikta, izmantojot Valsts policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Nacionālo bruņoto spēku un citu institūciju rīcībā esošās trauksmes un apziņošanas iekārtas (skaļruņus).

7.1. Evakuācijas veids

Evakuācija ir būtisks drošības pasākums ārkārtas situācijās, un tās veidi var atšķirties atkarībā no apdraudējuma rakstura un mēroga.

Brīvprātīgā evakuācija. Šāda veida evakuācijai ir rekomendējošs raksturs, taču tā nav obligāta. Piemēram, ja tiek prognozēts dabas apdraudējums, iedzīvotājiem tiek ieteikts evakuēties uz drošākām vietām.

Obligātā (piespiedu) evakuācija. Šāda veida evakuācija tiek noteikta, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība. Piemēram, ja tiek konstatēta sprādzienbīstama ierīce vai ķīmiskā noplūde, var tikt noteikta obligātā evakuācija. Šādā gadījumā iedzīvotājiem ir pienākums ievērot norādījumus un pamest apdraudēto teritoriju.

Izsludinot ārkārtējo situāciju, Ministru kabinets var noteikt arī valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju tiesības pieņemt lēmumu par iedzīvotāju un viņu kustamā īpašuma evakuāciju, kā arī, ja nepieciešams, nodrošināt pieņemtā lēmuma izpildi ar piespiedu pārvietošanu.

7.2. Rīcība evakuācijas gadījumā

Ja tiek izsludināta evakuācija, iedzīvotājiem ir jāievēro šādi norādījumi:

1. Sekot oficiālajai informācijai: uzmanīgi jāseko līdzi paziņojumiem no operatīvajiem dienestiem, pašvaldības vai citiem atbildīgajiem institūcijām;

2. Izmantot norādītos maršrutus: evakuācijai jānotiek pa oficiāli norādītajiem maršrutiem, lai izvairītos no sastrēgumiem un papildu apdraudējumiem;
3. Ņemt līdzi nepieciešamās lietas: piemēram, personu apliecinošus dokumentus, naudu, bankas kartes, mobilo telefonu, tā lādētāju, medikamentus, ja tos nepieciešams lietot regulāri;
4. Paziņot tuviniekiem: informēt ģimenes locekļus par savu atrašanās vietu un plāniem;
5. Atvienot mājokļa komunikācijas: ja iespējams, atslēgt gāzes, elektrības un ūdens padevi, aizvērt logus un aizslēgt durvis.

Fizisko un juridisko personu pienākums katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā ir rīkoties saskaņā ar atbildīgo valsts vai pašvaldību institūciju sniegto informāciju un šo institūciju amatpersonu norādījumiem. Ja iedzīvotājs atsakās evakuēties, kad ir izsludināta obligāta evakuācija, tas var radīt gan juridiskas, gan praktiskas sekas.

Evakuācija no skartajām teritorijām, atkarībā no katastrofas veida, var notikt, izmantojot autotransportu, motorizētu transportu un nemotorizētu transportu. Autotransportam var tikt izmantots gan pašvaldību nodrošinātais autotransports, gan iedzīvotāju privātais transports. Pie nemotorizētā transporta pieskaitāmi velosipēdi, skrejriteņi u.c. mehāniskie pārvietošanās līdzekļi. Pie motorizētajiem transportlīdzekļiem pieskaitāmi transportlīdzekļi ar iekšdedzes dzinējiem un elektromotoriem. Motorizētu transportlīdzekļu izmantošana var būt nedroša vietās, kur izplūdušas viegli uzliesmojošas ķīmiskas vielas, jo dzirksteles no motoriem var izraisīt to aizdegšanos. Ķīmisko vielu noplūdes gadījumā evakuēties perpendikulāri vēja virzienam (tā lai vējš pūstu no sāniem).

7.3. Pulcēšanās vietas

Evakuācijas pulcēšanās vieta ir noteikta pulcēšanās vieta, kas paredzēta iedzīvotājiem, kuriem nav sava transporta, lai evakuētos no apdraudētās teritorijas. Pulcēšanās vietā iedzīvotāji tiek sagaidīti un novirzīti transportēšanai uz evakuācijas punktu vai pagaidu izmitināšanas vietu.

Alūksnes novadā iedzīvotāju evakuācijas gadījumā noteiktas vairākas pulcēšanās vietas (skatīt 6. pielikumu).

7.4. Evakuācijas maršruti

Evakuācijas maršruti cilvēku un materiālo vērtību evakuācijai iepriekš nav noteikti. Evakuācijas virzienu un maršrutu izvēle atkarīga no katastrofas apdraudējuma veida, izvietojuma pašvaldības teritorijā, apdraudētās teritorijas platuma un konfigurācijas. Lēmumu par evakuācijas maršruta izvēli pieņems CAK sadarbībā ar vietējo pašvaldību un atbildīgajiem dienestiem. Pārvietošanās drošība evakuācijas laikā tiks nodrošināta sadarbībā ar valsts un pašvaldības policiju. Konvencionālas kara darbības gadījumā civiliedzīvotāju evakuācijas maršrutus nosaka NBS. CAK koordinē bēgļu plūsmu, to informēšanu un nepieciešamo pamata vajadzību nodrošināšanu.

7.5. Transporta nodrošinājums

Evakuācijas gadījumā pieļaujama situācija, kad iedzīvotāji katastrofas skartās teritorijas pamet ar savu privāto autotransportu. Pie masveida evakuācijas var tikt piesaistīts arī trešo personu transports, kā, piemēram, starppilsētu autobusi, kas apkalpo Alūksni un apkārtējos novadus. Alūksnes novada pašvaldības un tās kapitālsabiedrību īpašumā esošos un piesaistītos transportlīdzekļus skatīt 10. pielikumā.

7.6. Evakuācijas punkti

Evakuācijas punkts ir droša un ērti pieejama vieta (telpas ēkā vai norobežota teritorija atklātā vietā), kas atrodas pašvaldības administratīvajā teritorijā un ir īpaši izveidota, lai nodrošinātu iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai draudu gadījumā. Evakuācijas punkts darbojas saskaņā ar vadlīnijām (VCAP 35. pielikums), kas izstrādātas, lai nodrošinātu tā izveidi un darbību, kā arī pulcēšanās vietu noteikšanu masveida evakuācijas gadījumā.

Evakuācijas punkts ir sākotnējā vieta, kur cilvēki pulcējas pēc evakuācijas no apdraudētās teritorijas. Tā funkcija ir īslaicīga – cilvēki tur uzturas, līdz tiek novirzīti uz pagaidu izmitināšanas vietām vai saņem informāciju un palīdzību.

Evakuācijas punkts:

- atrodas drošā attālumā no apdraudējuma zonas;
- kalpo kā sākotnējā cilvēku reģistrācijas un informēšanas vieta;
- sniedz sākotnējo pamatpalīdzību;
- vieta, no kuras cilvēki tiek novirzīti uz pagaidu izmitināšanas vietām vai mājvietām, ja situācija to ļauj;
- sniedz informāciju par atbilstošu maršrutu izmantošanu un drošiem pieturpunktiem, lai novērstu sastrēgumus un nodrošinātu vienmērīgu satiksmes plūsmu.

Ieteicamais evakuācijas punkta personāls – vismaz 12 cilvēki.

Evakuācijas punktā sniedzmie pakalpojumi atkarībā no situācijas var tikt paplašināti vai sašaurināti.

Evakuācijas punkta struktūra:

Evakuācijas punkta vadītājs:

- organizē un vada visa punkta darbību;
- nodrošina sakarus ar CAK un citām institūcijām;
- pieņem lēmumus par cilvēku izvietošanu, resursu sadali un palīdzības sniegšanu;
- kontrolē kārtību un drošību evakuācijas punktā.

Reģistrācijas grupa:

- reģistrē evakuētos iedzīvotājus (8.pielikums);
- noskaidro vai nepieciešama medicīniska vai cita īpaša palīdzība;
- sagatavo un nodod pārskatus (evakuācijas uzskaites kartiņas) par reģistrēto personu skaitu un statusu;

Informācijas grupa vai atbildīgā persona par informācijas apmaiņu:

- sniedz informāciju par notiekošo, tālākajām darbībām un palīdzības iespējām;
- nodrošina psiholoģisko atbalstu;
- palīdz sazināties ar tuviniekiem.

Medicīniskās palīdzības grupa vai atbildīgā persona par pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanu:

- sniedz pirmo medicīnisko palīdzību;
- uzrauga sanitāros apstākļus evakuācijas punktā;
- koordinē medikamentu un higiēnas līdzekļu piegādi.

Apgādes un loģistikas grupa:

- organizē pārtikas, ūdens, segu u.c. pamatvajadzību izsniegšanu;
- nodrošina sadarbību ar piegādātājiem un brīvprātīgajiem;
- uzrauga krājumu uzskaiti un saglabāšanu.

Sabiedriskās kārtības uzturēšanas grupa:

- nodrošina sabiedrisko kārtību un kontroli evakuācijas punktā;
- sadarbojas ar policiju, apsardzi vai pašvaldības policiju;
- novērš konfliktus, paniku, nelikumīgas darbības.

Potenciālās evakuācijas punktu vietas Alūksnes novadā skatīt 7. pielikumā. Evakuācijas punkti tiek aktivizēti atbilstoši situācijai.

7.7. Pagaidu izmitināšanas vietas

Pagaidu izmitināšanas vieta ir speciāli sagatavota vieta, kur īslaicīgi izmitina evakuētos cilvēkus ārkārtas situācijās – piemēram, dabas katastrofas, ugunsgrēka, evakuācijas, militāra apdraudējuma vai citu krīžu laikā. Izmitināšanas vietās tiek nodrošinātas pamatvajadzības – atbilstoši sanitārie apstākļi (tualetes, duša), higiēnas prasības, ēdināšana u.tml. Alūksnes novadā ir noteiktas potenciālās pagaidu izmitināšanas vietas (skat. 9.pielikumu). Personālu darbam pagaidu izmitināšanas vietā pašvaldība nodrošina no saviem resursiem, nepieciešamības gadījumā iesaistot arī brīvprātīgos.

7.8. Evakuēto uzskaitē

Evakuēto reģistrēšanu un uzskaiti veic evakuācijas punktā vai izmitināšanas vietā tam speciāli nozīmētas personas. Pēc reģistrācijas veikšanas personai tiek izsniegta atzīme par reģistrēšanu (kartīte ar kodu, aproce u.tml.).

Atbildīgo personu par iedzīvotāju uzskaites organizāciju Alūksnes pilsētā nozīmē Alūksnes novada pašvaldības izpilddirektors, Alūksnes novada pagastos – ANPAP vadītājs, par to informējot CAK. Evakuēto personu uzskaitē un reģistrācijā, atkarībā no situācijas, var tikt iesaistīti pašvaldības darbinieki, NVO vai reliģisko organizāciju pārstāvji.

Izglītības iestādēm pastāvīgi jānodrošina audzēkņu uzskaitē un uzraudzība evakuācijas pasākumu veikšanas gaitā.

7.9. Evakuēto ēdināšana

Alūksnes novada pašvaldībai nav noslēgtas vienošanās vai līgumi ar sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem par ēdināšanas pakalpojuma nodrošinājumu katastrofas gadījumā, tomēr pašvaldība nepieciešamības gadījumā vērsīsies pēc palīdzības pie novada uzņēmējiem.

Novada teritorijā nav noliktavu ilglaicīgai pārtikas krājumu uzglabāšanai. Organizējot iedzīvotāju evakuāciju, evakuējamiem tiks ieteikts sev līdzi ņemt pārtiku.

Pārtikas nodrošinājuma plānošanu valsts apdraudējuma gadījumā organizē Zemkopības ministrija sadarbībā ar pašvaldībām.⁹⁹

Dzeramais ūdens Alūksnes novadā tiks nodrošināts no pieejamiem artēziskiem urbumiem un akām.

7.10. Evakuēto sociālā aprūpe

Sociālie pakalpojumi evakuētajiem:

1. Pagaidu izmitināšanas nodrošināšana;
2. Pirmās nepieciešamības preču izsniegšana (higiēnas preces, apavi, apģērbs u.tml.);
3. Ēdināšanas un dzeramā ūdens nodrošināšana;
4. Krīzes pabalstu piešķiršana;
5. Psihologiskā atbalsta sniegšana;
6. Pirmās nepieciešamības medicīniskā palīdzība;
7. Medikamentu nodrošināšana hronisko slimību pacientiem;
8. Informācijas pieejamības nodrošināšana u.c.

⁹⁹ MK 01.03.2022. noteikumi Nr.147 "Noteikumi par iedzīvotāju nodrošināšanu ar pārtiku valsts apdraudējuma gadījumā"

Evakuēto personu sociālās aprūpes nodrošināšanā atbilstoši savai jomai tiks iesaistīti: Alūksnes novada Sociālo lietu pārvalde, NMPD, Alūksnes novada ārstniecības iestādes, pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības, NVO un reliģiskās organizācijas.

Liela skaita ievainoto gadījumā, kad novada ārstniecības iestāžu resursi medicīniskās aprūpes nodrošināšanai būs būtiski ierobežoti, cietušie var tikt nogādāti uz ārstniecības iestādēm citos novados, lai saņemtu nepieciešamo palīdzību.

Iedzīvotāju nodrošināšanu ar pārtikas precēm un pirmās nepieciešamības precēm valsts apdraudējuma gadījumā regulē MK 2022. gada 1. martā noteikumi Nr.147 "Noteikumi par iedzīvotāju nodrošināšanu ar pārtiku valsts apdraudējuma gadījumā" un MK 2024. gada 26. martā noteikumi Nr.185 "Noteikumi par iedzīvotāju nodrošināšanu ar pirmās nepieciešamības precēm valsts apdraudējuma gadījumā".

7.11. Evakuēto īpašuma apsardze

Evakuētajos apgabalos īpašumu apsardzību paredzēts nodrošināt, izmantojot Valsts policijas un NBS struktūrvienību pieejamos resursus, atbilstoši MK 2010. gada 5. oktobra noteikumiem Nr. 946 "Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos". NBS tiek iesaistīti, ja civilās aizsardzības sistēmas rīcībā esošie resursi ir nepietiekami apdraudējuma situācijas pārvarēšanas un seku likvidācijas neatliekamo pasākumu veikšanai un NBS resursu piesaiste ievērojami paātrina neatliekamo pasākumu īstenošanu, mazina iespējamus zaudējumus, paātrina cilvēku glābšanu vai, ja NBS rīcībā ir speciāli resursi šo darbību veikšanai.

Prioritāri apsardze jānodrošina objektiem, kas ir kritiski teritorijai. Šādi objekti ir saistīti ar ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru centriem un citiem svarīgiem infrastruktūras objektiem (dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrālie) cauruļvadi, galvenās elektrolīnijas).

Īpaši būtiska ir īpašnieku preventīva iesaistīšanās savu privātīpašumu drošības pasākumu īstenošanā pirms krīzes. Tā ietver, piemēram, īpašuma dokumentācijas un inventarizācijas veikšanu (foto un video pierādījumi, dokumentu digitalizācija un dublēšana), signalizācijas un novērošanas kameru ar attālinātu piekļuvi uzstādīšanu, pastiprinātu durvju un logu slēdžu, kā arī pašbloķējošu aizsardzības sistēmu nodrošināšanu, kā arī sadarbības ar apsardzes firmu plānošanu.

Jāņem vērā, ka masveida evakuācijas gadījumā, kas saistīta ar valsts apdraudējumu, evakuēto īpašumu apsardze būs otršķirīga vai pat neiespējama.

7.12. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā

Alūksnes novada pašvaldībai nav noslēgtu sadarbības līgumu ar citām pašvaldībām par evakuēto iedzīvotāju uzņemšanu. Tomēr var pieņemt, ka nepieciešamības gadījumā pašvaldības neatteiks cietušo uzņemšanu un palīdzību katastrofas gadījumā, tāpat kā Alūksnes novada pašvaldība to neatteiktu.

8. IESAISTĀMIE RESURSI

Katastrofu pārvaldīšanā Alūksnes novada teritorijā tiek iesaistīti dislocētie operatīvie un speciālie dienesti. Operatīvajiem un speciālajiem dienestiem ir savi resursi, kuri tiek iesaistīti glābšanas un seku likvidēšanas pasākumos. Alūksnes novada pašvaldībai piederošie evakuācijas transporta resursi norādīti 2. pielikumā.

8.1. Pašvaldības resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos

Pašvaldībai, reaģējot uz ārkārtas situācijām un likvidējot to sekas, ir pieejami dažādi resursi. Šie resursi var tikt iesaistīti gan tūlītējai reaģēšanai (piemēram, glābšanas darbiem), gan arī ilgtermiņa seku novēršanai (piemēram, infrastruktūras atjaunošanai).

Galvenās resursu kategorijas:

1. Cilvēkresursi:

Pašvaldības policija – sabiedriskās kārtības nodrošināšana, evakuācijas atbalsts;
Sociālie darbinieki – palīdzība iedzīvotājiem, psihosociālais atbalsts;
Pašvaldības iestāžu un kapitālsabiedrību darbinieki – sabiedrības mobilizācija, tehniskā palīdzība, organizatoriskā koordinācija, sabiedrības informēšana u.c.;
Brīvprātīgo resursu koordinators – brīvprātīgo iesaiste atbalsta sniegšanā glābšanas un palīdzības darbos u.c.

2. Tehniskie resursi un aprīkojums:

Pašvaldības transportlīdzekļi – evakuācijai, materiālu pārvietošanai, loģistikai (skatīt 10. pielikumu);
Pašvaldības komunālo pakalpojumu sniedzēji – tehnikas (ekskavatori, traktori u.c.) nodrošināšana seku likvidēšanai (skatīt. 10. pielikumu).

3. Infrastruktūra un telpas:

Pašvaldības ēkas – pagaidu izmitināšanas vietas (skatīt 9. pielikumu), koordinācijas centri, evakuācijas punkti, palīdzības saņemšanas punkti u.tml.;
III. kategorijas patvertnes – īslaicīga patveršanās vieta apdraudējuma gadījumā, piemēram, artilērijas vai gaisa triecienu laikā.

4. Materiālie resursi:

Segas, gultas, soli, pārtika, dzeramais ūdens, ģeneratori, dažādi elektriskie un mehāniskie darba instrumenti, u.tml.

5. Informācijas un komunikācijas līdzekļi:

Pašvaldības komunikācijas kanāli – informācijas izplatīšana iedzīvotājiem;
Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem – operatīvai informēšanai.

Resursu iesaiste tiek izvērtēta un noteikta atbilstoši apdraudējuma raksturam, likvidējamo seku būtībai un apjomam.

8.2. Fizisko vai juridisko personu resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos

Katastrofas gadījumā, vadoties pēc nepieciešamības var tikt lūgta fizisko un/vai juridisko personu palīdzība.

Valstī izsludināta izņēmuma stāvokļa gadījumā valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm ir tiesības pieņemt lēmumu par fiziskas vai juridiskas personas īpašuma iegūšanu turējumā, ievērojot MK 2014. gada 23. decembra noteikumus Nr.788 “Kārtība, kādā izņēmuma stāvokļa laikā valsts aizsardzības un nacionālās drošības vajadzībām iegūst turējumā personas īpašumu un atlīdzina ar to saistītos zaudējumus” noteiktās prasības.

8.3. Nodrošinājums ar energoresursiem energoapgādes traucējumu gadījumā

Novada teritorijas pašvaldību nodrošinājumu ar energoresursiem skatīt 6. pielikumā.

9. SADARBĪBA AR CITU ADMINISTRATĪVO TERITORIJU SADARBĪBAS TERITORIJAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS KOMISIJĀM, VALSTS UN CITU VALSTU GLĀBŠANAS DIENESTIEM UN BLAKUS ESOŠAJĀM PAŠVALDĪBĀM

Līgumi par sadarbību ar citu administratīvo teritoriju civilās aizsardzības komisijām un blakus esošajām pašvaldībām nav noslēgti. Katastrofu gadījumā tiek pieņemts, ka blakus esošās pašvaldības neatteiks palīdzības sniegšanu nepieciešamības gadījumā.

Attiecīgo jomu iestādēm/uzņēmumiem (Latvijas Valsts meži, VUGD u.c.) ir savi pienākumi saistībā ar civilo aizsardzību bez līgumu noslēgšanas.

Alūksnes novads robežojas ar Igauniju. Latvijas Republikas valdība, Igaunijas Republikas valdība un Lietuvas Republikas valdība 2018. gada 22. martā ir parakstījušas nolīgumu par sadarbību katastrofu novēršanas, gatavības un reaģēšanas jomā. VUGD kopš 2012. gada ir nodibinājis jaunu sadarbības formātu, tādējādi katastrofu vai negadījumu gadījumā pierobežās VUGD ir tiesīgs pieprasīt Igaunijas glābšanas dienestu palīdzību un Igaunija ir tiesīga pieprasīt Latvijas palīdzību.

10. ĀRKĀRTĒJĀ SITUĀCIJA VAI IZŅĒMUMA STĀVOKLIS

Ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais režīms, kura laikā Ministru kabinetam ir tiesības likumā noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko un juridisko personu tiesības un brīvību, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus. Ārkārtējo situāciju izsludina Ministru kabinets. Ārkārtējo situāciju var izsludināt tāda valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar katastrofu, tās draudiem vai kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība.

Izņēmuma stāvoklis ir īpašs tiesiskais režīms, kas izsludināms, ja:

- valsti apdraud ārējais ienaidnieks;
- valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšēji nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu.

Ārkārtējās situācijas vai izņēmuma stāvokļa gadījumā valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijas ir tiesīgas noteikt aizliegumus / ierobežojumus resursiem, cilvēkiem, teritorijām, kā arī izmantot savām vajadzībām fizisko un juridisko personu kustamo un nekustamo īpašumu, ja tas saistīts ar nacionālās drošības nodrošināšanu valsts apdraudējuma gadījumā. Ārkārtējās situācijas vai izņēmuma stāvokļa izsludināšanu reglamentē likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli".

